

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 26 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 704.

Budapest.

Budapest, január 19.

Szilveszter éjszakáján megszámlálták Budapest lakosságát. S akik ennek a szegény kis országnak fiai, szeretjük legalább ezt az egyetlen fővárost nagy-nak, politikai, társadalmi, kereskedelmi, irodalmi és művészeti élettől duzzadó-nak beállítani, akik úgy becézzük ezt a mi egyetlen Budapestünket, mint dzsentrí-család a milliommosságra vergődött tagját, akit mutogat, emleget, kirakatba állít: titkon reméltük, hogy most leszünk csak igazán büszkék Budapestre. Hiszen ha most nem lép a milliós lakosságu fővárosok sorába, tiz esztendeig nem lesz rá alkalma, hogy ezt hivatalosan és hitelesen kimondassa magáról. Tiz esztendeig nem lesz megint népszámlálás és most, csak most nyílik alkalom, hogy Budapest a milliós metropolisos gédájába kerülhessen.

De Budapest megcsalt bennünket. Ha a népszámlálás adataiból kiszivárgott híreknek hinni lehet, Budapest lakossága most sem üti meg a milliót. Eljutott ugyan a kilencszázézer lakóig, de tovább nem. S olyan keserű érzésünk támadt e csalódásra, mintha mindent áldoztunk volna a becéz-gyermekünkre, tápláltuk, tömtük volna, a szalmaszálát is elvettük volna az utjából, csak hogy a kölyök első eminens legyen s aztán a fiu lerakja a vizsgáit, de éppen csak hogy meg nem bukik. Mit érünk vele? Mi örömrünk telhetik benne? Büszkélkedni az ilyen gyerekekkel nem igen lehet

s éppen azért szinte az igazságtalanságig szeretnők rajta megtorolni sok reményünk megcsufolását, szép várakozásaink elhervadását. Hát mit érünk vele, hogy Budapestnek van már csakugyan kilencszázézer lakosa? Ennyi lélek az igazi nagy birodalmak apróbb fővárosaiban van. És azokban az igazi nagy birodalmakban milliós város is akad elég. Nálunk ez az egy lehetne, ez az egy volna a milliomos a családban s nem sikerült. Ezért hangol le bennünket a népszámlálásnak ez az első, lankadt szárnyu fecskéje. Budapest se tudta megmenteni a familia becsületét.

Természetes, hogy lesznek majd, akik ezt a lehangoló eredményt nemcsak magyarázni, de menteni is próbálják. Nekünk azonban maga a faktum a fontos, hogy Budapest nem gyarapodik lakossága szerint úgy, ahogyan várni lehetett volna. Budapest ellenségei s a falu erkölcesinek apostolai ugyan mindig azt vetették a magyar főváros szemére, hogy szabadabb erkölcesivel, amerikai stílu életrendjével, gazdasági alkalmainak felfokozásával a vidék rovására fejlődik s a maga természetellenes fejlődésével az ország belső népvándorlást egyetlen medenczébe irányítja. Ha ezeknek a vidéki késergöknök szava után indul az ember, azt kellett volna hinni, hogy Budapest mint egy hatalmas nádaly kiszívja az egész ország vért, mint egy hatalmas pók, hálójába keríti a vidék összes legyeit. De úgy kell lenni, hogy Budapest megszűnt ilyen bűvös vonzóerő lenni s az ország belső

vándorlása távolról sem olyan nagy, mint az a másik, a veszedelmes és vérvevő kivándorlás. Nem igaz. A népszámlálás eredményei szerint semmi esetre sem igaz, hogy ebben az országban a szélrózsa minden irányából Budapestre iparkodnak az emberek s mindenki itt, a középpontban, a fővárosban keresi könnyebb boldogulását. Szerettük volna hinni, hogy így van, de nincs így. És ezért nem vonulhat be Budapest még most sem a milliós lakosságu fővárosok sorozatába.

A népszámlálás eredménye inkább azt bizonyítja, hogy Budapest megélhetési viszonyai, az életversenyben való gazdasági előnyei megromlottak, még mielőtt ez a főváros igazán nagy arányokra nőtt volna. A gazdasági verseny mindig lázasabb, de ez így van a világon mindenütt. Mig azonban másfelé a verseny szédítő emelkedése mellett is nőhet, gyarapodhatik, vonzhatja a törekvőket legalább néhány nagyobb város, nálunk az egyetlen Budapest se bír meg több versenyzőt, mint néhány százezeret. Mihelyt Budapest határai között sátrat vert néhány százezer ember: több versenyzőre már nincs levegője. Sőt ha meggondoljuk, hogy az utolsó években Budapestben hány foglalkozási ág állott össze közös védekezésre, hogy az utolsó években ügyvédek, orvosok, tanárok és munkások hány-szor panaszkodtak kórusban: azt kell mondanunk, hogy már kilencszázézer lakosnál is roskadozni kezdett Budapest teherviselő képessége. Itt már most is

Elfogyasztott menvasszony.

Irta: Falk Richard.

(Utánoyomás tílos.)

Az Arkanzasz kávéházbeli bohém társaságunknak hosszú időn át mulatságos tagja volt Kalumbó Ottókár, nyugalmazott gyarmatáru ügynök és szolgálaton kívüli viszonyban álló ezredes. Ő nagyon komolyan vette magát. Afrikai kalandozása révén belekötnyeleskedett a diplomáciai kérdésekbe és sohasem akarta elhinni, hogy a társaság ug-ratja.

Kalumbó gyarmatáru ügynök volt. Mint füszerkereskedőinas kezdte pályáját, bekalandozta Európát, mig aztán bejutott egy nagy hamburgi gyarmatáru céghez, amely bevásárló ügynöke gyanánt Afrikába mentette. A forró égöv — úgy mondják — különleges hatással viseltetik a mérsékelt égöv alatt fejlődött agyra. A tikkasztó meleg és a mocsárláz nevelhették Kalumbó Ottókár fejébe a diplomáciai ambíciókat is. Kőborlásai közepette összeköttetésbe keveredett a mahori néptörzsszel. Eleinte bánáns, ezukornádat, kókusz vásárolgatott tőlük, mig egyszer azt találta kérdezni a törzsfőnöktől: miért nem ereszti be a kulturát az országába. Barrarri törzsfőnök, aki éppen ötszáz kókusz adott Kalumbónak esérébe egy viseletes vászonmellényért, meg-

tudakolta, hogy mi is tulajdonképen az a kultúra. Kalumbó a kereskedelmi utazók ragyogó rábeszélésével ajánlotta Barrarri figyelmébe a kulturát. Koronáztassa meg magát. Meg kell alapítani a mahori királyságot. Adószedés, építkezés, iskolák, hadsereg s a többi jön majd egymásután. Végül kijelentette, hogy az ország érdekében hajlandó elvállalni a kormányalakítást.

Barrarriának esorgott a nyála, amikor lefestették előtte, hogy az ő negyven faluskából álló, megtört országa olyan hatalmas lesz, mint Anglia és teljhatalmu megbízást adott Kalumbónak, hogy sziveskedjék megcsinálni a mahori királyságot. És Ottókár sziveskedett. Johanniszburgból hozatott koronát, díszruhákat és ócska fegyvereket. Kalumbó ezredes és miniszterelnök megalakította a kormányt, megkoronáztatta Barrarrit, hadsereget szervezett és négy éven keresztül királyság volt Mahoria, a nyilvánosság kizárásával. Mert amikor kiderült, akkor nagy baj lett belőle. A derék Kalumbó elfelejtette az európai nagyhatalmak beleegyezését kérni az új királyság létesítéséhez. A lalí-i vásáron egy mahori kecsketenyésztő elhangozott a királyságukkal s az új államalakulás híre eljutott Geraldier tábornok fülébe is. A gyarmati katonaság parancsnoka, miut Franciaország képviselője jót kaczagott az ambíciózus gyarmatáruügynök kalandos vállalkozása felett. Majolet őrnagy egy század

zuavot akart Mahoria ellen vezényeltetni. A tábornok lecsillapította Majolet dühét.

— Elvégzem én azt egyedül, egy nád-pálcza segítségével, őrnagy ur! — mondta Geraldier és lóra kapott.

Négyórui lovas-ut távolra feküdt a mahoriak birodalma. Nagy feltűnést keltett az öreg katonatiszt megjelenése, akinek a ruháján még több aransujtás volt, mint az ő katonai főparancsnokukén. Éppen azt kereste, Kalumbó Ottókárt. Javában gyakorlatoztatta a fekete képu, ruhamentes katonákat, amikor Geraldier a kukoriczás mögötti gyakorlótérre érkezett. A gyarmatáruezredes félreértette a tábornok jövetelének célját. Gőgjében azt hitte, hogy látogatásról, sőt mi több, tisztelgésről van szó.

— Ön Kalumbó Ottókár? — kérdezte köszönés nélkül Geraldier.

Kalumbó sértődötten nézte végig a tábornokot. Első pillanatban el akarta fogatni a vakmerőt és föbelövetni. De meggondolta a dolgot, nem volt hive a felesleges vérontásnak.

— Kalumbó Ottókár ezredes főparancsnok vagyok, Mahori állam miniszterelnöke! — vágta ki büszkén.

Geraldier elővette az óráját és megmutatta neki.

— Amint látja, most délelőtt tizenegy óra van. Ha egy órán belül el nem takarodik

keserves-nehezen él meg mindenki és úgy kell lenni, hogy erről hamarabb vettek tudomást azok a változást kereső vagy először elinduló egzisztenciák, melyek a főváros szélesebb arányai között szerettek volna elhelyezkedést és megélhetést találni. Mintha a villamos kocsikon leeresztik a „Megtelt” táblát: a megtelt, zsúfolt és roskadozó Budapest alatt is vigasztalanul állottak meg azok, akik fel szerettek volna szállani, a fővárosba szerettek volna költözködni, vagy mindjárt itt szerettek volna egzisztenciát alapítani. Budapest, úgy látszik, gazdasági befogó képessége szerint megtelt s egyelőre nincs üres hely.

Szomorúan biztatjuk magunkat a várakozásra. A rövidlátó és egyoldalú gazdasági politika következtét látjuk beteljesedni. Ugyanaz a politika, mely egy alsóbb fokon a kivándorlást okozza, egy felsőbb fokon minden nagyobb város és az egyetlen főváros gyarapodását is megakadályozza. És egész gazdasági életünknek kell megváltoznia, hogy megszűnjék a kivándorlás és megindulhasson helyette ismét az a belső vándorlás, mely embert, munkaerőt, vállalkozási kedvet és pszéjét hoz a fővárosba, ahelyett, hogy keserű lélekkel mindez túl a tengeren gazdagítson idegen városokat, idegen államokat. De most nemcsak Budapest stagnációját siratjuk, hanem siratjuk vele azt, amit éppen ez a stagnáció bizonyít: az ország nagy nyomorúságát, az idegenbe özőnlő magyar vért és munkaerőt.

Budapest, január 19.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap tartandó ülésében folytatja a bank-zabádalom meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat általánosságban való tárgyalását. Holnap Mezőssy Béla, Hantos Elemér és Abraham Dezső képviselők szólnak fel.

A főrendiház ülése. A főrendiház holnap délután öt órakor ülést tart, amelynek napirendjére a szerb kereskedelmi szerződés beczikkelyezését tüzték ki.

innen, ezzel a nádpálczával verem ki. Mit izgatja ezeknek a barmoknak a fantáziáját? Mit koronáz maga? Mit katonáskodik? Menjén kókuszot venni! Takarodjék, különben a saját királya előtt verem le a tekintélyét. Ha pedig okoskodik, estére felköttem egy gesztenyefára.

Ez hatott. Kalumbó könyörgésre fogta a dolgot. Sirt, hogy ő négy éven át kiplódt a mahoriakkal, s most végkielégítés nélkül távozzék? Ki tudja, fog-e megfelelő állást találni valahol. Geraldier biztosította róla, hogy ha rögtön beadja a lemondását, huszezer frankot felvehet a gyarmatpénztárnál, de Afrikából távoznia kell. Kalumbó gyomorrenyhéség ezímen benyújtotta lemondását és ezzel végeszakadt politikai szereplésének. Ez a hiteles igazság, amit mi Arkanaszsbeli rossznájának Kalumbó hazug meséit által indítatva, igazán diplomáciai uton kiámozunk.

Ottókar évente kétszer igen különösen viselkedett. Minden májusnak második napján magára szedte ezredesi ruháját s nem örödvé azzal, hogy az utczák gyermekei nevetve, rikolozva futnak; a vörös ruhás, arany sujtásos maskara után, méltósága teljes tudatában elment misét hallgatni. Május másodikán valamelyik előkelő vendéglőben ebédelte teljesen egyedül. Leitta magát és jülföngözve jött a kávéházba, ahol feketekávéját a mahori királyság egészségére üritette.

A képviselőház bizottságaiból. A képviselőház mentelmi bizottsága e hó 21-én déli 12 órakor ülést tart, amelyen Ugron Gábort bejelentését tárgyalják Benjamin János országgyűlési képviselő mentelmi jogának megsértése dolgában. — A kérvényi bizottság holnap, január 20-án délután öt órakor ülést tart.

A Pool.

Budapest, január 19.

A kivándorlás kérdésében nagyon nevezetes fordulat állott be tegnap azzal, hogy a magyar kormány az „északatlanti Pool” név alatt tömörült külföldi hajóstársaságokkal a hetek óta folyó tárgyalásokat befejezte, a szerződést megkötötte, s holnaptól kezdve nemcsak a Cunard Line, hanem az északatlanti Pool is szállíthatja a magyarországi kivándorlókat Amerikába.

Az ember furcsán van, mikor ennek a szerződésnek megkötése felett ítéletet kell mondania. Nemcsak azért, mert a szerződés részletei hivatalosan nem publikáltattak, hanem azért is, mert a látszat azt a hitet kelteti, hogy ezzel a szerződéssel a kormány meg akarja könnyíteni a kivándorlást.

Senkinek sem juthat eszébe, hogy a kivándorlás megkönnyítését ne a legnagyobb bűnnek bélyegezze. Hisz minden kivándorló egy termékeny ág, mely a nemzet terebélyes fájáról letört, s a nemzet anyagi és erkölcsi ereje csökken minden egyes kivándorló távozásával. A magyar kormányokat nem lenet azzal vádolni, hogy nem igyekeznek tőlük telhető erővel a kivándorlás elé akadályokat gördíteni. Egész külön közigazgatási apparátus, a kivándorlási biztosság, a kivándorlási tanács, a határrendőrség szerveztetett. Azonkívül az egyenesen ebből a célból megszigorított utlevélkényszer, a kivándorlásra eszabító iratoknak a postahivatalok által történő elkobozása, a kivándorlásra eszabító hirdetések közlésének kihágással minősítése stb., mind azt a törekvést árulja el a kormányoknak, hogy a kivándorlásnak lehetőleg gátat vessenek, s az elé olyan akadályokat gördítsenek, amelyek a hazai föld könnyelmű elhagyását lehetőleg megnehezítik.

De végleg megszüntetni, főleg állami tiltó intézkedésekkel, nem lehet. A szabad költözködés emberi jog, amit a jobbágyfelszabadítás óta elkobozni nem lehet. Az államnak csak ahoz van joga, hogy a kivándorlással szemben a saját érdekeit megvédje, s egyrészt a katonasorba tartozókat addig,

míg honvédelmi kötelezettségüknek eleget nem tettek, itthon tartsa, másrészt, hogy ellenőrizze az egész kivándorlást. Így a kivándorlókat Amerikában történt letelepedésük tartama alatt is figyelemmel kísérvé, s lehetőleg valami kapcsolatot tartson fenn köztük és magyar hazájuk közt.

Ez nemcsak nemzeti, de gazdasági szempontból is fontos, mert az Amerikába kivándoroltak megtakarított keresményükből évenként körülbelül háromszáz millió koronát küldenek haza, ami óriási súlylyal esik latba — Magyarország fizetési mérlegének megálapításánál.

De a kormányok jó szándékát nem kísérte teljes siker. A Cunard-Line nevű angol hajóstársasággal kötött szerződéssel azt akarta a kormány elérni, hogy a kivándorlást ellenőrizhesse, s e célból valóságos drákói rendszabályokkal igyekezett oda hatni, hogy az egész kivándorlás Fiuméből irányítottassék. Hogy ez nem sikerült teljesen, annak több oka van. Nem éppen utolsó ok az, hogy a Cunard nem volt képes az egész kivándorlást lebonyolítani, évenként csak 30—35 ezer kivándorlót tudott kiszállítani. Ennek az lett a következtése, hogy 70—80 ezer kivándorló Fiume elkerülésével a szó teljes értelmében kiszökött az országból, s szabad prédája lett német és holland hajóstársaságoknak, akik nem állván a magyar kormány ellenőrzése alatt, sem azokat a közegészségügyi sem azokat a gazdasági rendszabályokat nem hajtották végre, amelyeket a magyar kivándorlási törvény a szerződéses viszonyban levő Cunard-Line számára kötelezőleg előír.

A magyar kormánynak tehát valamit tennie kellett. Anélkül, hogy a kormányt védeni szándékunkban volna, s bármily gyűlöletes is előttünk minden, ami a kivándorlással összefügg, látjuk, hogy a kormány ezáltal kényszerhelyzetben volt.

Az amerikai kormány három hét előtt kimondta, hogy az átutalt kivándorlókat, azaz azokat, akiket az államilag koncesszionált hajóstársaságok, nem lévén elegendő hajójuk, nem-koncesszionált hajóstársaságoktól szállíttatnak ki, Amerikában nem engedik partra szállani. És tényleg egy egész hajónyi magyar kivándorlót, aki helyszüke miatt nem juthatván fel Fiumében a Cunard-hajóra, Hamburgon keresztül német társaság hajóján jutott Amerikába, onnan visszaküldtek.

Minthogy a Cunard nem elég teljesítőképes, tehát egy német hajóstársasággal is le kellett szerződnie, hogy azokat a garauziá-

Ez a nap volt évfordulója annak, hogy Barrai exkirályt megkoronáztatta.

— Hát azt a napot nem ünnepli meg, amikor nádpálczával verték ki a miniszterelnöki székből? — ugratták a fiuk.

Szánakozva nézett végig rajtuk.

— Mit értenek maguk a gyarmatügyi politikához? — mondta ajkbiggyesztve s e közben majd kibiggyesztette ajkai közül az ünnepi havannaszivart.

Az évek másik jelentőségteljes napja szeptember huszadikára esett. Talpig feketében, negyedméteres gyászflórral a czilindere körül, fekete keztyűben és fekete szegélyű zsebkendővel, siralmas ábrázattal foglalta el helyét a törzskávéházban. Nem tehetünk róla, de ez az ember még a gyászban is borzalmasan komikus volt. Mintha e napon a feketekávé is feketébb lett volna az előtte álló eszéjében. Haem ennek a napnak a jelentőségére vonatkozólag kerekén megtagadott minden felvilágosítást.

— Ne tudja meg a maguk profán kajánkodásuk: mit siratok én! — utasította el a kérdezősködőket.

Tudtuk, hogy sokáig nem áll meg benne a titok. A sok kegyetlen fiu között engem szeretett a legjobban. Valószínűleg, mert én vágtam a legkomolyabb arcot az elevenbe nyíló tréfákhoz.

Egy ilyen siralmi jubileum alkalmával

vigasztaltam: nyugodjék meg a változhatatlanba. Mindenkinek megvan a maga gyásza, niuesen öröm öröm nélkül, jobb ma egy tuzokot eltemetni, mint holnap egy verebet és aki mána sirt és, holnap esik bele és hasonló kegyeletes ostobaságokkal kínáltam a tragikomikus Kalumbót.

— Maga jó fiu, magának van szive, — sóhajtott az ügynökezedes. Magának elmondok mindent. Lelkiszükségét érzem annak, hogy valakivel közöljem mérhetetlen fájdalmamat. Jöjjön a lakásomra, megmutatom magának értékes gyűjteményemet. Maga az első, aki abba a szobába beteszi a lábát, s akit beavatok gyászom mélységébe.

Ottókar kocsiá ültetett és én a bizalomtól meghatottan, tagadhatatlan érdeklődéssel tekintettem a budai kis ház felé. Vajjon mi vár ott reám. Megérkeztünk. Kalumbó gazdaszonya nagyot rézett, amikor meglátott. Nem volt látogatókhoz szokva.

Az első két szoba reudes butorozásu, polgári lakóházhoz tartozónak mutatkozott. Csak a falakon lógó exotikus tájképek és állatszavak árulták el a gazda külföldjarságát. A harmadik szoba ajtaját Kalumbó két angol kulcsal nyitotta ki. Megdöbbenés fogott el amint beléptünk. Öt-hat üveges szekrény telve mindennemű afrikai esesebecsékkel. A fal — csak erre a napra — fekete posztóval volt bevonva. Kis asztalon két kandelláberben karvastagságu gyertya égett.

kat, amelyeket a Cunard nyújtott, megkapja a magyar kormány ettől a német hajóstársaságtól is. Hisz nem szabad elfeledni, hogy legalább kétszer annyi magyar kivándorló megy Hamburgon és Brémán keresztül Amerikába, mint Fiumén keresztül.

Az „északatlanti Pool“-ban együtt van a Norddeutscher Lloyd, a Hamburg—Amerika-Linie, a Holland—Amerika-Linie, a Red-Star-Line, és a havrei Compagnie Transatlantique Generale. Ez a Pool már decemberben kérte a magyar kormányt, hogy a koncessziót neki is adja meg.

December óta tartottak a tárgyalások. A magyar kormány végre megadta a koncessziót. Az a monopólium tehát, melyet eddig a Cunard-Line élvezett, ezzel megszűnt, de különben is 1914-ben lejárna.

Ha a kormányt vád érheti, vád érheti azért, hogy nem tartotta meg a kivándorlási törvény ama rendelkezését, hogy minden újabb koncessziót a hatálybalépés előtt be kell jelenteni a képviselőháznak. Az új koncesszió holnap már hatályba is lép, pedig a képviselőháznak a szerződés megkötéséről még tudomása nincs. De vád érheti azért is, mert az új szerződés szerint a Pool nem úgy, mint a Cunard, egész üzletvezetésében, ha nem csakis Magyarország határain belül van a magyar kivándorlási törvény megtartására kötelezve. Aki a határon átszökik, azt a Pool utlevél nélkül is jogosult Amerikába szállítani. Ezzel a kivándorlási törvény egyik legnagyobb érdeme, a hadkötelezettek kiszökésének megakadályozása, tétetett illuzóriussá.

Ezt azonban az ország hivatalosan nem fogja megtudni, mert úgy vagyunk értesülve, hogy a kormány esetleg csak a koncesszió megadását jelenti be utólag a képviselőháznak, de a szerződésnek stipulációit hivatalos titoknak deklarálja. Pedig érdekében állana a képviselőháznak megtudnia azt a tényt, hogy a Pool anélkül kapta meg a koncessziót, hogy kötelezte volna magát arra, hogy a magyar kivándorlási törvénynek magát aláveti, hogy feloszlatja a magyarországi titkos kivándorlási ügynökségeit. Sőt a Poolban egyesült hajóstársaságok mindegyike Budapesten és a magyar határállomásokon most már állami engedéllyel kivándorlási irodákat állíthat fel, melyekben nyíltan eszélhet kivándorlásra. Aki az irodák segítségével kiszökik a határon, azt utlevél nélkül is szállíthatja, és ezzel az érvényben levő törvénynek nemcsak betűjén, de intencióján is helyre nem hozható sérelem esett.

Ezeket túl hosszú, koporsószerű faládban összeaszott, fekete bőrű négermumia feküdt.

A mumia gyomra táján félméter magasságra kereszt, rajta félig lekopott irás: „Itt nyugszik Hajek Artemisia, élt huszonhárom évet. Beke porai felett.“ A kereszt egy friss virágos szalagos koszorút tartott vissza attól, hogy a földre ne esuszszék. A szalagon aranyos felirat: „Lesz még viszontlátás! Bánatos völegényed, Ottokár.“

A gyászos rőbusz megrémített. Ujedi kérdő pillantásokat vetettem Kalumbóra. Meghatottságtól remegve mutatott helyet nekem, aztán biesákló térdei megtörtek a mumia előtt és sirva esókolgatta a szalagot. Most már igazán nem tudtam, mi a tréfa a dologban és mi a valóság. Türelmetlenül vártam a magyarizatot. Néhányszor köhintettem, mire Kalumbó magához tért. Az egyik üveg-székényből konyakot vett elő s megkínált. Szükségét éreztem a tor-italnak, hogy megerősítsem idegeimet mindazokkal szemben, amiket hallani fogok.

Kalumbó harmadosztályú temetési rendező ábrázatot vett fel s krákolva a konyaktól, meghatottan a gyásztól megszólalt:

— Urám, ez a nap gyászos évfordulót jelent változatokban gazdag életemben. Most huszonnégy éve annak, hogy elvesztettem menyasszonyomat, Oh, édes Artemisia... De vegyük sorjában az eseményeket. Amint

A katonai büntető-eljárás.

— Miniszteri konferencia Bécsben. —

A politika eseményei.

Budapest, január 19.

Szombaton Bécsben igen fontos tanácskozás lesz az osztrák és a magyar kormány tagjai között. A konferencia tárgya a katonai büntető perrendtartás „végleges megszövegezése.“ Ez olyan roppant egyszerűen hangzik, pedig hát ez nem olyan egészen egyszerű dolog. Tudni kell, hogy a perrendtartás ügye évek óta egy ponton akadozik: a magyar tárgyalási nyelv kérdésén. Az osztrákok semmiképpen nem akartak beleegyezni eddig abba, hogy a Magyarország területén lévő csapatok katonai bíróságai, hadi törvényeségei az ország, az igazságszolgáltatás hivatalos nyelvét használják, legföljebb annyit engedtek volna meg, hogy a magyar az első kiegészítő nyelv legyen. Nem hiszünk, hogy mostanában megváltozott volna az álláspontjuk, hiszen még gazdasági téren is elleneznek minden engedményt, nemhogy a hadsereg „egységének“ megbolygatásához hozzájárulnának. Ha tehát a végleges szövegezés csakugyan létrejönne, az nem jelenthet mást, mint azt, hogy a magyar álláspontot adták fel. Es ha ez így van, akkor abból a javaslatból itt nem is lesz törvény soha.

Politikai híreink itt következnek:

Miniszterek bécsi utja.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, dr. Székely Ferenc igazságügyminiszter és Hazai Samu honvédelmi miniszter holnap, pénteken délután Bécsbe utaznak, ahol szombaton délelőtt részt vesznek a véderőreformmal kapcsolatos kérdésekről folytatandó tanácskozásokban. Az értekezleten osztrák részről báró Bienert miniszterelnök, dr. Hohenburger igazságügyminiszter és Georgi honvédelmi miniszter vesznek részt. Az értekezlet célja az új katonai büntető perrendtartás tervezetének végző megszerkesztése. A magyar miniszterek még szombaton visszatérnek Budapestre. A miniszterelnök csak vasárnap érkezik meg. E bécsi utja alkalmával gróf Héderváry, ha csak hozzájuthat, néhány látogatást is fog tenni egyes főhercegekknél, akiknél az újév alkalmából szokásos látogatását még nem tehetette meg.

tudja: szerencsém volt a mahori királyság miniszterelnökének lehetni. Fényes állásom második esztendejében elérkezettnek láttam az időt arra, hogy Európában utánam epedő menyasszonyomat, Hajek Artemisia kisasszonyt oltárhoz vezessem. Már nyolcz éve jártam jegyben a gyönyörű esch leányval, aki rakonczátlan gyerekek nevelésével tette életét abban a boldogító reményben, hogy a feleségem lehet. Mint mondtam, miniszterelnökségem második évében megerősödött pozícióm tudatában értesítettem menyasszonyomat, hogy ő felsége, Barrarri mahori király, megadta beleegyezését nászunkhoz. Küldtem neki utiköltséget és megírtam merre vegye útját ölelő karom felé...

Ottokárnak elesuklott a hangja, néhány könyvespét ejtett a konyakos pohárba és folytatta:

— A mahoriak jámbor, derék benszülöttek voltak. Azonban a királyság északi czékában volt egy falu, amelynek lakói minden szigorúság dacára áldoztak az emberevés gyönyöreinek. Néhány hittérítőt magam is lehuztam a nyárslól, de már akkor késő volt. Ennek a falunak a főnöke a király unokaöccse Ghoín volt. Selogy se tudtuk becsületes kosztra fogni, kis hijja, hogy engem meg nem evett. Barrarri király kinevezte csekely személyemet Ghoín herceg nevelőjévé s bizony nem kíméltem a bambuszt, ha engedetlenkedett. Ez volt a vesztém, halálos ellensé-

A jelek arra vallanak, hogy a kormány foglalkozik a véderőreformmal, bécsi lapok szerint pedig a véderőreform előterjesztése áprilisra vagy májusra várható. A bécsi utat megelőzően holnap délelőtt tizenegy órakor minisztertanács lesz a budavári miniszterelnöki palotában.

Folvosó-politika.

Ma a képviselőház folyosóján a Justh-pártiak szenvedelmesen tárgyalták a munkapártnak az ellenzékkel szemben követett magatartását. Azt hangoztatták, hogy türelmetlenségre és erőszakoskodásra ők is megfelelő élesebb eszközökkel felelnek. Több munkapárti képviselő, köztük Kabos Ferenc alelnök és Sándor Pál békiteni igyekeztek a Justh-pártiakat. Azt mondták, hogy a tegnapi incidensből nem lehet rendszerre következtetni. Justh Gyula erre így válaszolt:

— Ezt az egy esetet most még szó nélkül hagyjuk. De ha látjuk, hogy a munkapárt tagjai provokáló szándékkal köteleknek és sértenek minket, akkor pártértekezleten tiltó határozatot hozunk, hogy pártunk tagjai az ilyen provokálással szemben elégtételt kérjenek vagy adjanak.

Gróf Andrássy Gyula is ott volt ma a Házban s a folyosón hosszasan beszélgetett Gál Sándorral, Návay Lajossal, Bakonyi Samuval és Szalay Lászlóval. Andrássy ez urak előtt így nyilatkozott:

— A munkapárt viselkedése, amivel negyedórát akar megnyerni, azt fogja előidézni, hogy napokat fog elveszíteni. Mikor már egy párt negyedórakért folytat harcot, az mindig veszedelmet jelent számára.

Gróf Andrássy ezután Justh Gyulával beszélgetett hosszasan.

Itt említjük, hogy egy tegnap esti lap oly hírt közölt, amely szerint gróf Andrássy az obstrukcióról „bizalmas hívei“ előtt azt jelentette ki, hogy elvi ellensége ugyan az obstrukciónak, de ha csak ennek segítségével bírjuk az 5. szakaszt megbuktatni, akkor ettől sem retten vissza. A „M. H.“ megkérdezte Andrássyt, mondotta-e ezeket s azt a feleletet kapta, hogy *ekként, vagy ehhez hasonlóan nem nyilatkozott.*

A „Neue Freie Presse“ ma reggeli számának élén „egy kiváló politikus“, aki a politikai gépezet legapróbb részleteibe is bele van avatva“ nyilatkozik a magyar parlamenti helyzetről és teljesen nyugodtan ítéli meg azt. Ez a politikus, aki különben kegyelmes ur is, és „ítéletének biztos ságánál fogva általános tekintélynek örvendő“, nem hiszi, hogy a bankjavaslat vitája obstrukciót fog elfajulni és fejtogetéseit így végzi:

— Én ha várakozás ellenére mégis kitörne az

gemma lett. — Én éppen nagy hadgyakorlatot tartottam s kifáradva érkeztem a székhelyre. A királyi kunyhó előtt nagy zenebona uralkodott. Minisztertanácsaim üvöltve borultak elém, a király pedig szomorúan simogatta a vállamat. „Megérkezett a menyasszonyod, szegény ezredes. — mondta Barrarri. — Képzeld el, a gazember Ghoín elfogta az uton. A ládájából ellopta a holmiját. A lányt pedig megsütötte és megette...“

— Hogy ezt a pillanatot túléltem, magam sem értem. A király igazat mondott. A szétszórt ruhákban ráismertem szegény Artemisiám tulajdonaira. Minden elégtételem és vigasztalásom az volt, hogy a király bevezetett egy sátorba. Ott feküdt a büntetésből kivégzett herceg, aki megette társaival a menyasszonyomat... Nem maradt más hátra, minthogy sajátkezűleg bebalzsamoztam Ghoín tetemét, amely így az én egyetlenem sírja lett. Ime, itt a sír, rajta a kereszt, mely menyasszonyom nyugvóhelyét jelzi... Most már ért engem...

Am vessenek meg érte: én kirohantam Kalumbó lakásából. A könyvek peregték arcomon a kacagástól. Ugy látszik, Ottokár utánam lesett, amikor szeméimet törülgettem, mert másnap kijelentette, hogy nekem van szívem, mert segítettem megsíratni az ő Artemisiáját.

obstrukció, akkor új elhatározásokra lesz szükség. A magam részéről kételkedem abban, hogy akkor visszatérnek-e egy hárszabályreform taposott útjára. Hiszen vannak más, még hatékonyabb eszközök, amelyekről az alkotmány gondoskodik. Hiszen ismeri őket és ha példára van szüksége, nem kell érte a messze multba visszanyulnia.

Bánffy a választójogról.

A Magyar Kereskedelmi Csarnok elnökségének meghívására és felkérésére ma este 7 órakor a Csarnok helyiségében báró Bánffy Dezső v. b. t. t. orsz. képviselő, a Választójog Országos Szövetségének elnöke felolvasást tartott az általános, egyenlő és titkos választójogról és különösen annak a kereskedői osztályt érintő vonatkozásairól. A felolvasáson, amely a Kereskedelmi Csarnok nagytermében volt, rendkívül nagy és előkelő hallgatóság vett részt. A Kereskedelmi Csarnok, valamint a rokon egyesületek és testületek részéről rendkívül számosan jelentek meg, úgy hogy a nagy terem zsúfolásig megtelt. Ott voltak többek között gróf Buttházy Tivadar orsz. képviselő, Bakonyi Samu orsz. képviselő, Sándor Pál orsz. képviselő, a Kereskedelmi Csarnok tisztikara és választmányja közte maróti Fürst László alelnök, dr. Schreyer Jakab főtitkár, dr. Schreyer Jenő titkár, Fáy Béla es. kir. kamarás, Balbai Lajos min. tanácsos, a Lipótvárosi Kaszinó alelnöke és mások. Bánffyt, amikor a felolvasó asztalnál megjelent, percekig tartó tapsal és éljenzéssel fogadták. Fürst László a gyengélkedő Jellinek Henrik elnök helyett üdvözölte a bárót és felkérte felolvasásának megtartására.

Bánffy mindenekelőtt kifejtette az általános, egyenlő és titkos választójog megvalósításának szükségességét, amelyet a kor szava és a mostani viszonyok tarthatatlansága parancsolólag követel. Majd az utóbbi évek küzdelmeit emelte ki, amely a választói jog megvalósításáért folyt és amely a konzervativizmussal szemben csúszosodik ki. Majd ráért az általános választói jognak a kereskedői osztályt érdeklő viszonyosságának bírálatára és zajos tetszésnyilvánítások között fejtette ki, hogy a fejlődő magyar kereskedelemnek és iparnak létérdeke az általános választói jog megvalósítása, mert a parlamentben a kereskedői és ipari osztály jelentőségéhez mérten, a maga hátrányára aránytalan kisebbségben van képviselve. Különösen áll ez az iparosokra, akik a tulmagas cenzus által meg vannak fosztva a választói jogtól. Más országokkal ellentétben nálunk a polgárság politikailag még nagyon kis mértékben érvényesült. Pedig az ország függetlenségének — ugymond Bánffy — első alapfeltétele a középosztály, amelyhez a kereskedő és iparosok is tartoznak — függetlenítése. A nemzeti életnek és kulturának új lendületet és belső és külső terjedést csak az ipar és kereskedelem tudna biztosítani; az ipari és kereskedelmi osztály, mely a hivatalokhoz képest független existenciát nyújt. A nagy munkához a munkásság segítése és részvétele nem elég. Az öntudatra ébredt, ez idő szerint jogokkal nem bíró elemek, együttes, egyértelmű összműködése szükséges arra, hogy kiépüljön az új Magyarország. Arra, hogy ezt elérjük, szükséges az általános, egyenlő és titkos választójog megvalósítása.

Zajos taps és éljenzés fogadta a felolvasást, amely után társasvacsora volt. Ezen rendkívül sokan vettek részt. Fürst László alelnök megleghangú felkösztüntetésben ünnepelte báró Bánffyt, aki szívesen viszonzta a Kereskedelmi Csarnok elnökségének megtisztelő ünneplését.

Az ellenőrizetlen számszék.

Félhivatalosan jelentik: „A sajtó több organuma megemlékezik az állami számvéviszék vezetésében történt változásról. Rámutat arra, hogy az állami számvéviszék új elnöke nem foglalta el hivatalát, alelnöke pedig beadta lemondását. E tények alapján azt a következtetést vonja le, hogy az állami számvéviszéknek ez idő szerint nincs meg a törvényben előírt vezetője, aki az ellenőrzés jogát és kötelességét a minisztériummal szemben gyakorolja. Ezzel az előadással szemben illetékes helyen azt állapítják meg, hogy az állami számvéviszék az idő szerint dr. Dárday Sándor, a számvéviszék alelnöke vezeti, aki hivatalban van és hivatalos teendőit, mint eddigéig, úgy jelenleg is ellátja.”

Ehhez még azt fűzhetjük, hogy Thuróczy Vilmos, az újonnan kinevezett elnök hivatali esküjét még nem tette le a király kezébe, mert az uralgó gyengélkedése miatt eddig nem fogadhatta s ezért késik az installációja.

A horvátok és a bankvita.

A magyar országgyűlés horvát képviselő tagjai ma délután négy órakor Zágrábban Nikolics Vladimir klubelnök elnöklésével tanácskozást folytattak,

amelynek egyedüli tárgyát a bankjavaslattal szemben követendő magatartás megállapítása képezte. A hozott határozatot egyelőre titokban tartják. Abból a körülményből, hogy a képviselők ma tanácskoztak, amikor a hétfőn összeülő országgyűlésnek egyik legelső feladata a magyar képviselőházba küldendő képviselők megválasztása, azt következtetik, hogy a koalíció körében nagyon is kételkednek abban, hogy ez mostanában sikerülni fog.

A koalíziós konferencia, amelyen csak tizenötven vettek részt, este nyolcz órakor ért véget, a nélkül hogy végleges határozatot hoztak volna. Legközelebb újabb tanácskozást tartanak. Banjanin immunitási ügyét illetőleg megállapították, hogy a koalíció teljesen távol állott Ugron képviselőnek ez ügyben benyújtott interpellációjától.

Félhivatalosan alaptalannak jelentik ki azt az ujsághírt, hogy dr. Neumann a horvát országgyűlés munkaképessége érdekében általános pártközi konferenciát hívott egybe, amely azonban a horvát-szerb koalíció elutasító magatartása miatt nem jöhetett létre. A szabor elnöke ilyen akcióba nem kezdett, sőt olyat nem is vett tervbe.

A szászok helyzete.

Bécsből jelentik, hogy az ottani Német Klubban tegnap este Neugeboren Emil magyar országgyűlési képviselő a magyarországi németek sorsa iránt érdeklődő hallgatóság előtt előadást tartott a magyar-szász politikáról. Ezen előadás meghallgatására számos német politikus, köztük dr. Oberleithner reichsrathi-képviselő is megjelent.

Az erdélyi szászok több mint 200 éves történetéből kiindulva, Neugeboren képviselő ismertette a szász lakosságnak a magyarokkal és románokkal folytatott nemzeti küzdelmeit. A viszonyok azt eredményezték — ugymond — hogy az erdélyi szászok a tulnyomórészt román lakosság közepette uraló osztályra fejlődtek. A németül beszélő lakosság-csoportokat köröskörül román lakosság sűrű rétege szigeteli el s ezzel elvonja a szászokat a magyarok közvetlen nemzeti befolyása alól. A magyar állam örmagában még mindig eléggé magyarosít és a szászok ezért nem helyezhetik háttérbe nemzeti kötelességeiket a politikaiakkal szemben. Míg a magyarországgal szemben politikai harcra kell vinnök, a románokkal szemben gazdasági harcban vannak. Hogy a szász németek két üz között folytatott harcában még mindig nem pusztult el az csak kulturájának és egységes egyházi szervezetének köszönheti. A távolabb állók talán csodálkoznak azon, hogy a szász németek a magyar parlamentben, ellentétben más nemzetiségekkel, a kormánypárthoz csatlakoztak. Ennek az az oka, hogy még a magyarok is támogatják saját érdekükben a szászokat, mert különben ezek beolvadnának a román nép közé. A szász képviselők azonban saját ügyeikben mindig szabadkezet tartottak fenn maguknak. Ami a bánáti svábokat illeti, szülő nem helyeselheti azoknak német nemzeti politikáját. Az erdélyi szászok sokkal gyöngébbek, semhogy még a bánáti svábokért is exponálhassák magukat. Ha a szász képviselők a bánáti németek kedvéért ellenzéki magatartást tanúsítanak a kormánnyal szemben, akkor a magyarországi németek nemzeti jellege sokkal inkább elhomályosodnék, mint ha nem teszik ezt. Az osztrák-németek ebbeli szemrehányása tehát a szászokat nem ingatja meg állásfoglalásukban.

A szónok fejtegetéseit tetszés fogadta és beszéde után hosszabb, élénk vita volt különösen a bánáti svábok sorsa felől.

Budapest, január 19.

Uj főrendek. A hivatalos lap mai számának első helyén négy új főrendházi tag kinevezését jelenti. Az új főrendek: Barcsay Domokos nagybirtokos, volt országgyűlési képviselő, Bernáth Géza volt belső titkos tanácsos, nyugalmazott kuriai másodelnök, báró Herzog Péter nagykereskedő és Klobusiczky János nagybirtokos, volt országgyűlési képviselő, akiket a király élt-hosszúlan a főrendi ház tagjai közé sorozott. Az új főrendek közül Barcsay Domokost már másodízben éri az a kinevezés, hogy a király a főrendi ház tagjai sorába kinevezi. Az ő első kinevezése ugyanis később történt képviselővé választása miatt megszűnt.

Barcsay Domokos Kolozs megye társadalmi életében játszott nagy szerepet, melynek elismerésül a király egyik erdélyi utja alkalmával a főrendi ház élt-hosszúlan tagjává nevezte ki. Az 1892-iki választás alkalmával a bánffyhuayadi kerületben pártönkivüli programmal képviselővé választották.

Bernáth Géza, a Kuria nyugalmazott másodelnöke, másfél évvel ezelőtt hagyta el diszes állását, amelybe első sorban kiváló jogi tudása és képzettsége helyezte. Királyi kegyben ismételtelen volt része, a többi között a király valóságos belső titkos tanácsosává nevezte ki.

A harmadik kitüntetett báró Herzog Péter több mint ötven éve cégfőnöke a Herzog L. M. és Társa cégnek. Kiváló szaktudásával a magyar kereskedelmet nemcsak Európában, különösen a Keleten, hanem tengeren túl is több világrészben tette ismertté. Közgazdasági tevékenységén kívül támogatója számtalan közhasznú és jótékonyági intézménynek, évtizedek óta részt vesz a főváros törvényhatósági bizottságában. A király mar több ízben kitüntette. 1896-ban a magyar nemesség, 1896-ban a vaskoronarend III. osztályát, 1904-ben a magyar bárói méltóságot kapta.

Klobusiczky János Bars megyében a népnemelés és a magyarosítás terén fejtett ki sikeres munkát. 1891-ben az aranyosmaróthi kerület szabadelvűpárti programmal képviselővé választotta s a kerületet egy cikluson át képviselte.

Küldöttségjárás. Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter ma Facset nagyközségeinek Nemess Zsigmond országgyűlési képviselő vezetésével megjelent küldöttségét fogadta, amely arra kérte, hogy Facseten polgári iskolát állítson. A miniszter kijelentette, hogy e nemzetiségi vidéken nagy kulturális érdeknek tekinti egy polgári iskolának felállítását és ha csak beláthatatlan akadályok fel nem merülnek, a kérelmet már is teljesítettnek tekinthetik. A küldöttség a választ éljenzéssel fogadta és azután Morlin Emil miniszteri tanácsost, a polgári iskolai ügyosztály főnökét kereste fel kérésével, amelynek teljesítését ő is kilitásba helyezte.

Vihar utáni csend.

— Zboray megköveti Hieronymf. —

A képviselőház ülése.

Budapest, január 19.

Ma már korán gyülekeztek a honatyák. Jóval tíz óra előtt csoportokba verődve tárgyalták a tegnapi eseményeket s a várható fejleményeket. Különösen a Zboray-affér izgatja a kedélyeket. A legkülönbözőbb hírek keringenek. Egyesek tudni vélik, hogy tizenöt munkapárti ifju óriás sorsot húzott, hogy az illető provokálja Zboray Miklóst s verekedjék meg vele, ha a néppárti vissza nem vonná a tegnapi sértést, — a kiesorsolt Csusz Pál lett volna. A hír azonban nem bizonyult valósnak, ellenben az igen, hogy Berzeviczy Albert elnök fogja szóvátenni a tegnapi afféreket, noha a naplóban nyomuk sincs. Minden oldalon várták Zborayt, de ő késett s így az idegesség egyre nőtt, mert senki sem tudta, mi lesz.

Az elnöki enuncziáció csakugyan elhangzott, de miután Zboray még nem volt jelen, a Ház kénytelen volt a bank-javaslat tárgyalására áttérni. Az első szónok a kisgazdapárti Kovács Gyula volt, aki félegyig beszélt. Mondhatott volna akármilyen gyönyörű érveket a közös bank ellen, a Ház nem tudta volna élvezni, mert mindenki kíváncsi volt a Zboray-affér befejezésére. Tizenegy óra tájban végre beérkezett Zboray, akit rögtön körülserglették. Elsőnek a folyosón Szerényi József üdvözölte:

— Okosan tetted, hogy bejöttél, — mondotta, — simán kell elintézni az ügyet.

— Éppen azért jöttem, — felelte Zboray, — de csodálkozom, hogy az elnök olyan dolgokat is szóvátesz, amik szünét alatt történtek s a naplóban nyomuk sincs. Hová fog ez vezetni?

Rakovszky Béla, a néppárt egyik alvezére is erősen kérlelte Zborayt, hogy közmegegyezésre intezze el az ügyet.

— Én hajlandó vagyok a legmesszebbmenő elégtétel megadására — hangoztatta Zboray — de Hieronymi is jelentse ki, hogy tréfált és sérteni nem akart. De ha kell én

szíveem meg is verekszem Csuzyval, mert terrorizáltatni nem hagyom magamat!

Erre Rakovszky Almásy Lászlóval és Nagy Sándorral, akik tegnap magyarizációjára szólították fel Zborayt, fölkereste a kereskedelmi minisztert, s Hieronymi Károly megismételte előtük, amit már tegnap is mondott, hogy Zboray kétségtelenül az ő tréfás jellegű megjegyzését értette félre. Rakovszky nyomban közölte Zborayval a miniszter felfogását, amire ő késznek nyilatkozott a Ház színe előtt jóvá tenni a hibáját.

Amikor Kovács beszédének befejezéséhez közelodott, hirtelen megteltek minden oldalon a padsorok. Csakugyan, amint Kovács leült, nyomban szólásra jelentkezett Zboray s a tegnapi sajnálatos eset tényállását hiven megállapítván, gavallérosan kifejezte sajnálkozását a tegnapi bántó viselkedése fölött s kérte szavait el nem mondottaknak tekiuteni. Zboray lovasias nyilatkozatát általános helyesléssel honorálták s az előbbeni izgalmat hamarosan közmelegnyugvás váltotta fel, amikor Hieronymi vizsont azt jelentette ki, hogy Zboray helyreigazitása teljesen kielégítette. És a béke teljesen helyreállt, amikor azután még a folyosón is beszélgetésbe elegyedett Hieronymi Zborayval, mondván neki a körülállók nagy derűltsége között:

— No, mi van azzal a vásárügygyel? Add át gyorsan azt a kérvényt.

Zboraynál azonban nem volt a kérvény, de ez a móka végleg megpecsételte a békét.

Az ülés második felét gróf Batthyány Tivadar vette igénybe s szakzerű, alapos készülségre valló nagy beszéddel bizonyította az önálló bank előnyeit és szükséges voltát. Az ellenzék zajos ovációban részesítette a kiváló vezérpolitikust. A tegnapi vihar után ma egész csendben végződött az ülés.

Részletes tudósításunk a következő:

Jelentések.

Berzeviczy Albert elnök megnyitja az ülést. A múlt ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítik.

Jaross Vilmost az V. osztályba sorozzák, gróf Széchenyi Emilt végleg igazolják.

Elnök bemutatja a Kuria átiratát, amely szerint Frey János mandátuma ellen újabb kérvény érkezett be s hogy az Udvardon megválasztott Jaross Vilmos mandátumát kérvénnyel támadták meg.

Szulyovszky Gusztáv, a III. bíráló-bizottság előadója jelentést tesz Hajós Kálmán mandátuma dolgában. Nevezett képviselőt végleg igazolják.

Elnöki inteim.

Elnök: T. Ház! Mielőtt a napirendre áttérnénk, kötelességem a tegnapi ülésen történt néhány dolgot szövé tenni. A Ház naplójában nincs nyoma, de értésemre esett, az összes lapok közötték és így feltételezem, hogy megtörtént, hogy a tegnapi ülés folyamán két képviselő ur képviselő-társával szemben sértő kifejezést használt. Az egyik Pál Alfréd képviselő ur volt, aki az ezen az oldalon (a baloldalra mutat) fölemelt zsebkendőre való vonatkozással, miután egy más képviselő azt mondotta: „piszkos a zsebkendő”, ezzel a kifejezéssel élt: „piszkosabb a tulajdonosuk”. A másik Zboray Miklós képviselő ur, aki a kereskedelmi miniszter ural szemben ismételve a „paraszt” kifejezést használt. (Nagy zaj és felkiáltások a jobboldalon: Jellemző! Gyalázat. Elnök cseppet.) Csendet kérek! Én egyelőre semmi mást nem tehetek, minthogy a most megnevezett képviselő urat felkérem, sziveskedjenek az iránt nyilatkozni, vajjon e sértő kifejezéseket használták-e, hogy ahöz képest velük szemben esetleg a házszabályokat alkalmazzam. Miután úgy látom, a felszólított képviselő urak most nincsenek jelen, kénytelen vagyok ezt a kérdést függőben tartani. Most áttérünk a napirendre, a bankszabadelomra vonatkozó törvényjavaslat folytatódagos tárgyalására.

A bank-vita.

Kovács Gyula három részben kíván a javaslattal foglalkozni. Az első részben foglalkozik az Osztrák-Magyar Bankkal, vagy az esetleg felállítandó önálló magyar bankkal európai vonat-

kozásban. Második részben az elhangzott felszólalásokra reflektál s a harmadik részben az Osztrák-Magyar Banknak, vagy az önálló magyar banknak a magyar népelethez való viszonyával. Elismeri, hogy az Osztrák-Magyar Bank vezetése elsősorban, ha nem magyar szempontból nézzük. A javaslat 5. szakaszát politikai csodabogárnak tartja. Alkotmányjogi bűn ez a szakasz s akkor sem fogadná el, ha ettől függne a készfizetés megkezdése. (Helyeslés a baloldalon.) Az Osztrák-Magyar Bank készfizető bank, miért ne lehetne ezt törvényben is kimondani. Az osztrákok súlyos visszaélést követnek el ennek megakadályozásával ellenünk. Az a céljuk ezzel, hogy papírjainkat a külföldön el ne helyezhessük s az ő papírjaiknak konkurrenciát ne teremthessünk s végeredményben, hogy föl ne szabadulhassunk pénzügyi gyámokadással. Statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy elegendő tőkénk van, hogy az önálló bankot fölláthassuk. Ezt még azok a szakértők is elismerték, akik elvileg a közös bank alapján állanak. A passzív mérleget az önálló bank ellen érvnek el nem ismerheti. A Benedikt-formulát a függetlenségi párt szempontjából jobbnak tartja, mint a mostani javaslatot, mert a függetlenségi párt nem gondolhatott arra, hogy — milyen uton-módon, arról most nem szol — a munkapárt kerül többségre. Hegedüs Loránttal polemizál. Hegedüs azt mondotta, hogy a koalíció a 2 százalékos kvótáemelésrel 25 korona terhet rótt minden csecsemőre. A képviselő ur sepsiszentgyörgyi mandátuma — mint a lapok írják — kétszáz ezer koronába került. Ha a kerület minden szavazó választójára hét gyermeket veszünk, minden csecsemőre 50 korona jut. Hegedüs tehát annyira előrelátó volt, hogy a munkapárt által megszavazandó katonai terhekből is letörlesztett már 25 koronát. (Derűltség.) Kifogásolja, hogy az Osztrák-Magyar Bank nem fogad el kisebb összegű és rövidebb lejáratu váltót, pedig az ilyen kölcsönnel a szegény nép sok nyomorúságán segíthetne. A gazdhitelt igen fontos dolognak tartja. Ezt a kérdést meg kell oldani. Ezt a dolgot az államnak kellene kezébe venni. Nem fogadja el a javaslatot, hanem csatlakozik Kossuth Ferencz és Földes Béla határozati javaslatához. A következő határozati javaslatot nyújtja be: A képviselőház utasítsa a kormányt, hogy a bankszabadelom meghosszabbítása alkalmából a mezőgazdasági hitel teljes mértékű kielégítéséről gondoskodjék. (Zajos helyeslés a bal- és a szélsőbaloldalon.)

Zboray elégtételt ad.

Elnök: Mielőtt a vita tovább folyna, Zboray Miklós képviselő ur kíván nyilatkozni. (Halljuk! Halljuk!)

Zboray Miklós: T. Képviselőház! A mélyen tisztelt elnök ur az ülés elején egy felhívást intézett hozzám és én köteles és átértett tisztelettel, minden mellékkörülményre való tekintet nélkül, a következőket terjeszttem elő. (Halljuk! Halljuk!) Tegnap a zárt ülés elrendelése után a karzati kiürítés alatt kerületem egy községnek egy kérdésével, jelsül vásárról volt szó, hogy t. i. az addig hetenkint tartott vásárt át akarja alakítani, hogy havonta tarthasson azok helyett egyet és felvilágosításért fordultak hozzám ebben a kérdésben, ez irányban felvilágosítást akartam kérni a t. kereskedelmi miniszter urtól és átmentem hozzá. A kereskedelmi miniszter ur azonban arra a kérdésemre, hogy: „Kegyelmes Uram egy kis felvilágosítást kérek”, azt felelte: „Olyanoknak mint ti, nem adok felvilágosítást”. Én meg voltam lepődve, azt hittem, talán tréfa a dolog és újra feleltem: „Kérlek én nem szavaztam velük, rém ne haragudj”. Miro a kereskedelmi miniszter ur azt mondotta: „Nahát akkor felelek, mi az?” Én láttam, hogy ideges és haragszik, erre azt mondottam: „Köszönöm, most már nem kérek felvilágosítást”. És helyemre jöttem. Barátainnak, akik kérdezték, elmondtam az esetet és igit azokat a kifejezéseket, amelyeket itt ezuttal ismételnem nem akarok. (Félkiáltások: Nem is ajánljuk!) de a lapokban megjelentek többé-kevésbbé használtam. (Félkiáltások a jobboldalon: Melyek voltak azok! Halljuk őket! Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon.) Bocsanatot kérek, itt fenyegetésnek helye nincsen. (Nagy zaj.) Meg kívánom, hogy lovasias módon meghallgassanak. Ha annyira megyek, hogy nem is ismételtem ezeket a kifejezéseket, hogy a naplóba be ne kerüljenek. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) akkor joggal várhatok önöktől olyan loyaltást, hogy legalább tisztességgel meghallgassanak. (Igaz! Ugy van!) a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobboldalon.) Már a tegnapi napon a munkapárt két tagja előtt, aki engem felferestt és akik tanubizonyiságot tehetnek emellett, amidőn kijelentették előtem, hogy én félreértettem a miniszter urat, hogy ő csak tréfált és nem komolyan mondta szavait és nem volt azoknak sértő szándéka, kijelenttem, hogy ez esetben kész vagyok elégtételt adni. Időközben illetékes helyről ismételten hallottam azt a kijelentést, hogy ez tréfa volt, én félreértettem a miniszter urat. Kijelentem tehát, hogy a miniszter

urat megbántani nem akartam és így nem csak a lovasiaság szerint kötelességem, de egyénileg is igen sajnálatosnak tartanám, hogy akár a miniszter ural, akár más képviselőtársammal, akár idősebb, de különösen idősebb egyénnel szemben, ha azt állítja, hogy ő tréfált és én őt félreértettem, vindikáljam magamnak azt a jogot, hogy nekem van igazam. (Általános helyeslés.) Én föltétlenül fentartás nélkül elfogadom a kijelentést és kijelentem a t. miniszter urnak, hogy sajnálom, hogy félreértés folytán azokat a szavakat használtam és kérem azokat el nem mondottaknak tekinteni. (Általános helyeslés.)

Hieronymi válasza.

Elnök: A kereskedelmi miniszter ur kíván szólni.

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter: T. Képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) A most elhangzott loyális nyilatkozat után úgy érzem, hogy nekem kötelességem kijelenteni, hogy a tegnapi nap folyamán Zboray Miklós t. képviselő ural folytatott rövid beszélgetés során, nekem sem elom, sem szándékom nem volt őt megsérteni. (Általános helyeslés.) és örülök azon, hogy ő most a nyilatkozatában elismerte azt, hogy a tegnapi incidens egy félreértés folyamánya volt. (Általános helyeslés. Élénk éljenzés jobbfelől.)

Elnök: Az ülés elején tett kijelentéssel kapcsolatosan csupán annak konstatacióját tartom szükségesnek, hogy az itt elhangzott nyilatkozatok után nem forog fenn többé szüksége annak, hogy Zboray Miklós képviselő ural szemben a házszabályokat alkalmazzam. (Általános helyeslés.) Az ülést tíz perczre felfüggesztem.

Szünet után.

Az elnöklést Návay Lajos alelnök vette át. Folytatják a bank-vitát.

Gróf Batthyány Tivadar indokolni kívánja, hogy miért kövte az önálló bankot. A nemzet boldogulását a gazdasági önállóságtól várja s ennek első lépcsőfoka az önálló bank. Ebbe a kérdésbe nemcsak gazdasági, hanem politikai momentumok is belejűszanak. Elsősorban belejűszik az osztrák politika. Foglalkozik az önálló bank felállításiának kérdésével. A legutóbbi emisszió sikere bizonyítja közgazdaságunk rendezettségét s a külföld bizalmát és éppen ez igazolja, hogy az önálló bank most felállítható. Reflektál Okolicsányi László felszólalására. Az ő beszéde megfelel a választások alatti munkapárti programbeszédeknek. Utal a dunaszerdahelyi jelöltre, aki szintén azt mondta, hogy híve az önálló banknak, de ez most nem valósítható meg.

Gróf Pálffy Sándor: Nem azt mondtam!

Gróf Batthyány Tivadar ezután báró Madarassy Beck báróval polemizált. Az állami önállósággal mindenütt együtt járt a jegybank önállósága. Beszédét a jobboldal sűrűn szakította félbe közbeszólásokkal. Kérte a tuloldalt, hogy közbeszólásokkal ne igen zavarják, mert különben kénytelen lesz beszédét pár perczrel három óra után befejezni. Hosszu parlamenti pályája óta ismeretes arról, hogy hosszan tud beszélni. (Nagy derűltség.) Az önálló bankra Bécsben vétóval feleltek, a mostani kormány sem kapta meg a készfizetést. A kormány azzal az eljárással szemben, amit vele Bécsben tanusítottak, a sarkára kell állnia és akkor eléri a célját. (Taps a szélsőbaloldalon.) Anglia, az Egyesült-Államok és Japán példájára hivatkozva bizonyítja, hogy az önálló jegybank előföltétele a gazdasági fellendülésnek. Az önálló magyar jegybank megvalósítható voltát elismerik a szakértők is. A közös bank nem kedvez a hiteltevőknek, hanem csak a maga érdekeit szolgálja. A kamatláb magasága vagy alacsonyága nem veszélyezteteti az ország gazdasági életét, ez az aggodalom nem támasztható az önálló jegybank ellen. A budapesti pénzintézetek vezetői e tekintetben a sirató aszszonyok szerepét játszzák és a kamatlábemelkedéssel ismestgetnek. Itt fontos kérdés a külföld példája. Állam alig fejlődött olyan mértékben közgazdaságilag, mint Olaszország. És történt ez akkor, amikor az olasz királyság jegybankjának kamatlába állandóan majd egy százalékkal magasabb volt, mint az Osztrák-Magyar Banké, másfélszázalékkal mint a svájci, vagy holland jegybanké. Ez azt mutatja, hogy maga a bankkamatláb magasabb vagy alacsonyabb volta a közgazdasági fejlődést abszolúte nem befolyásolja. De hát kik azok, akik a kamatlábemelkedést olyan mélyen sajnálják, akik mindig krokodilus könyeket hullatnak emiatt? A budapesti nagy pénzintézetek vezetőférfia. (Derűltség.) Rámutat a nagyobb pénzintézetek 1908-iki akciójára, amely kartelre vezetett.

Kelemen Samu: A kamatláb leszállítása érdekében. (Nagy derűltség.)

Gróf Batthyány Tivadar: Akkor a budapesti nagy pénzintézetek sugtak-bugtak, s csakhamar kiszült, hogy kartelt kötöttek s akkor, amikor az Osztrák-Magyar Bank kamatlába egy ezrelékkel se emelkedett, ők félszázalékkal emelték a kamat-

Jábat. Az ilyen szakértők véleményét nem fogadhatja el tárgyilagosságnak. (Zajos helyeslés és taps a baloldalon.) Ami a nagy gazdasági egységet illeti, a világon körülnézve, mely államok követik ezt az elvet? A Szanmarinó nagyhatalom, amely közös vámtérséget alkot Olaszországgal (Nagy derülttség), Lichtenstein nagyhercegség, amely Ausztriához csatlakozott. Ha csak ezeket a példákat látja, akkor már mégis csak Anglia, az Egyesült Államok, vagy Japán példáját követi. (Zajos helyeslés és taps a baloldalon.) A passzív mérleget illetően a tudósok megállapították, hogy e téren nem lehet pozitívumot megállapítani. Walter Lotz, aki pedig szaktekinetly, azt állítja, hogy ez még csak „homokra emelt épület”. Állandó passzív fizetési mérleg nincs is, mert hisz a tételek kiegyenlítik egymást. (Zajos helyeslés a baloldalon.) Az átmeneti nehézségeket illetően, Kornfeld Zsigmond erre vonatkozó ismeretét nyilatkozatára utal. Szólónak az a meggyőződése, hogy amint áttérnének az önálló bankra, a munkapártiak volnának a lehangosabb hívei. (Derülttség.) Ha Bécsben véletlenül elejtenék a vétőt, megvan győződve, hogy Khuen-Héderváry nem érvelne a király előtt a közös bank mellett, s a most lehangosabb közönségek ujjongva üdvöznének megérkezésekor az állomáson. (Derülttség a baloldalon.) Akiknek ilyen erős a meggyőződésük, azok ne beszéljenek kalandor-politikusokról. Ajánlja határozati javaslatának elfogadását. (Zajos helyeslés, éljenzés és taps a bal- és szélső-baloldalon. Szónokot számosan üdvözlölik.)

Hol a készfizes?

Rudnyánszky György jegyző olvassa a határozati javaslatot: „A képviselőház határozatiilag megállapítja, hogy jelenlegi többsége a jegybank ügyében azon elvi álláspont alapján nyerte el a választók többségének bizalmát, hogy a közös bank szabádmát az 1910. évi december hó 31-én túl eskis azon esetben újíthatja meg, ha a készfizes felvétele biztosított, ellenkező esetben pedig felállítandó az önálló magyar jegybank. Minthogy pedig a pénzügyminiszter ur által előterjesztett 150. számú törvényjavaslat nem tartalmazza a készfizesek felvételét, hanem csak azok rendezését, a képviselőház kötelesszerűleg meghajolva a parlamentáris alkotmányosság szabályai előtt, a törvényjavaslatot azon utasítással adja vissza a kormánynak, terjesztszen elő haldéktalanul oly törvényjavaslatot, amely megfelel a legutóbbi országgyűlési képviselőválasztások alkalmával megnyilvánult nemzeti akarathat.”

Elnök a vita folytatását holnapra halasztja. Az ülés d. u. félgyakor végződik.

KÜLFÖLD.

Az olaszok a haditengerészetért. Rómából jelentik: A pénzügyminiszter és a tengerészeti miniszter megegyeztek abban, hogy a haditengerészet költségvetését negyvenötven millióval fölemelik. Ebből tizenkettő-tizenöt millió a legénység fölemelt létszámára és a nagyobb szénfogyasztásra, a többi pedig új hajók építésére esik.

A török-görög viszály. Szalonikiból jelentik: A krétaiak fokozott igyekezte, hogy szigetüket Görögországgal egyesítsék és a krétai mohamedánoknak az a követelése, hogy a nagyhatalmak őket ottalmukban részesítsék, az új-török bizottságot nagyon fölzgatta, amhez még az a hír is járult, hogy a görög csapatok török határon új védelmi műveket építenek. A török hadügyminiszter a görög és bolgár határon levő csapatoknak a legnagyobb figyelmet és éberséget ajánlotta. A határon levő hadiszeraktárak teljesen föl vannak szerelve.

Oroszország és a délszláv érdekek. Belgrádból jelentik: Csarikov konstantinápolyi orosz nagykövet néhány napig Belgrádban tartózkodott és pedig, mint most kiderült, igen fontos küldetésben. A nagykövet Pasicz miniszterelnökkel való tárgyalása alkalmával azt hangoztatta, hogy a délszláv érdekek Szerbia és Bulgária szoros baráti kapcsolatát kívánja. Biztosította a nagykövet a szerb irányadó köröket, hogy Oroszország hathatósan támogatja Szerbiának az adriai vasutra vonatkozó azt a tervet, hogy a vasut Úszkubün és Mitroviczán menjen át.

A macedóniai bandák. Szalonikiból táviratozák: A Macedóniában garázdálkodó bandák száma a múlt évben hivatalos kimutatás szerint 45 volt. A bandák 110 esetben támadták meg a falvakat. A harcoknak 130 halottja volt. A lakosok közül 24 embert vetettek fogságba, akikért váltságdíjat kellett fizetni.

A török csapatokkal és csendőrökkel 129 harcot vívtak. Ezekben az összetűzésekben a csapatok 117, a bandák 252 embert vesztek.

A törökök hajóvásárlása. Bremerhafenből jelentik, hogy ma hat török tisztből álló bizottság megnézte a Norddeutscher Lloyd öt hajóját, amelyeket a porta csapatszallítási célokra meg akar vásárolni.

A bankjavaslat Ausztriában.

— A Reichsrath bankbizottságának tárgyalása. —

Budapest, január 19.

A Reichsrath bankbizottságában ma kezdtek meg a bankjavaslat tárgyalását. Természetes, hogy ez a tárgyalás a régi nótá reprimé jelentette: Magyarország szidalmazását, lebecsülését s a legridegebb visszautasítását a legserényebb magyar kívánságnak is. S ezuttal mindazok, akik vivmányának akarták feltüntetni az osztrákokkal szemben a készfizesek tárgyában kötött megállapodásokat, váratlan meghazudtolást kaptak Mayer osztrák pénzügyminiszter részéről, aki kijelentette, hogy a készfizesek tekintetében sikerült megóvni a statuskvót és Ausztria érdekeit. Minden szónoklat egy-egy rideg ultimátum volt Magyarországgal szemben, valamennyi szónok hangoztatta, hogy egy tapodtat sem szabad engedni a magyarok követeléseinek. És a magyarfalásban rekordot ért el Kramars, aki azzal a hülyeséggel szárnyalta túl minden zimbóráját, hogy szerinte a magyarok úgy meghíztak a nagy jólétben, hogy semmit sem tudnak cselekedni, hanem csupa ostobaságot akarnak. Amilyen a mosdó, olyan a törülköző, remélhető, hogy az osztrák komiszságok méltó válasza fognak találni a magyar parlamentben.

Részletes tudósításunk a következő:

A Reichsrath bankbizottsága ma megkezdte a bankjavaslat általános vitáját. Dr. Meyer pénzügyminiszter a tárgyalás bevezetésénél beszédet mondott. A javaslat nézete szerint minden méltányos követelésnek megfelel. A miniszter kéri mindenekelőtt annak tekintetbe vételét, hogy sikerült, anélkül, hogy az osztrák álláspontot a készfizesek kérdésében feladtuk volna, a jegybank közönségét és szervezetének kipróbált alakjait épségben tartani. Rendkívül sajnálatos és visszás állapot, hogy jegybankunk ügyének, valamint az érme- és valutaügy terén Magyarországhoz való viszonyunknak törvényes rendezése nem a legutóbbi jegybankprivilegium és az érme- és értékszerződés lejártá előt történt. Törvényhozásunk ugyan az 1910. év végén fönnállott jogállapot ideiglenes meghozzásabításáról gondoskodott. Azon előföltétel azonban, amelyhez ezen ideiglenes törvényhozási rendezés kötve volt, hogy t. i. Magyarországon analog törvényes provizoriumot fognak teremteni, nem nyert beigazolást. Gazdasági életünknek e fontos területén tehát ez idő szerint törvényen kívüli állapotban vagyunk. Igaz, hogy a két kormány egymással és az Osztrák-Magyar Bankkal megegyezéseket létesített, amely az 1910. év végén fönnállott állapot tényleges további fentartását célozza. E megállapodások azonban híján vannak határozott törvényes támasznak. Az a szükségesség, hogy helyükbe törvényes rendelkezések lépjenek, egészen vitán felül áll. Ezért a törvény hatályba lépésének kezdetét 1911 január 1-ére visszamenőleg kell majd megállapítani. A miniszter hangsúlyozza az ügy sürgősségét és kéri a bizottságot, hogy kezdje meg a javaslat tárgyalását.

Dr. Kramars hangsúlyozza, hogy nem politikai, hanem tárgyi okokból ellene van a készfizesekre vonatkozó klauzulának. Egészen fölösleges volt a magyarok ezen bogarával szemben engedniük és egycsenesen bünt követtünk el ezzel valuta rendezésünk egész metodusa ellen.

A magyar képviselőházban egy képviselő kijelentette, hogy a magyarok, miként a valutareformra, úgy a készfizesek felvételére is fogják kényszeríteni az osztrákokat. Ez a meggyőzés a magyaroknak kissé tulságos önbizalmát árulja el. Ausztriában igen lelkiismeretesen előkészítették a valutareformot. Ausztria a valutareform alapjait Magyarországgal nélkül, sőt a magyarok ellenére teremtette meg. Magyarország ne higye, hogy Ausztriát a készfizesek felvételére kényszeríteni fogja. Ausztria semmire sem kényszeríthető, legkevésbé arra, hogy egy minden előny híján levő, sőt káros kísérletbe boesájtkozzék, amely Ausztriának semmiféle hasznát, sőt bizonyos körülmények között a legsúlyosabb helyzetbe sodorhatja. —

Ezért a szóló a kérdéses rendelkezés meghagyását feleslegesnek tartja és csak azzal a kényszerhelyzettel mentheti, amely a kormány volt. Reméli, hogy nem lesz osztrák kormány, amely ezzel a javaslattal a ház elé lép. A magyarok eljárásának magyarázatára az egyetlen okot az orosz közmondásban találjuk, mely azt mondja: A magyarok annyira meghíztak, hogy csupa jólérsébsől már nem tudnak semmitsem csinálni és ostobaságokat kell elkövetniök. — A magyarok helyzete a lehető legjobb. — Sehol a világon nincs oly viszony, mint Ausztria és Magyarország között. Ausztria egész gazdasági munkájával gondoskodik arról, hogy a magyarok boldoguljanak. Azt, hogy a magyarok végrehajtják a bankkülönítést, szóló nem hiszi. A magyaroknak a közös bank mellett minden előnyök meg van, amit csak kívánhatnak. A bank szervezete olyan, hogy a magyarok tehetnek, amit csak akarnak. Ha a magyarok a legutóbbi kölcsönrel 14 milliárdos tuljegyzést értek el, emlékeztetni kell őket arra, hogy ez nagyrészt annak köszönhető, hogy hitelüket a közös bank és Ausztriához való viszonyuk tartja. A bankszótárválasztás által Ausztria a legkevésbé veszítene és ezért nem is kell a bankközösséget védelmeznie. Ha a magyarok a szótárválasztást akarják, ám vigyék keresztül. Ausztria bizonyára megelhet külön bankkal is. Vajjon a magyarok megelhetnek-e, az más kérdés. Nyiltan ki kell mondani, hogy mi osztrákok nem fogjuk magunknak a magyaroktól a pénzforgalom törvényeit diktáltatni. Ezért szóló az 5. szakasz ellen fog szavazni, mert teljesen föllelegesnek, sőt károsnak tartja, amennyiben ily rendelkezések kétséget támaszthatnának pénzrendszerünk stabilitása iránt. Kramars ezután áttért a cseh néprek az Osztrák-Magyar Bankra vonatkozó óhajaira. Bejelenti, hogy ily értelmű javaslatot fog benyújtani.

Starzinski lovag a javaslat legfőbb előnyének a közösség fentartását mondja, valamint azt a körülményt, hogy a magyaroknak a készfizesek felvételére irányuló törekvése elé — bár nem éppen elég erős — gát emeltetett.

Kuranda képviselő csatlakozik Kramars azon felfogásához, amhez minden osztrák embernek csatlakoznia kell, hogy a legerősebb ellenállást kell kifejtetni az ellen, ha Magyarország kényszerrel akarja megkísérelni a készfizesek felvétele tekintetében. Kifejti, hogy a javaslatban nagy koncessziók vannak Magyarország javára és pedig a paritás fentartásának kötelezettsége és az 5. szakasz. Az utóbbi koncesszióról Magyarország is elismeri, hogy az. Ha azonban gróf Apponyi világosan kijelentette, hogy közjogi okokból és a magyar nemzet méltóságára való tekintettel ezen cikket nem fogadhatja el és hogyha azok a hírek, melyek szerint ezen cikket eliminálása dolgában a két kormány között tárgyalások vannak folyamatban, valószínűleg alapulnak, úgy azt hiszi szóló, hogy Ausztriában senkinek sem lesz kifogása e cikktőlre ellen.

Choc kijelenti, hogy az Osztrák-Magyar Bank a dualizmus egyik legnagyobb támasza és ezért a cseh képviselők szempontjából küzdeni kell ellene.

Ellenbogen képviselő kifejti, hogy pártja a jelenlegi bevált állapotot nem kíván változtatni és ellene van új kísérleteknek.

A tárgyalásokat ezután délután fél 4 órára halasztják.

Szünet után Bilinski lovag az első szónok.

Bilinski lovag kifejtette, hogy általában csatlakozhatik dr. Kramars fejtegetéseibe. Igaz, hogy közzgazdasági érdekeink a törvényes fizetési kötelezettség helyreállítását nem követelik, sőt úgy tűnik előttem, hogy ez bizonyos körülmények között káros is lehet. Nem mondhatjuk azonban, hogy sohasem fogjuk azt akarni, és a magyarok azon sürgesét, hogy valamit a törvényes fizetési kötelezettség helyreállítására bevegünk az új banktörvénybe, lehetetlen volt visszautasítani. A készfizesek különben nem azonosak az ércpénzforgalommal. Ha a bank Magyarországra hasznos, az igaz. De Ausztriának, mint hitelezőnek természetes érdeke, hogy Magyarország, mint adós, ne gyöngüljön. Amily kívánatos volna, hogy egy oly magas vívón álló nép, mint a cseh nép, képviselve legyen a fötanácsban. — mégis azon a nézetben van, hogy ezen ügyet csak kölcsönös egyetértéssel lehet megoldani.

Ezután azt a taktikai helyzetet vázolja, amelyben az osztrák kormány a magyar kormányval annakidején folytatott tárgyalások alkalmával működött. Két ellentétes nézet állott egymással szemben, vajjon a kormányok, avagy pedig a parlamentek döntsének a készfizesek felvételének időpontja felett. Az utóbbit elértük és a bank kezdeményezését megállapították. Minthogy a város határidőre vonatkozó rendelkezését a kormány javaslatának nem tekintetik kielégítőnek, felmerült az az eszme, hogy köteleztessék a házszabályok módosítása által az elnök arra, hogy mindenesetre négy héten belül szavazást rendeljen el a kormány javaslatára felett. Ez ellen bizonyára nem lehet kifogást emelni.

Dr. Levitzky Konstantin kijelenti, hogy

ruthének a bankközösség mellett vannak s kívánják a készfizetések felvételét.

Urban képviselő szerint a készpénzfizetés kérdésének megoldása egyenértékű a banknak immár törvényesen megállapított azon kötelezettségével, amely az értékállandóság és érték-pari fenntartására vonatkozik. Ez irányban tehát a készpénzfizetések felvételének kérdése megoldottnak tekintendő, habár a III. szakasz, amely a köteletség be nem tartása esetére a privilégium elvesztésével fenyeget, a szövét legilletőleg súlyos aggodalmakra ad okot.

Holly képviselő kijelenti, hogy az osztrák képviselőház mindent el fog követni, hogy fenntartsa az eddig kitűnően bevált állapotot és a tényleges készfizetéseket megakadályozza.

Prade képviselő a bankközösségben látja a közös hadsereg és a közös vámterület mellett a két állam közösségének legerősebb kötelékét.

Schramék nyomtatékosan állást foglal a cseh nép képviselője mellett a főtanácsban, különben a közös bank és a készfizetések felvétele mellett foglal állást.

A tárgyalást erre megszakítják. A legközelebbi ülés kedden.

TÁVIRATOK.

Hadviselés az arabok ellen.

Konstantinápoly, január 19. A Yébenből érkezett legutóbbi hírekre, amelyeket a kormány szigorúan titokban tart, de amelyek a helyzetet nagyon komolyan tüntetik föl, a minisztertanács elhatározta, hogy a fellázadt vidéken elhelyezett csapatok megerősítésére újabb Lusz zászlóaljkat küld ki.

A belga bányászsztrájk.

Brüsszel, január 19. Bár a Lüttich kerületben sztrájkoló bányamunkások delegátusai tegnap a munka újból való felvételét határozták el, mint a Siecle jelenti, új konfliktus tört ki, mert a bányatulajdonosok nem akarják a maximális munkaidőre vonatkozó törvény életbelépése után tett összes intézkedéseket visszavonni.

A champagnei lázadás.

Epernay, január 19. A szőlőtermelők körében még mindig izgatottság uralkodik. Vonteuillen, ahol az ügyész többeket letartóztatott, viharos tüntetések törték ki. Komoly incidens nem történt. A múlt éjjel tüntető vinczellérek Haut Villiersbe vonultak, erőszakkal behatoltak egy festőgyáros raktárába és négyszáz hektoliter bort kiöntöttek hordókból.

Páris, január 19. Briand miniszterelnök megfélemlítő intézkedéseket tett, hogy elejét vegye a champagnei kibégások ismétlődésének. A kormány nem tudja megmagyarázni az eseményeket, mert a vinczellérek támogatására vonatkozó törvényjavaslatokat megszüntették és a kormány töröközik a berhamisítások elnyomására.

Török flottatüntetés.

Konstantinápoly, január 19. (Saját tudósítónktól.) Egy török flotta, amely két panczélos, két ezirkáló hadihajóból és négy legújabb torpedónaszájból áll, legközelebb a török öbölbe megy, nyilván, hogy flottatüntetést rendezzen Kréta ellen. Az ottani mohamedánok 50,000 fontot ajánlottak fel a török flotta céljaira és sürgős segítséget kértek a kormánytól.

Utban Szibéria felé.

Pétervár, január 19. (Saját tudósítónktól.) Ma 260 politikai száműzöttet tolonczoltak Szibériába, akik között igen sok diák volt. A múlt ójszaki tömeges házkutatásokat tartottak egyes városrészekben és sok egyetemi hallgatót tartóztatnak le. Közben leleplezték egy játéklarangot s 60 bűlgyet és urat kísértek a rendőrségre.

A finn országgyűlés.

Pétervár, január 19. (Saját tudósítónktól.) A császár rendelettel február 1-ére hívta össze a finn országgyűlést. Mivel amint előre volt látható, az országgyűlés összeállítása semmiben sem változott, nincs remény, hogy az országgyűlés meghajoljon az orosz kormány előtt s így nem lesz hosszú életű.

Fuvaros-sztrájk Barcelonában.

Barcelona, január 19. Mintegy háromezer sztrájkoló fuvaros elhatározta, hogy hétfőn ismét megkezdje a munkát.

Pusztít a pestis.

Pétervár, január 19. (Saját tudósítónktól.) **Charbinból** rémes hírek jönnek a pestis pusztitá-

sairól. A holttesteket nem lehet eltemetni s egy-egy kínai naponta egy rubelért őriz egy-egy holttestet a temetésig.

Ártatlanul elítélve.

Pétervár, január 19. (Saját tudósítónktól.) Pavlov szabóságod állt ma a törvényszék előtt s az volt ellene a vád, hogy ő gyilkolta meg november elején Löwenstein pétervári szabómestert, feleségét és három segédjét. *Bár a vádolt mindvégig ártatlanságát hangoztatta és nyomós bizonyíték sem volt ellene, a törvényszék megis akasztófára ítélte.*

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

	Jan. 19.	Jan. 18.	Jan. 17.
Newyork.			
Buza helyben	100	100	100 $\frac{3}{8}$
májusra	104 $\frac{3}{4}$	104 $\frac{1}{2}$	105 $\frac{1}{8}$
juliusra	103 $\frac{1}{2}$	103 $\frac{3}{4}$	103 $\frac{1}{2}$
Tengeri májusra	58 $\frac{1}{4}$	58	58 $\frac{1}{4}$
Chicago.			
Buza februárra	96 $\frac{1}{2}$	97 $\frac{1}{4}$	97 $\frac{1}{4}$
májusra	100 $\frac{3}{8}$	101 $\frac{1}{4}$	101 $\frac{1}{2}$
Tengeri januárra	45 $\frac{3}{4}$	50 $\frac{1}{8}$	45 $\frac{3}{8}$

Newyork, január 19. Gyapot Newyorkban, helyben 14.90 (14.90). Gyapot januárra 14.60 (14.64). Gyapot szeptemberre 14.77 (14.80). Gyapot New-Orleansban, helyben 14 $\frac{1}{16}$ (14 $\frac{1}{16}$). Petroleum Stand white Newyorkban 7.40 (7.40). Petroleum Stand white Philadelphiában 7.40 (7.40). Petroleum Refined in Cases 8.90 (8.91). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 10.55 (10.65). Zsir Rebe és Brothers 11.— (11.—).

Chicago, január 19. Zsir januárra 10.20 (10.25). Zsir januárra 10.02 (9.97). Szalonna short clear 19.87 (19.87). Sertéshus januárra 19.97 (19.87).

EGYHÁZAK.

— (Az antimodernista eskü.) Stuttgartból táviratozzák, hogy 12 württembergi katolikus pap, négy tübingiai egyetemi tanár és a tübingiai papnevelő intézet két tanára nem akarta letenni az antimodernista esküt. A württembergi püspök az engedetlen papokat eltöltötte minden egyházi funkcióitól.

— (Erdélyi református egyház segélykiáltása.) A magyarság élet-halálúsát viv az erdélyi részen. Az oláh veszedelem és a kivándorlás megszaggatták az összetartó öserőt. Mind több és több szomorító jajhír érkezik hozzánk a pusztult vagy züllésre hagyatott magyar községek elnémetelt harangjairól. Ez a veszedelem fenyegeti a vámosgálfalui református magyar egyházközséget is, amint azt megírt segélykérő levelükből olvassuk. 1781-ben épült szép templomukat egy hegyecsuszamlás alajjaiban törte meg. Mint közvesszéles építményt *hatóságilag bezárták*. A gálfalui kevés és szegény magyarok most egy csarben imádják az urat. Hosszu idők során át kurgogattott összes vagyonuk — a megajánlott közmunkát nem számítva — 6000 korona, már pedig a körülményeknek megfelelő nagy, legegyszerűbb templom építési költsége is meghaladja a 30.000 koronát. Elbírhatalan teher ez nekik. Állami adójuknak mintegy tizenötösörösét vették fel építési költsésként s fedezetül 50 évi annuitás mellett is szinte 100 százalékos pótdóval róvták meg magukat, éppen ezért kéri a *hitbuzgó és hazafias* szívetektől a segélyt! Ne legyen tehát pusztában elhangzó kiáltás a vámosgálfalui magyarok segélykérése. Az örönel erősítést vegye lelkére mindenki. Az elmerülés fenyegeti a százságtól, az oláhságtól környékezett szegény, sujtott magyar eklézsiát. Vagy az elbírhatalan terhek elől lesznek kénytelenek a „nagy vízen túl” Amerikába szökdösní. Akkor pedig Vámosgálfalván is elnémetlnek a magyar harangok. Ne tegyék tehát hallatlanná ezt a megírt segélykiáltást, mert *Erdélyben* — dr. *Kenessey* Béla erdélyi református püspök írja ezt — *minden egyes kalvinista templom nemzeti őrtorony. Ahol egy ilyen roskadozni kezd, annak felépítésére mindenki-nek áldoznia kell. Szeretettel és hazafias érzéssel kérem a jóindulatu támogatást a vámosgálfalvi részére.* Mi is ezt kérjük olvasóinktól. A lelkisebb adományokat is hálával fogadják és az erdélyi református egyházkerület hivatalos lapjában közzétesztel nyugtázzák a mi küzdveküzdő vértünk. *Tóth László* lelkész. *Réti I. Imre* gondnok. *Keszegh József* egyházi jegyző. — *Vámosgálfalva* (up. *Abosgálfalva*, Kisküküllőmegye) *csimén* kéri küldeni a segélyadományokat.

Egy pesti ember életéből.

— Vacsora készül. —

Feleség: Benne vagyunk a szezonban és még egy vacsorát se adtunk. Az emberek azt fogják mondani, hogy ülünk a garason és csak a potyát szeretjük.

Férj: Ez igaz is. Én szeretem a potyát és ezívesebben megyek máshova vacsorára, mint hogy magam rendezek szoarékát.

Feleség: Egyszer meg kell hívni a társaságunkat.

Férj: Öt perc múlva veszekedni fogunk...

Feleség (idegesen): Miért fogunk veszekedni...?

Férj: Mert ilyenkor mindig veszekszünk... Más is veszekszik. Ez hozzátartozik egy vacsora rendezéséhez.

Feleség: Bolond beszéd. Ha okosan tárgyalunk, rendben megegyezünk. Kít akarsz meghívni?

Férj: A barátainkat.

Feleség: Tehát elsősorban Vasvárykat...

Férj: Vasvárynak tartozom. Három hét óta keres mindenfelé, most idehívjam?

Feleség: Hát ne hívjuk. Jönnek Kelemenék...

Férj: Kelemen nem fog eljönni... Kölcsönkértem tőle és három hét óta bujkál... Majd bolond lesz idejönni.

Feleség: Hogy állsz Gáthiakkal?

Férj: Nagyszerűen... Zavartalan jó viszonyban vagyok Gáthival, de aligha fog eljönni, mert a múlt héten adtam neki egy tőzsdé tippet és azóta az asszony hozománya egy kicsit megcsappant.

Feleség: Akkor megüvük Benedekéket... Jó barátaink...

Férj: Nagyon jó barátaink, de ha őket meghívjuk, kítől kérjük kölcsön az ezüstöt?

Feleség: Ez igaz. Benedekéket majd meghívjuk máskor, amikor Korányiaktól kérjük kölcsön az ezüstöt. De meg lehetne hívni Korányiaktól...

Férj: Nem bánom, de ha nem jönnek, ne esodálkozz. Változsírot kértem a férjtől és attól fog félni, hogy itt a feketekávé után eléje teszek egy váltót.

Feleség: Vetésíróról nem szabad megfeledkez-nünk...

Férj: Annál kevésbbé, mert ő sem feledkezett meg rólam. Tegnap kért tőlem egy zsírot...

Feleség: Adtál?

Férj: Nem adtam... Ezek után ne számíts Vetésíróra...

Feleség: Ezek után kiket akarsz te meghívni?

Férj: Mondtam már: a barátainkat.

Feleség: De úgy vagy a barátaidal, hogy a szomszéd városba szöktök egymás elől.

Férj: Mit csináljak? Ma mindenki így van a barátival.

Feleség: Szép dolog...

Férj: Én tehetek róla? Én vagyok az oka, hogy nem élünk olyan idöket, mint régen, amikor ha a magyarok vízitbe mentek egymáshoz, várakat és földbirtokokat vittek egymásnak.

Feleség: Csak ne viccelj, mert abból mindig veszekedés lett. Lesz vacsora, vagy nem lesz vacsora? Kiszégyellem a fejemből a szemeimet...

Férj: Lesz vacsora. Küldd szét a meghívókat... Hívj meg mindenkit, akiről eddig szó volt.

Feleség: Mi legyen a menü?

Férj: Semmi. Vendéglöben fogunk vacsorázni.

Feleség: Aznap amik vendégeket várunk?

Férj: Aznap. Mondtam már, hogy senki se fogjönni. Egészen bátran elmehetünk hazulról.

Feleség: Még ilyen se hallottam...

Férj: Hja, most ilyen idöket élünk. Most az emberek olyan szegények, hogy minden héten rendeznek egy estélyt, amelyet egyáltalában nem tartanak meg.

Feleség: Komolyan így akarod csinálni?

Férj: Komolyan.

Feleség: És ha mégis eljön valaki?

Férj: Eljön potyázni? Az olyan ember megérdemli, hogy aznap este éhen maradjon.

Ray.

A rendőr-kutya diadala.

— Leleplezett pornografusok. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 19.

Amíg külföldön, különösen Németországban majd minden csendőrs és rendőrkerület fel van szerelve rendőr-kutyákkal, minálunk a pompás négylábu detektívek sehogysem tudnak megérdemelt működési körhöz jutni, pedig a jól kitanított német pásztorkutyák, eredatémerek és Dobermann-pincsik a nyomozásban fontos szerepet tudnak játszani, ha fel tudják helyesen használni. Most egy budapesti nyomozásnál aratott sikert egy rendőr-kutya. *Boby*, angol bullterrier *Bieloszkurszky* lovag detektív kutyája.

Régóta szemünkre hányja a külföld, hogy Magyarország a pornográfia hazája. S valóban a legerélyesebb rendszabályok és intézkedések sem tudták megakadályozni az irodalmi ocsmányságok teljes letörését. A pornografikus műveket Németországból csempészik be állandóan hozzánk s innen kerül világpiazcra a sok izléstelen, erkölcsrontó illusztrált nyomtatvány.

A rendőrség októberben névtelen feljelentést kapott, mely szerint Rákosfalván óriási raktárt rejtegetnek Lipcsében, Drezdában és Prágában készült pornografikus könyvekből. A levél vétele után a rendőrség megbízott egy detektívet, hogy nyomozzon. A detektív el is kezdte a nyomozást, de tegnapig nem tudott eredményre jutni. A pikáns könyvkereskedő oly ügyesen bujkált, hogy nem lehetett megcsipni, pedig nemrég sikerült leleplezni dr. *Keresztessy* Gyula rendőrfogalmazónak heteken át tartó nyomozás után egy ilyen termékkel üzérkedő nagyszabású társaságot, amely szintén Németországból kapta czikkeit. Azóta fokozottabb éberséggel figyelik a külföldi lapokat, ahol ezek az emberek csábító hirdetéseiket elhelyezik. A „Püött“, a „Wiener Karrikaturen“ és az „Interessantes Blatt“-ban tényleg találtak is nemrég egy hirdetést, amelyben valami *I. Balog* Rákosfalváról pornografikus műveit ajánlja. A detektívek nyomban hozzáfogtak a nyomozáshoz, hogy végére járjanak, ki az a rákosfalvai hirdető. *Bieloszkurszky* Géza lovag detektív a csoportjába tartozó detektívekkel több napi nyomozás után megtudta, hogy a rákosfalvai postahivatalban naponta többször is megjelenik egy fiatal nő, aki ott számszámra vesz át és ad fel leveleket, kisebb csomagokat, azokat belerakja táskájába s aztán mezőn, erdőn át utnak indul.

Azt hamarosan kinyomozták, hogy ez a titokzatos nő *Balog* Irma, aki Rákosfalván a *Megyeri-utca* 8. szám alatt lakik s összeköttetésben áll *Schindler* Vilmosal, egy külföldön is jól ismert ügynökkel, akit Németországban erkölcsöt sértő nyomtatványok terjesztése miatt egy hónapi fogságra ítélték, de a büntetés elől megszökött. Ez az ember Párisból ki van tiltva és Pozsony, meg Prága rendőrsége is keresi.

Ennek megállapítása után már csak az volt hátra, hogy előkerítsék *Schindler*t, mert létségtelen volt, hogy itt egy nagyszabású vállalat üzi bünsös manipulációit s a feladott levelekből ítélve, egész Európát, sőt Amerikát is elárasztják piszkos termékekkel.

Ez a munka azonban már nehezen ment. A detektívek ugyanis hamarosan rájöttek arra, hogy hiábavaló munkát végeznek, hiába mennek *Balog* Irma után, az mindig kijátsza őket. *Bieloszkurszky* lovag detektívjei mindenféle cselhez folyamodtak. Állítottak be bujtak, felöltöztek postatisztnak, levélhordónak, vasutasnak, de mindhiába. Csakhamar észrevették, hogy a szövetséges tagjai jól fizetett magándetektívekkel vétetik körül magukat, akik *Balog* Irmát mindenhová követik és az a feladatuk, hogy távol tartsák tőle a rendőrség embereit, akiket a magándetektívek jól ismernek. Amint egy detektív feltűnt a láthatáron, *Balog* Irmát rögtön figyelmeztették s így hiúsították meg a nyomozás eredményét.

Más módhoz kellett tehát folyamodni, hogy ceptalálják tanyájukat s kézrekerítsék őket. —

Bieloszkurszky detektív „*Boby*“ nevű rendőr-kutyájával tett kísérletet. Kiment a kutyájával a rákosfalvai postahivatalba, s ott várt türelmesen *Balog* Irmára. Amikor a nő megjelent, a detektív sürgönyfeladás ürügye alatt melléje állt és észrevétlenül megszagoltatta *Balog* Irmát a kutyájával. Egy negyedórával azután, hogy a nő távozott, kiment a kutyájával az utcára s a bullterrier a szaglász utján kapott nyomon haladva, a mezőkön át, elvezette a detektívet Rákosszentmihályra, ahol a József főherceg-utca 8. számú ház ajtaján kapargálni kezdett. A detektívek bementek a házba s ott találták a keresett *Schindler* Vilmost és *Balog* Irmát.

Behozták őket nyomban a főkapitányságra, a honnan dr. *Keresztessy* Gyula kiment *Schindler* lakására házkutatást tartani. Egy kocsi alá való német könyvet és szennyíratot találtak ott. *Balog* Irma rákosfalvai lakásán három szobát találtak telerakva hasonló termékekkel.

A nyomozás során megállapították, hogy *Balog* Irma az *Abonyi-utca* 13. szám alatt egy hónapos szobát bérelt és ott tartotta raktáron az értékesebb könyveket. A könyvek mind Lipcsében és Drezdában készültek s onnan valamint *Fritz Freund* bécsi könyvkereskedőtől kerültek hozzájuk. A lefoglalt levelezésekből megtudták, hogy egész Európával összeköttetésben állottak, sőt a *Schindler* lakásán talált mexikói pénzből megállapítható, hogy még az új világba is szállítottak könyveket.

Kinyomozták a detektívek a társaság két másik tagját is, *Stern* József ügynök és *Sachs* Frigyes Klauzál-téri könyvkereskedő személyében, akik ellen szintén megindult az eljárás. *Schindler*ék saját beismerésük szerint, néhány hónap óta százezer koronát kerestek ezekkel a német könyvekkel.

Schindler Vilmost, akit Pozsonyból és Prágából köröznek, letartóztatták, a többiek ellen folyik az eljárás.

Az „Egyetértés“ olvasóihoz.

Január elsejével *negyvenhatodik* évfolyamába lépett a magyar sajtó egyik legrégibb és legtekintélyesebb organuma: az „*Egyetértés*“. Ebből az alkalomból új előfizetést nyitunk az „*Egyetértés*“-re.

Az „*Egyetértés*“ egy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hű maradt eldőlő nagy multjához, mely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományaihoz híven, eddig irányította, ezentúl is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „*Egyetértés*“ ezentúl is törhetetlenül és megújuló intenzivitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedüli erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonyásul a legváltozatosabb és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely egy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárásával ezentúl is a vezető helyen fog állani. „*Képes Szalon*“ címmel hetenként gazdag képes mellékleten mutatjuk be az utolsó hét eseményeit. Ami szenzációs és érdekes dolgot hat nap alatt olvasott, azt vasárnap eredeti illusztrációkban találja meg ezen a mellékleten a közönség. A „*Jogélet*“ című állandó rovatunkban jogi kérdések bő, kimerítő taglalását nyújtjuk. A „*Közigazgatás*“ című rovatunkban a közigazgatási tisztviselői kar s különösen a jegyzők érdekeit szolgálja az „*Egyetértés*“. Többi rovatunk is változatosan eleven és érdekes s alkalmas arra, hogy olvasóink legkényesebb igényeit is kielégítse.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujítsák meg, hogy a lap szétküldésében felelősség ne legyen.

UJDONSÁGOK.

„*Boby*.“

• • •

Lassan megy nálunk minden, az igaz, de mégis megy valahogy. Bizonyos idő multán — kár, hogy ez az idő meglehetősen beláthatatlan — még azt éljük meg, hogy a rendőrségünk bizonyos színvonalra emelkedik. És akkor egész természetesen bekövetkezik az is, hogy gonosztevők legalább egy rettegnek majd a rendőrségtől, mint a tisztességes emberek, vagy talán bizony még jobban. S nemcsak munkakedvtől égő embereket fognak kiutasítani innen, nemcsak tiszteletben álló férfiakat tartóztatnak le, hanem csirkefogókat is, vagy talán csak azokat.

Sokáig tartott nálunk például, amíg rájött az egyik rendőrünk, hogy az eb, a házieb, ez az intellektusa az állatvilágnak, természetes segítőtársa az embernek, ha bajban van. És a rendőrnek is. A rendőr tudniillik mindig bajban van, ha nyomoz és nem akad nyomra. A kutyának egyik érzéke hihetetlenül jobban lévén kifejlődve, mint a többi összevéve s ez az érzéke intelligenciájának szolgálatában állván, hihetetlen mértékben segíthet a rendőrségnek nyomozás közben.

Mégis szinte kinevezték Sajó rendőrtanácsost, amikor első ízben használt egy idomított rendőr-kutyát nyomozás közben. Azért fogadták kételkedéssel, mert „*Lux*“ véletlenségből ugynevezett „*Überbeisser*“ volt. Ezt úgy kell értelmezni, hogy *Lux*, a maga hivatása teljesítésében nemcsak megfogta, de meg is marta az üldözött gonosztevőt. Minden jól nevelt, tisztességtudó rendőr-kutyának tudnia kell, hogy az üldözött embert igenis meg kell fognia, de csak a ruházatánál fogva. A harapás tilos. S minthogy *Lux* tulbuzgó volt és a ruhával együtt a husba is belemerítette a fogait, azért mármár arra a konklúzióra jutottak, hogy az eb nem alkalmas rendőri szolgálatra.

Szerencsére ma olyasvalami történt, ami ezt a hibás konklúziót leszállítja kellő színvonalra. Akadt egy négylábu detektív, a „*Boby*“ névre hallgat, mely több és nagyobb sikerrel nyomozott, mint az egész kétlábu detektív-had összevéve. Csak méltóztassék elolvasni azokat a tudósításokat, melyek arról szólnak, hogyan törték magokat a detektívek hogy kézrekerítsék azokat, akik Budapestet és az egész világot elárasztották pornografikus olvasmányokkal. Itt volt a tanyájuk; itt tették postára az erkölcsöt mételyező olvasmányokat és nyomtatványokat; itt volt az üzleti központjuk és még sem tudták hoppon venni őket. A rendőr-kutya egy-kettőre kiszaglásztta őket és ma már az erkölcsmételvezők a rendőrség kezében vannak.

Igaz: ezt a rendőr-kutyát nem rendőrök idomították, hanem magánember és így „*Boby*“ mint magándetektív működött. De az az eredménye mégis meg volt, hogy most már nem tartják nevetésesnek a rendőr-kutyának szolgálattételeit.

Németországban például a rendőrség és a csendőrség teljesen föl van szerelve rendőr-kutyákkal. A német juhász-komondorokat (*Schaeferhunde*) már régtől fogva befogták rendőrszolgálatba és annyira beváltak, annyira nem „*Überbeisser*“-ek, hogy most már rendszeresen tenyésztik őket. Egy-egy nagyzezerüen idomított kutyának igen nagy értéke és ára is van. De kísérletet tettek magyar faj-komondorokkal is és arra a meglepő eredményre jutottak, hogy a magyar fajkomondor szintén igen jó anyagot szolgáltat és kitünően beválik négylábu detektívnek. S most már Magyarországon nagy számban exportálnak ilyen értékes négylábuakat, ahelyett, hogy itt használnák fel és idomítanák azokat hasznos rendőrekké.

De kis dolgoknak igen sokszor nagy következményei vannak. Ennek az egy „*Boby*“nak a sikere valószínűleg arra bírja a rendőrséget, hogy nagyobb figyelmet szenteljen a rendőr-kutya nevelésének. S talán nálunk is úgy lesz, mint Németországban, ahol már min-

den egyes rendőrnök van rendőrkutyája, amint hogy vadász sem képzelhető el vadászkutya nélkül.

(L.)

NAPIREND. Naptár: péntek, január 20. — Róm. kath.: Fáb. és Sebest. — Prot.: Fáb. és Seb. — Görög-ország: január 7. Iván. — Zsidó: Teb. 20. — A nap két reggel 7 óra 42 perczkor, nyugszik délután 4 óra 39 perczkor. — A hold két este 11 óra 19 perczkor, nyugszik délelőtt 10 óra 34 perczkor.

A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4-ór.
A földmívelésügyi miniszter fogad délelőtt 11-ór.
A kereskedelemügyi államtitkár fogad délután 12—2 óráig.

A posta- és távirati vezérigazgatója fogad délután 12—2-ig.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

A képviselőház kérvényi-bizottságának ülése délután 5 órakor.

A főrendiház ülése délután 5 órakor.

Bemutató-előadás a Nemzeti Színházban este fél 8 órakor.

Petőf-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona. — Háziipari Szépség kiállítása (Kigyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum régi képtára 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum a vele kapcsolatos japán kiállítással és Leonardo de Vinci szobrával 9—1-ig. — Közlekedési Múzeum 9—6-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Nemzeti Múzeum Könyvtára 9—4-ig. — Statisztikai Könyvtár 9—2-ig. — Technológiai Könyvtár 9—1-ig és 6—8-ig.

Nyitvalevő képtárak: A Kéve kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—4-ig. Belépődíj 1 korona. — A skót mesterek kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 60 fillér. — Palmie Charles képkiallítása a Művészethonban (Váci-utca 9.) Nyitva 10—7-ig. Belépődíj 1 korona. — A Művészeti kiállítása (Fasor 6.) Nyitva 9—4-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum modern képtára. Nyitva 10—2-ig. — Történelmi Képtár. Nyitva 10—2-ig.

— **Személyi hir.** Wekerle Sándor, volt miniszterelnök, aki öt napot töltött klopodiai birtokán; tegnap este visszaérkezett a fővárosba.

— **Kossuth Ferencz gyöngékedik.** Kossuth Ferencz, a 48-as függetlenségi Kossuth-párt elnökét ismét meglepték izületi csúszos fájdalmai. A pártvezér egyben fekszik, de remélhetőleg gyöngékedése csak rövid ideig fog tartani.

— **Az új érseki koadjutor Rómában.** Zágrábjól jelentik: dr. Bauer Antal az új érseki koadjutor ma éjjel Rómába utazik, hogy a pápának megköszönje kinevezését. Dr. Bauer a hó végén tér vissza Zágrábra, azután Bécsbe megy, hol a király fogadja kihallgatáson.

— **A király a bécsi egyetemnek.** Bécsből jelentik: A király az Augarten egyrészt átengedte a bécsi egyetemnek sportcélokra. A vadászati kiállításból való bukovinai román parasztházat itt fogják felállítani. A téli sport céljaira és a röplázásra a bécsi egyetem hallgatóinak Monnickhausenben pompás pálya áll rendelkezésre amelyet a rektor február másodikán fog ünnepélyesen megnyitni.

— **Hieronimi miniszter nagypapa.** A békésen elintézett képviselőházi affér után családi körben kedves öröm vigasztalta meg Hieronimi Károly minisztert. A kereskedelmi miniszter ugyanis ma — nagypapa lett. Leányának, aki férjhezett *Harkányi Béla* báróné, fia született.

— **A király látogatásai.** Bécsből jelentik, hogy a király ma a schauburg-lippei hercegi párnál szállójukban látogatást tett, mely husz perczig tartott. A nagyszámban összegyűlt közönség lelkesen köszöntötte a királyt és örömmel látta, hogy viruló színben van. — Bécsből jelentik, a király ma délután *Windichgratz* Ottó hercegnél és nejeinél tett látogatást és ott is ebédelt.

— **Czeglédi Kossuth-ünnep.** A czeglédi szazasbizottság minden évben megüli annak az emlékeztetés napnak az évfordulóját, amikor Turinban kiűnt járt Kossuth Lajosnál. Az idén január 24-én rendezik az ünnepet, amelyre a város egész polgársága már nagy előkészületeket tett. Az ünnepségre Kossuth Ferencz, a város országgyűlési képviselője és pártjának számos tagja is leutazik Czeglédre.

— **Örömhír a tiszteknek.** Bécsből azt jelentik, hogy a hadügyi kormány a 15. és 16. hadtestek kerületében lévő tisztek lakbérátalányát a változott viszonyokhoz képest fölemelte. A javítás visszaható erője lesz.

— **A kultuszminiszter köszönete.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Török Bertalané urnőnek és az elnöklele alatt álló egyesületnek, akik, mint minden évben, úgy 1910. évben is meleg ruházattal látták el a nagyenyedi iskolák szegénysorsu tanulóit; a mosoni Erzsébet Nőegyletnek azért, mert a mosoni állami iskola szegénysorsu növendékei közül összesen 96 szegénysorsu tanulót látott el ruhával és lábbelivel; Magyar Mihályné urnőnek, mint a marosújvári Erzsébet Egyesület elnökének és az egyesületnek, akik a marosújvári állami elemi iskola ötven szegénysorsu tanulóját ruhával látták el, köszönetét nyilvánította.

— **Politikai afférek.** A Pál Alfréd és Sümegi Vilmos országgyűlési képviselők közt tegnap felmerült lovagias ügyben a két fél megbízottai a képviselőházban ma délután folytatták tanácskozásukat és abban állapodtak meg, hogy az ügyet fegyveres uton intézik el. Tekintettel azonban arra, hogy Pál Alfrédnek tegnap könnyebb természetű operációt kellett kiállania, a párbajt néhány nappal el kellett halasztani.

Ma ismét támadt egy affér a képviselőházban. Az ülés végén, amikor Kovács Gyula kiszegedapárti beszélt, ifj. Molnár Niktor munkapárti képviselő az első emeleti karzaton hölgytársaságban foglalt helyet. Egyik nőismerőse megkérdte őt, ki az a képviselő, aki most díkeződik?

— A Kovács-Strasser Gyula. Ezelőtt tőzsdéügnök volt, — mondotta ironikus élezelődéssel Molnár — s akkor a kiskereskedőket nyuzta, most pedig azzal akarja jövátenni a hibáját, hogy — a kiszegedákat védi.

A hölgyek mosolyogtak, ellenben nem mosolygott az az ur, aki a szomszédjukban ült. Ez komor arccal felállott, meghajtott magát s ünnepiesen így szólott Molnárhoz:

— Én Szunyog Mihály vagyok, a lent beszélő Kovács Gyula képviselő fivére. Bocsanatot kérek, hogy zavarom, de magyarázatot kell kérnem öntől a fivéremre tett megjegyzése miatt.

— Állok elébe, — válaszolt Molnár — s késsőbb, ha elbucsztam társaságomtól, szívesen állok rendelkezésére.

Szunyog erre lement a Ház folyosójára és fivérének, Kovács Gyulának, mikor ez beszédét befejezte volt, közlést tett a dologról. Kovács Gyula segédei, *Palugyay* Móricz és *Justh* János országgyűlési képviselők által magyarázatot kért Molnártól, aki arra való hivatkozással, hogy tréfás megjegyzésről volt szó, készen nyilatkozott az eset felett sajnálatának kifejezést adni. Kovács segédei azonban ezzel nem érték be és fegyveres elégteltelt kérték. Molnár ekkor szintén megnevezte segédeit *Vojnich* Sándor és *Szász* Pál országgyűlési képviselők személyében. A segédek már a kora délutáni órákban tanácskozássra ültek és elhatározták, hogy a felek kardpárbajt vívnak. A kardpárbajt öt órakor meg is történt a Rákosi-féle vívóiskolában. Az első összecsapás eredménytelen volt. A másodiknál Kovács Gyulát nyakán érte vágás, amely azonban a bandázsról lesiklott. A harmadik összecsapásnál Kovács Gyulát homlokán érte egy erős vágás. A felek kibékültek.

— **Hercegből bankosfiu.** Miguel braganzai herceg legidősebb fia, *Duc de Vizeu* néven több hónap óta működik egyes londoni bank- és borszeüzletekben, mint fizetéstelen hivatalnok. Jelenleg a *Montgomery-Fitzgerald and Company* cégénél van alkalmazásban, amely arisztokrata ügyfelekkel dolgozik. A cég egyik tulajdonosa, Fitzgerald régi normán nemesi családból származik. Őcsese, a *Knight of Kerry* cégnek a főnöke és unokatestvérére *Gunzburg* Alexi báró, szintén a *Montgomery-Fitzgerald and Company*nál hivatalnokoskodik. *Duc de Vizeu* a felesége révén is fűzi kapcsolatot a tőzsdéhez, mert *Stewart* Anita anyjának második férje *Smith* esikagói tőzsdéigazgató volt.

— **A bécsi községtanács küldöttsége otthon.** Párisból jelentik: A bécsi községtanács küldöttsége, élén *Neumayer* polgármesterrel, délelőtt 10 perczkor gyorsvonaton Mainz—Frankfurt—Wiesbaden utvonalon Bécsbe utazott vissza. Bucsvétel végett a pályaudvaron megjelentek a városi tanács elnöke, alelnöke és titkárai, akik a vonat elindulásáig a vendégekkel a legszívesebben társalogtak. *Neumayer* polgármester 1500 frankot adott át a városi tanács elnökének Páris szegényei közt való szétosztására.

— **Négyszáz bányász az égő bányában.** Mint Kattowitz-ból jelentik, majdnem végzetessé válható szerencsétlenség történt a sosnovicei Kasimír-bányában. Robbanásból tűz támadt a bányában, éppen amikor 400 munkás volt lenn a mélységben. A felvonó gépek szerencsére jól működtek és négy ember kivételével mindenki baj nélkül került felszínre. Négy bányász a füsttől megfulladt.

— **Lánczy Gyula temetése.** Lánczy Gyulának, a tegnapelőtt elhunyt jeles tudósának, közéleti kitünőségének holttestét ma hajnalban a központi tudományegyetem aulájába szállították. Kint az utcán két hatalmas gyászlobogó hirdette az egyetem és az egész tudományos világ gyászát. Bent a boltives csarnokban magas katalafalon nyugodott a gyönyörű kékesszöld színű szarkofág, körülveve az égő gyertyák százaitól. A ravatal négy sarkán misztikus fényvel áldozati tüzek lobogtak. A koporsón egyetlenegy fehérrózsából és székfűkből kötött koszoru nyugodott, fekete szalagján a hitves bucsuja állt. Jobbról-balról zöld babérból és pálmából kötött koszoru. Az egyik az elhunyt ücsének. Lánczy Leó főrendnek a gyászát hirdette, a másik az egyetem tanácsának utolsó tiszteletét fejezte ki. Ott volt azután az elhunyt gyermekeinek ibolyából és rezedából kötött koszoru. A délelőtt folyamán az egyetem kapuit elzárták a forgalom elől és a beiratásokkal és aláírásokkal elfoglalt ifjuságnak a Szerb-utcai kapun kellett közlekedni. — A mai nap folyamán részvétüket fejezték ki a családnak báró *Fejérváry* Géza a darabant testőrség parancsnoka, gróf *Széchenyi* Gyula főlovászmester, titkos tanácsos, *Erdélyi* Lajos, *Graenzstein* Béla, *Tolnay* Lajos, *Bernáth* Géza, a Kuria második elnöke, *Fülepp* Kálmán főpolgármester, *Ullmann* Adolf főrend, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatója és még igen sokan mások. —

Ma délután volt a temetés impozáns részvét mellett. A tudományos testületek, intézetek és körök képviseltették magukat a temetésen és a központi egyetem hatalmas előcsarnoka már jóval három óra előtt zsufoltságig megtelt. Az elhunyt családtagjai a koporsó jobbán foglaltak helyet. A jászoló özvegy egyik fia karján érkezett, közvetlenül utána *Lánczy* Leó főrend feleségével, majd több rokon. Az egyetemi tanács dr. *Genersich* Antal udvari tanácsos, rektor, *Békési* Remig, *Tanagl* Ferencz, *Doleschall* Alfréd, *Hannuy* Ferencz dékánok és *Margittay* Antal királyi tanácsos, tanácsjegyző vezetésével jelentek meg. Ott voltak továbbá: *Wekerle* Sándor, *Szell* Kálmán, *Berzeviczy* Albert, belső titkos tanácsos, a képviselőház elnöke, *Láng* Lajos belső titkos tanácsos, *Lukács* György volt miniszter, *Balogh* Jenő, *Náray-Szabó* Sándor és *Bezerédj* Viktor államtitkárok, *Marx* János MÁV elnökgazgató, *Follért* Károly posta- és távirati vezérigazgató, gróf *Széchenyi* Béla koronőr, gróf *Apponyi* Sándor, *Szterényi* József, *Justh* Gyula, *Chorin* Ferencz főrend, *Singer* Zsigmond főszerkesztő, *Tóth* Lajos, *Reiner* Ignác, *Plosser* Ferencz miniszteri tanácsosok, *Heinrich* Gusztáv főrend, a Tudományos Akadémia főtitkára, *Szalay* Péter, *Demező* Mihály, *Márkus* Miksa, *Breitner* L. Zsigmond, *Hampel* József és *Thék* Endre udvari tanácsosok, *Décsey* Zsigmond, *Szivák* Imre, *Mándy* Lajos, *Kornfeld* Mór, *Szirmay* Oszkár, *Ullmann* Adolf főrend, báró *Dóczy* Lajos, *Ziepernovszky* Károly, *Váradi* Géza apát, tábori főpap és még igen sokan mások. Testületileg jelent meg a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatósága, felügyelő-bizottsága és tisztikara, a Kisbirtokosok Földhitelintézetének igazgatósága, amelynek az elhunyt igazgatósági tagja volt. *Imrédy* Kálmán udvari tanácsos vezetésével. A temetési szertartás 3 órakor kezdődött. Az operai énekesekből álló kórus éneke után *Petri* Elek református lelkész lépett a koporsó elé és gyönyörű beszédben meleg hangon emlékezett meg Lánczy Gyuláról, mint tudósról és professzorról, akit úgy a történelmi tudományok művelésében, mint a tanári széken nem közönséges érdek, hanem a tudomány szeretete vezérelt. Beszédét imával fejezte be *Ezután* *Békffy* Remig bölcsészeti dékán lépett a koporsó elé és hosszabb beszédben bucsúztatta el Lánczy Gyulát. Halálával nagy gyász érte a magyar tudományos világot. Ismét a kórus énekelt, azután kivitték a koporsót a hatlovas gyászhintóra és megindult a menet a Kerepesi temetőbe.

— **A kalandos fiu.** Fiuméből jelentik, hogy a budapesti rendőrség távirati megkeresésére az ottani rendőrség letartóztatta *Böhm* Tivadar tizenöt éves budapesti gimnazista tanulót. Szülei tettek ellene följelentést, hogy az apai háztól megszökött. A rendőrségen *Böhm* Tivadar azt vallotta, hogy *Werne* Gyula műveinek hatása alatt, aki oly szépen esetelte a tengerentúli országokat, ment el szülei háztól, mert ellenállhatatlan vágyat érzett a tengert látni.

— **A népszámlálás eredménye.** Az országos népszámlálás eredményeit még hivatalosan nem publikálták, de a hozzávetőleges számítás szerint közzétett adatok is a legnagyobb érdeklődést keltik. Ezen számítás szerint körülbelül *kilencszázezer főre* becsülik Budapest lakosságát, persze ezt a hirt ma még fentartással kell fogadnunk. Az bizonyos, hogy a drága fővárosi élet miatt nagy tömegek kihúzódtak a környék rohamosan fejlődő községeibe és új telepeire, még olyanok is, akiket a napi foglalkozás és hivatal a fővároshoz kötnek. Budapest után Szeged az ország második legnépesebb városa és ezen ezen felül tehető lakosságával Debreczen — meglepetésszerűleg — a harmadik helyre nyomult. A vidék gyarapodását illetően újabb és érdekesebb jelentéseinket itt adjuk. Ma befejezték Pécs városában a népszámlálást. Az 1900-ban meg-cijített népszámlálás 42.226 lakosával szemben a mostani eredmény 50.769. A gyöngye szaporodást főként annak tulajdonítják, hogy a város virágzó borkereskedelme megszűnt és ennek következtében nagyobb üzemek megszüntették működésüket. Sok borkereskedő és pinczemunkás tömegesen hagyta el a várost. — **Békéscsabáról** jelentik: A népszámlálás itt már befejezést nyert. Békéscsabán a lakosság száma 43547, 1900-ban 37547. E szerint a szaporodás 6000-et tesz ki. Jellemző, hogy Békéscsaba nagy lakossági száma dacára nagyközség. — **Nyiregyházaról** jelentik: A népszámlálás 16 százalékos emelkedést mutat az utolsó népszámlálással szemben. A mostani népszámlálás 38.342 lakost tüntet fel. — **Pápáról** jelentik: A megcijített népszámlálás szerint Pápa lakossága 21.030, az 1900-iki népszámlálás 17.400 lakosával szemben. A szaporodás 10 százalékos. — Igen érdekes még a bécsi népszámlálásról érkezett jelentés is, amely szerint Bécsben 40.025 lakóház van, tehát az utolsó népszámlálás óta a szaporodás 6895. A lakók száma 1.480.683, vagyis 103.391 lakóval több, mint 10 év előtt.

— **Elsüllyedt tengerhalattjáró hajó.** Az „U. III.” tengerhalattjáró hajó megmenekült legénysége már majdnem mind elhagyta betegágyát. A szerencsétlenség alkalmából *Fallières* köztársasági elnök a francia tengerészeti attasé utján, *Pichon* külügyminiszter táviratilag fejezte ki részvétét. Az elasz tengerészeti miniszter, a dán honvédelmi miniszter, a birodalmi tengerészeti hivatal államtitkárának fejezték ki őszinte sajnálatukat ezen nagy katasztrófa alkalmából. Az elsüllyedt tengeralatti hajó katasztrófáját alighanem *vétkes gondatlanság* idézte elő. A szellőztető csőben *elfelejtették lezárni az egyik szelepet és ezen át víz hatolt be a hajóba.* A vizsgálat ki fog terjedni arra a körülményre is; hogyan végezhettek buvárgyakorlatokat a tengeralatti hajóval, dacára annak, hogy a *Vulkan* kijávitás végett a hajógyárban volt, miután a fennálló szabályok értelmében buvárgyakorlatokat csak emelőhajó kíséretében szabad végezni.

Berlinben a költségvetési bizottság mai ülésén *Tirpitz* államtitkár hosszabb táviratot olvasott fel az U. III. katasztrófájáról. A távirat a következőket mondja: — A tenger alatt járó naszádnak csak egy gyakorlatokat kellett végeznie, amelyeknél a fedélzet viz alá került, míg a parancsnoki torony a víz fölé maradt. Az első lemerülésnél egy tolokészülék eddig ki nem derített okból gyorsan emelkedő vízömeget szoritott fel a gépterembe. Rövidzárlat keletkezett és néhány kemény gummiból való szekrény dagadni kezdett. Füstgomoly keletkezett, amely elől a legénység a parancsnok utasítására a torpedóhelyiségbe vonult vissza, míg a parancsnok a toronyba ment. Mihelyt észrevették a balesetet, azonnal segítséget hoztak és így sikerült a torpedóhelyiségből őket megmenteni, a toronyban lévőekkel pedig jelzés útján érintkezést létesíteni. A kiemelést megkísérlésénél a hátsó rugók eltörték úgy, hogy este fél 7 órakor a hajó elsüllyedt és csak másnap reggel 4 óra 35 perckor emelheték ki. A torony tiszta volt és semmiféle mérges gázok nem voltak benne. A három tengerészt úgy találták meg, amint helyükön nyugodt magatartásban kitarítottak köteleességük mellett. A legénység és a mentőszolgálatot teljesítő tengerészek viselkedése mintaszerű volt. A sérülés pontos megvizsgálása csak a dokkban lesz lehetséges. A megmenekülteknek semmi bajuk sincs.

Bécsi jelentés szerint a berlini osztrák-magyar katonai attasé utasítást kapott, hogy gróf *Montecucoli* tengerészeti parancsnok s az osztrák-magyar haditengerészet szívből fakadó részvétét tolmácsolja a német tengeralattjáró naszád katasztrófájának alkalmából.

— **Lónyay grófné a királynál.** Bécsből jelentik, hogy a király *Lónyay* Stefánia grófnét tegnap délután félegy órakor magánkihallgatáson fogadta, amely 40 percig tartott. Lónyay grófnét, aki saját automobilján ment az Imperial-szállóból Schönbrunnba, udvarhölgye, *Gager* bárónő kísérte. A király egészen a külső előszobáig ment volt menyecské és szívélyes üdvözlés után karját nyújtotta neki és dolgozószobájába vezette. Távozásakor a király ismét kikísérte Lónyay grófnét egészen a külső előszobáig, ahol szívélyesen elbucszott tőle.

— **Varjas Adolf temetése.** Varjas Adolfot, a Magyar Kiviteli és Csomagszállító Részvénytársaság elhunyt igazgatóját ma délelőtt féltizenegy órakor helyezték örök nyugalomra a rákoskereszturi izr. temetőben nagy részvét mellett. A sirnál dr. Fischer Gyula rabbi mondott meghatározó szónoklatot, míg Lazarus főként nagy karkísérettel gyászdalokat énekelt. A kopsorsót egyesületek és szerkesztőségek koszorú borították el. A temetésen küldöttségileg képviseltette magát a Magyar Ujságkiadók Országos Szövetsége, az Ujságkiadók Otthona és a Hirlapkiadó Tisztviselők Egyesülete.

— **Magyar-Bécsen Laitanörvényben.** Megemlékeztünk az *Esterházy-hercegi uradalom* ban fölfedezett *hojorrásokról.* Bécsen hojorrásaival vetekesnek ezek a magyar esodaforrások, amelyek fölül, mint Sopronból írják, *Ellinger Rikárd,* az ásatások vezetője kijelentette, hogy az ásatások egyelőre annyira vannak, hogy *Lajtapordányban* — és nem Kismartonban — rataláltak a régi *hojorrásokra,* melyek néhány évvel ezelőtt eltűntek. A fölfedezett víz *21 fok R. meleg.* A munkák még nincsenek teljesen befejezve, mert a forrás oly erővel buzog, hogy a benzintörő föl kellett eszrélni egy gőzgéppel, amely a vizet kiszivattyuzza. *Szolnok* Dezső hercegi műszaki főtanácsos kijelentése szerint a víz *télen nyáron egyformán meleg, sőt a badeni forrásnál 2 fokkal melegebb.* A víz *kénsavas és rádiumos tartalmu.* Az új fürdő szép jövőnek néz elébe. A herceg erre vonatkozó tervei még ismeretlenek.

— **Az öreg 48-as honvéd sorsa.** Németh István elaggott 48-as honvédnak nyomor volt a sorsa, a meddig élt. A halál ugyan megváltotta a földi szenvedésektől, de még a sirba sem temethetik el botrány nélkül. Mármaroszigetről jelentik, hogy ott három nappal ezelőtt tüdőgyulladásban meghalt *Németh István* negyvennyolcas honvéd *nyolcvan-nyolcz éves korában.* A daliás idők elaggott vitéze a legnagyobb nyomorban élt kevés nyugdíjából a város végén, *éhezett és szomjazott,* mert a felesége, már tul *hetvenen,* öreg, törődött asszony, különben hónapok óta ágybanfekvő beteg. *Három napja fekszik kiterítve Németh István,* de még a mai napig *semmi intézkedés nem történt a temetése iránt.* Az özvegy az egyesületekhez, az egyházakhoz fordult segítségért, *de sehol sem hallgatták meg.* Ma reggel Mármaros városához fordult támogatásért, azonban *ott is elutasították.* Mi lesz most már a szegény negyvennyolcas honvéddel? *Ki fogja eltemetni?*

— **A király rokona.** Bécsi jelentés szerint gróf *Lignyville* Raoul főhadnagynak, a király rokonának az volt a szándéka, hogy meglátogassa a Teschenben állomásozó és *Károly* főherceg nevét viselő 3. számú gyalogezredet, mert egyik őse a XVIII. században ennek az ezrednek parancsnoka volt. A gróf közbejött akadályok miatt kénytelen volt látogatását májusig elhalasztani. Az ezred *Höbert* Edgár hadnagyot Bécsbe küldte, hogy a gróftól Teschenbe meghívja.

— **Tűz a téli kikötőben.** Éjfél tájban nagy volt a riadalom az óbudai téli kikötőben. Az *Irisz* nevű személyszállító éjfél tájban ismeretlen okból kigyuladt. A kivezényelt tűzország a Dunából szivattyuzta a vizet az oltáshoz s minden törekvése oda irányult, hogy a többi behajózott személyszállító hajót megmentse a tüztől, amelyet rövidesen sikerült eloltani. A kár néhány száz korona.

— **Megszakadt a szive a kuttyája miatt.** Borsodvármegye egyik nagyszasszonyának, néhai kellemei *Molzer* Gyula Borsod vármegye volt alispánjának özvegye, szül. vajai báró *Vay* Róznak 79 éves korában tegnap igen tragikus körülmények között következett be a halála. Volt egy kedvenc kuttyája a matrónának s arról az egyik család azt a hírt közölte asszonyával, hogy megdöglött. Az agg urinót annyira fájdalmasan érintette kuttyája pusztulásának híre, hogy szívzélhűdést kapott és nyomban meghalt.

— **A halálra ítelt japán anarchisták.** Tokióból jelentik, hogy azoknak az anarchistáknak a bűnpörében, akik összeesküdtek a mikádó és a császári család tagjai ellen, tegnap hozták meg az ítéletet. Huszonnégy vádlottat halálra, egyet nyolcz, egyet pedig tizenegy évi fegyházra ítélték. A halálra szánt anarchisták férfiasan fogadták az ítéletet, a fővádlott, dr. *Kotoku,* felállott s erőteljes hangon kiáltotta: *Eljen az anarchia!* Valamennyi anarchista mosolyogva hallgatta a halálos ítéletet. *Kotoku* felesége a közönség felé fordulva, így szólt:

— *Kérünk mindenkit, bocsássonak meg... A halálra ítelt Kotoku protestáns szülőktől származott s Párisból visszatérve is megtartotta vallását.*

Tokiói legújabb jelentés szerint a huszonnégy halálraítelt anarchista közül tizenöt kegyelmet kapott. A halálos ítéletet életfogytiglani börtönnel váltják meg. A fővádlott *Kosokot* és nejét azonban kivégzik.

— **A zsaroló halála.** Véres öngyilkosság színhelye volt ma délben háromnegyed két órakor a főpostának az az osztálya, ahol a poste-restante küldeményeket kezelik. *Juhász István* hivatalnokhoz, aki az A—L. kezdőbetűs küldeményeket kezeli, odalépett egy harmincz év körüli, elegánsan öltözött fiatalember és átnyújtotta a szokásos levélkérő jellegű czédulát, amelyen a *Gödölley* Andor név állott. A főkapitányság egy régebbi bűnyügből kifolyólag már régóta avizálta a főpostának, hogy ha valaki ezen a néven érkező poste-restante küldemények után tudakozódik, azt haladéktalanul adja át az osztályban állandóan várakozó polgári rendőrnek. Így is történt. *Juhász* rögtön figyelmeztette a polgári rendőrt, aki odalépett a fiatalemberhez s igazolásra szólította fel. Az ismeretlen azonban vonakodott a nevének megmondani s erre a rendőr elő akarta állítani a főkapitányságra. Már el is indultak, mikor a fiatalember hirtelen odaugrott ahhoz a sötét sarokhoz, amelyet a bejárás és a levélképesítő fulke alkot, revolvert rántott elő a sarokban, föbelőtte magát és azonnal meghalt. A hivatalnokok azonnal értesítették a rendőrséget, amely ki is szállt a helyszínére és megmozdította a halottat, de semmi féle írást nem találtak nála, amelyből kilétét meg lehetne állapítani. Az egyedüli nyom az, hogy ruhájában M. M. monogrammot találtak. A holttestet beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe, a rendőrség pedig folytatta a nyomozást, amelynek során kiderült, hogy *Gödölley* Andor igen előkelő családból való, elzúllott fiatalember, aki már ult fogházban. Mikor szabadon járt, többször megszarolta a saját rokonát, a *Gödölley* nevű családot, amelynek ő egyik rossz utra tért sorsa. A tegnapi nap folyamán ugyanis a budapesti főkapitányságra a nagykatái csendőrségtől telefonértesítés érkezett, amely szerint *Gödölley* Andorné ottani lakos a csendőrségnél panaszt tett és a következő tartalmu táviratot mutatta be: „Holnap szabadulok, kérek Budapest, főposta restante négyszáz koronát. Andor”. Miután *Gödölley* nének biztos tudomása volt arról, hogy a fia, aki jelenleg a gyűjtőfogházban van, csak november 28-án fog szabadulni, valószínű, hogy szélhámos az illető, aki a táviratot küldötte. Valószínű, hogy egy a gyűjtőfogházból kiszabadult börtönviselt ember az *Öngyilkos,* aki *Gödölley* családi viszonyait kiismerte és ezt akarta kihasználni, de rajtavesztett.

— **Házasság.** Január 19-én tartotta esküvőjét bajsai *Vojnits* András, bácsmegeyi földbirtokos, királyházi *Ruffy* Magdával, *Ruffy* Pál miniszteri tanácsos leányával. A polgári házasságkötésre a násznép a II. ker. anyakönyvi hivatalban jelent meg, honnan a hercegprimás budavári palotájának magánképolnájába vonult. Dr. *Kohl* Medárd püspök eskette össze a jegyeseket és magas szárnyalásu beszédet intézett az ifju mátkapárhoz. Majd szentmisét mondott, melynél a püspöknek dr. *Nemess* Antal praelátus budavári plébános és *Berger* Antal kanonok segítettek. Lélekemelő jelenet volt, midőn *Vaszary* Kolos bíboros hercegprimás meghívására a mátkapár az ország bíboros főpapja előtt megjelent s a násznép jelenlétében főpásztori áldásban részesült. Tanuk voltak a menyasszony részéről dr. *Némethy* Károly belügyi államtitkár, a vőlegény részéről dr. *Bozerédj* Viktor belügyi államtitkár. Nászsasszonyok voltak *Vissy* Károlyné és báró *Luzenszky* Henrikné.

— **Vérfürdő Handlován.** Borzalmasan elremitő kettős rablógyilkosság történt Handlova bányavároskában. A privívégi járásban Nyitrától harmincz kilométer távolságra, vad, szinte megközelíthetetlen helyen fekszik Handlova. Kis városka, ahol gróf Pálffy Jánosnak barnaköszénbányája van. A bánya most kezd fellendülni. Nemrég bérbe vette a gróftól a Nyugatmagyarországi Köszénbánya Részvénytársaság s a társulat nagyobb áldozatokkal, szakavatott vezetéssel fokozni akarja a bánya termését. A közbiztonsági állapot türethetetlen Handlován. Sok a jövevény, számtalan kötes egészítenezia jelentkezik bányamunkásnak, napirenden van a lopás, verekedés. Itt történt meg, hogy két évvel ezelőtt *Krasznay* nevű bányamunkás borszoból *agyonlőtte* Remenyik főmérnököt. A hatóságok most tudnak a közbiztonságról gondoskodni. Két héttel ezelőtt egy Bliszka József nevű bányamunkást alkalmazott a bánya. Erős, tagbaszakadt, negyvenéves ember, akit mogorva természetű miatt mindjárt ellenszenvvel fogadtak munkástársai. Bliszka *Prihoda* András építómesternél vett szállást. Itt lakott régebb idő óta a bánya egyik géplakatos. Tegnap reggel nem ment a bányába Bliszka. Azt mondta, hogy beteg. A lakatos reggel hat órakor munkába indult. *Prihoda* felelőse pedig nyolcz órakor elment tejet vásárolni. Az építómester *egyedül maradt* a lakásban. Bliszka átment a házigazdjához, akivel beszélgetni kezdett. Egyszerre, amikor *Prihoda* elfordult, Bliszka felkapott egy deszkavágó fejszét, azzal teljes erejéből az építómester fejére ütött. Egyetlen vágással *ketésházra* áldozata koponyáját. Alig végezte el borzalmas munkáját, megérkezett *Prihoda* felesége. Mikor meglátta a borzalmat, sikoltani kezdett:

— *Gyilkos! Gyilkos! Mit csinált maga gazember!*

— *Mit? —* kérdezte nyugodtan a gyilkos. — *Lemészárolok két embert!* És már fejszével kezében közeledett is a megrémült asszony felé. Az asszony menekülni próbált, de erre már nem volt ideje, a bányamunkás lesújtott fejszéjével az asszonyra és a szó teljes értelmében *feldarabolta a testét*. A gyilkos nyugodtan végezhetette munkáját, a kora reggeli órákban senki se zavarta meg. Bliszka József a mézszárlás után a rabláshoz fogott. Lefejtette áldozatai ujjairól a gyűrűket, magához szedte a náluk talált pénzt, felforgatta a szekrényeket és amikor már összeszedett minden értéket, átbukdácsolta a negygyilkolt házaspár holttestét, vetkőzni kezdett. Levetkőzött, megmosta véres kezét, megtisztította a körmeit és amikor rendezte magát, *levetkőztette az építómester holttestét*. Nyugodtan fölvette *Prihoda* vadonatúj ruháját, bezárta a lakás ajtaját és észrevétlenül megszökött. A gyilkosságot csak ma reggel vették észre. Feltűnt, hogy se a házaspár, se Bliszka egész nap nem mutatkoztak. *Csendőrök* feltörték a lakást és ott találták a *lemészárolt építómester és felesége holttestét*. Semmi kétség nem lehetett az iránt, hogy a gyilkos az elűnt Bliszka József. Az esetről jelentést tettek a nyitrai ügyészségnek, amely elrendelte a gyilkos letartóztatását. Bliszkat *ölvén csendőr* keresi, de eddig eredménytelenül.

— **Eletunt a kávéházban.** Ma reggel az Anatóliai-ut 61. szám alatt levő Ország-Világ-kávéházban Bekő Nándor huszonegyéves könyvelőkereskedősegéd jobb halántékon lötte magát. Életveszélyes sebével a Rókus-kórházba vitték. Két levelet találtak nála. Az egyiket édesanyjának, özevgy Bekő Ignácznak ezimezte, a másik a rendőrségnek szólt. A rendőrségnek címzett levélben az életunt a következőket írta: „Terhes már nekem az élet. Nem bírom tovább. Kérem az anyámat tessék kíméletesen értesíteni, lakik Győr, Bástya-utca 26.”

— **Eltűnt hivatalnok.** Ma bejelentették a főkapitányságon, hogy *Böhm* Tibor 15 éves irodai alkalmazott tegnapelőtt eltávozott szüleinek Semmelweis-utca 19. számú lakásáról és azóta nyoma vesztett. Az eltűnt fiatalembert keresi a rendőrség.

— **A fogarasi véres szenzáció.** Fogarásról véres szenzációt jelentenek. Dr. László Károly, a fogarasi állami főgimnázium fiatal tanára szerelmi bűntudatában, fölbőltötte magát. László Károly az elmúlt év őszén került Fogarasra. Alig töltött pár hetet a városban, beleszeretett egy ottani tanítónőbe, akinek aztán udvarolni is kezdett. Megkérte a leányt, de elutasító választ kapott. Ez annyira elkésztette a fiatalembert, hogy elvesztve lelki egyensúlyát, revolverhez nyúlt. A lövés után nem következett be rögtön a halál, még élt, amikor a fogarasi kórházba szállították. Csak másnap este váltotta meg szenvedéseitől a halál. A városban általános a részvétel.

— **Ezüst érdemkereszt.** A király Maresk István korponai járásbírósi nyugalmazott fogházőr, ezimzetes fogházőrmesternek, sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül, az ezüst-érdemkeresztet adományozta.

— **Orvosi kinevezés.** A belügyminiszter a szombathelyi m. kir. állami gyermekmenhelynél az igazgató-főorvosi állás teendőinek ellátásával dr. Ormos Bélát, a kassai állami gyermekmenhely másod-orvosát bizta meg.

— **Hajza a pénzhamisítók után.** Megirtuk a minap, hogy Kecskeméten letartóztatták *Szántó* János és *Németh* Ferenc csalókat, akik — mint a nyomozás kiderítette — valóságos bünszövetkezetek voltak a vezérei. A rendőrség ugyanis most letartóztatott legfőbb komárommegyei gazdát, akik negyven ezer koronát adtak Szántónak, hogy egy „bankógyárat” alapítson. *Fulko* József, *Pócs* István, *Kovács* István voltak a banda legfőbb tagjai, akik hiszékeny komáromszentpéteri, ógyallai és negyedi lakosoktól sok ezer koronát esaltak ki azon a czimben, hogy ők *Bécsből* sokszorosan visszahozták a pénzt, mert „az öreg király, mielőtt szemeit lehunyná, segíteni akar jó magyar alattvalóin.” A bandát *Molnár* Miklós árulta el a csendőrségnek, amely *Kovács* István házában lefoglalta az alapítandó bankógyár gépeit. Ezekkel akartak hamis pénzt készíteni, hogy azt mint bécsi pénzt adják a hiszékeny gazdáknak. A nyomozást tovább folytatják az egész Komárommegyében.

— **Eletunt aggastyán.** Ma reggel a Margit-rakpartról Szveter László nyolczvanéves házilagajdonos a Dunába ugrott. Skalczer Károly harisnyakötő és *Kovács* János földmives utána ugrottak és megölve kimentették. Bevitték az Irgalmasok kórházába.

— **Egy urnó holtteste az árokban.** Dr. Májor Márton nagyváradi ügyvéd 60 éves, idegbajos édesanyja, öz. *Májor* Józsefné még vasárnap eltűnt a lakásáról és a szorgos keresés és kutatás ellenére sem tudtak a nyomára akadni. Tegnap délután a rontói előjáróság telefonon értesítette a nagyváradi kir. ügyészséget, hogy a község alatt levő hőmezőn egy *éltos urnó holttestét találtak*. Dr. Májor László kórházi segédorvos, az eltűnt urino másik fia a rendőrséggel azonnal kisértet a rontói hőmezőre, ahol megállapították, hogy a gyengeelméjű öregasszony a Peczce mentén 8 kilométernyire gyalogolt ki a járattal hőmezőkre és Peczce-szentmárton és Rontó között, a vasuti sínek közelében összerogyott egy árokban és megfagyott. A holttest felett varjak károgtak és így vette észre a határban barangoló csász, hogy halett fekszik a hőmezőn. A tragikus sorsu urino tetemét beszállították Nagyváradra, ahol őszinte részvét nyilvánul városzerte a mélyen sujtott család iránt.

— **Esküvő helyett a halál.** Hajduhadházon tegnap véres szerelmi dráma történt. *Czikó* Gergely ugyanis jegyben járt *Hadházi* Juliskával, akinek jómódú szülei szívesen egyeztek a házasságba, mert *Cziklét* az egész faluban józan életű, szorgalmas embernek ismerték. Már a esküvő napja is ki volt tűzve, mikor a fiatalember, aki ideges, féltékeny természetű, valami csekélység miatt szóváltásba keveredett a menyasszonyával és felindultságában előrántotta revolvert, amelyből kétszer a leányra lőtt. Amikor látta, hogy a leány összeesett, elfutott és az utcán két lövést intézett a saját melléne, azután eszméletlenül lerogyott a földre. A súlyosan sérült jegyeseket a debreczeni kórházba szállították, de az orvosok nem bíznak felgyógyulásukban.

— **A gazdasági gyakorlatok öngyilkossága.** Falk Zoltán, a báró Solymossy Lajos tornai uradalmanak gazdasági gyakorlatnok, tegnap délután revolverrel halántékán lötte magát és nyomban meghalt. A 22 éves fiatalember öngyilkosságának okát nem tudják.

— **Szobatorú.** Tegnap este Radinovits Izidor ügynök Attila-utca 14. számú lakásán a két kis gyermeke játszás közben leverte az asztalon égből a lámpát, amittől a szoba butorzata tüzet fogott. A házbeliek még idejekorán eloltották a tüzet.

— **Villamos elgázolás.** Ma reggel a Lipótkorut-26. számú ház előtt a 21-es számú úbudai villamoskocsit elütötte Csete Pál 21 éves süteménykihordó. Könnyebb sérüléseket szenvedett. A mentők a helyszínen hagyták.

— **Elfogott utazó tolvaj.** A napokban az arad—budapesti gyorsvonaton eltűnt *Gálszécsy* László földgazda feleségének kézi táskája, amelyben 16,000 korona értékű ékszer volt. A rendőrség a tolvajt ma *Frank* József utazó tolvaj személyében Aradon letartóztatta. *Frank* bevallotta, hogy az ékszerekkel telt táskát egy hasonló, de üres táskával cserélte el és az elemelt ékszereket eladta.

— **Rablógyilkosság az utcán.** Svenko Ottó huszonegyéves kereskedő, aki néhány nappal ezelőtt érkezett Berlinbe, tegnap Grünwaldban sétált. Egyszerre két fiatalember elője állott és revolverből *hatszer ráolt*. Az egyik golyó homlokába fúródott, a másik *szíve tájékába* hatolt be. Amikor Svenko eszméletlenségbe fordult, azt látta, hogy a merénylők *kifosztották* pénzt és minden értéktárgyát *elvittek*. Svenko elvándorzott egy vendéglő, ahol összeesett. Kórházba szállították, ahol megállapították, hogy *állapota nagyon veszélyes*. A rablóknak semmi nyomuk sincsen.

— **Halálozás.** Pécs Ferenc kereskedő, nyitrai polgár, háztulajdonos, élete 56-ik évében Nyitrau meghalt.

Kellemesi *Melezer* Gyuláné, báró Vay Róza 79 éves korában Miskolcra meghalt. Holttestét Sajóúrszón helyezték örök nyugalomra a családi sírboltban.

Haas Fülöpné, *Neumann* Jenny a sátoraljai helyi izr. nőegylet alelnöknője 42 éves korában meghalt Sátoraljai helyen.

Ghyllányi János, felső kereskedelmi isk. tanár, a VII. ker. függetlenségi és 48-as párt alelnöke ma a Kóránai-klinikán hosszas betegség után elhunyt. A VII. ker. függetlenségi párt legbuzgóbb tisztviselőjét és a függetlenségi eszme lelkes, mindvégig hű bajnokát vesztette el benne. Halála az országos függetlenségi és 48-as pártban mély részvételt keltett. Az elhunyt temetését a VII. ker. függetlenségi pártkör rendezi, amelynek elnöksége e tárgyban holnap este értekezletet tart.

— **x Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 31. Színház és variété-műsor. Kezdeté 8 órakor.**

x **Akinek fájós foga van, vagy bármi okból orvosi kezelésre szorul, annak legjobban dr. Batizfalvy I. Z. K. Egt. tanár, a műtőfogászat és műfogászat szakorvosának Fogorvosi Intézetét ajánljuk.** A főváros ezen legelső intézete *Károly-körút 3. sz.* alatt lett legújában áthelyezve, egyenesen e célra átalakított, a legkiválóbb gépekkel és villanyos készülékekkel ellátott helyiségekbe, melyek lehetővé teszik a fogaknak teljesen fájdalomtalan kezelését. A nm. v. községek, miniszter is elismerő leiratával tüntette ki e maga nemében páratlan intézetet, melynek technikai osztályában, mint számtalan esetben alkalmunk volt meggyőződni, a természetestől meg nem különböztethető műfogó eljárások eszköztelnek, melyekkel tökéletesen lehet beszélni és rágni. Természetes, hogy minden művelet dr. Batizfalvy-nak, az ismert szakembernek felügyelete alatt és részben általa is végeztetik, miért is a legteljesebb bizalmat is megérdemli.

x **Bób hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Fodor-féle vívőterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.**

x **Szép a bajusz Hajdusági pedróvé!**

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© **Egy aviatikus nagy sikere.** San-Franciskó-ból jelentik, hogy *Ely* aviatikus Curtis-féle biplán-jával a várostól 12 mértföldnyire, délre levő helyen a San-Francisco előtt borgonyzó *Pennsylvania* csirkülőre repült és a csirkülő fedelzetén sikeresen kikötött.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Opera.** Az Operaházban holnap, pénteken Carmen kerül színpadra. A czimszerpet *Szamosi* Elza, *Michaela*—*Szöyer* Ilona, *Don José*—*Környey*, *Escamillot*—*Rózsa*, *Meredest*—*R. Berts*, *Frasquita* *Payer*, a két csempész: *Pichler* és *Ney* B., *Zuni*—*gát*—*Kornai*, *Moralest*—*Mihályi* énekl. *Vezényi Márkus* Dezső karmester.

(*) **Montenegró királya egy magyar zeneszerzőhöz.** Amióta Montenegró királya nemrégiben ötven éves uralkodói jubileumát ülte, *Torontály* Dénes zeneszerző, az Országos M. Kir. Zenekadémiá tanára és a Szimfónikus Zenekar tagja egy hősi harczi indulót írt, amely szerzeményt felajánlotta a montenegrói királynak. *Torontály* Dénes ma megleghangú köszönő levelet kapott Montenegró királyának udvari marsalljától. *Torontály* műve zongorára már megjelent és *Méry Béla* zenemű-kereskedésében kapható.

(*) **Gázsímelés a bécsi operában.** A bécsi udvari opera kardalosa mégis ezélt érték a sztrájkra is kész mozgólódásaikkal. Bécsből jelentik, hogy ma délelőtt *Rivaldoson* értesítették az udvari operaház kardalosa, hogy fizetésüket *évi kétszáz-negyven koronával felemelte* a vezetőség. A fizetésjavítás eleinte nagy örömet keltett, de mikor megtudták a kardalosok, hogy a zenekar tagjai évi *háromszázharmincz korona fizetésemelést* kaptak, nagy lett az elkeseredés s nyomban küldöttséget megneveztek *Horsetzky* udvari tanácsoshoz, aki a deputációzt szívesen fogadta és megnyugtatta, hogy a kardalosok is *megkapják ugyanazt a fizetésjavítást*. Február 1-től fogva a kardalosok is már a felemelt fizetést fogják huzni.

(*) **Gyermekszínház.** Vasárnap új betanulással kezdik színpadra a gyermekvilág egyik legkedveltebb és legszebb tündérregijét, a „Tündér Ilona és Árgyélus királyfi”-t *Feld* Mátyástól. A hűt képből álló poétikus varázsszerep vasárnapon előadása iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Jegyek válthatók a színház helyiségében (VI., *Batcsay*-u. 18.).

(*) Elpusztult Van-Dyck-kép. Rycskow pétervári milliomas lakásában tűz ütött ki s az égő lakásban ott pusztult Van Dyck „Sámson és Delila” című képe is. Van Dyck festményei közül csak igen kevés van magángyűjteményben, legtöbbjét az európai nagy muzeumok őrzik. A londoni National Gallery és a párisi Louvre birtokában található jelentékeny részük. Oroszországban a pétervári eremitézsnek vannak szép Van Dyckjei. Az elégett kép a nagy mester olaszországi korszakából származott.

(*) Egy püspök a színházak ellen. A boroszlói püspök pásztorlevelet intézett a klerushoz és példáját követték az orosz-lengyelországi egyházi főhatóságok kivétel nélkül. A lelkeskedő papságot eltiltották a színházba járástól s utasították a papokat, hogy a katolikus híveket figyelmeztessék a színházak erkölcselenségére.

(*) Magyar művész külföldi kiállítása. Göth Móríc magyar festőművész, aki egy a Múcsarnok térlátain, valamint más kiállításokon is igen sok figyelemreméltó sikert aratott, meghívást kapott az osztrák Hagenbund művészeti társaságtól, hogy Bécsben műveiből kollektív kiállítást rendezzen. Göth Mórícznak a kollektív kiállítását a Hagenbund egyik legközelebbi nagyobb kiállításának a keretébe illeszti bele és külön termet bocsát rendelkezésére.

(*) Petőfi-matiné a Lipótvárosi Kaszinóban. A Petőfi-Társaság e hó utolsó vasárnapján a Lipótvárosi Kaszinó dísztermében Petőfi-matinét rendez. A műsor összeállításán most dolgozik a rendezőség. A matinét Herczeg Ferenc, a társaság elnöke nyitja meg alkalmi beszéddel és utána Pék Gyula tart felolvasást Petőfiről. Fedák Sári cigányzenekéssel Petőfi-dalokat énekel, míg R. Gombasági Frida, a Magyar Színház művésze, Petőfi költeményeit fogja szavalni.

(*) Székely Bertalan-émlékiállítás. A Képzőművészeti Társulatnak a Székely Bertalan hagyatékából és műveiből rendezendő emlékkiállítására legelőkelőbb műgyűjtőink már mindannyian átengedték a mesternek birtokukban levő szébbnél-szebb alkotásait és azokat a jövő héten a Társulat beszállíttatja a Múcsarnokba.

(*) Tavaszí tárlat. A Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlatát április elsejétől május tizenötödikéig rendezi a városligeti Múcsarnokban. A tárlatra a társulat meghívott senkinek sem küld, s azt irásbelileg kell kérniük a művészeknek a titkári hivataltól. A beküldendő művek, mint rendszeren most is főkönyvi lapokkal látandók el, amelyeket február elsejétől kezdve ad ki a titkárság ugyan- csak írásbeli kérésre. A tárlatra szánt műveknek legkésőbb márczius 15-én délután 5 óráig be kell érkezniük a Múcsarnokba úgy a vidékről, valamint a külföldről is. A helyből beszállítandó műveket márczius 13-án, 14-én és 15-én veszi át a műtárolási hivatal.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* A Földrajzi Társaság felolvasó estéje. A Magyar Földrajzi Társaság ma megtartott estélyén dr. Ealagh Margit rendes tag tartott érdekes felolvasást Norvégiáról, vetített képekkel. Az előadó, aki résztvett az 1910. évi augusztus havában megtartott stockholmi nemzetközi földtani kongresszuson, innen utazott Norvégiába és mai előadásában ismertette ezt az országot saját tapasztalatai alapján. A zajos tetszéssel fogadott érdekes előadást az előadó a fjordok csodás szép világának bemutatott vetített képeivel tarkította.

* A Magyar Pedagógiai Társaságnak 1911. évi január 21-én (szombaton) délután 5 órakor a M. T. Akadémia hti üléstermében tartja XIX. nagygyűlést.

* „A Jogász” cím alatt f. hó 15-én új lap indult meg dr. Erős Vilmos szerkesztésében. Az új lap a szorosán vett jogászfűzés, joghallgatók, ügyvédjelöltek és a jogi pálya más terein működők érdekeinek szószólója. A tudományos czélt szolgáló cikkeken kívül az egyetemi, a jogakadémiai viszonyokat figyelemmel kíséri, valamint az ügyvédi és bírói vizsgák menetéről, valamint az ügyvédi és bírósági viszonyokról nyújt alapos tájékoztatást. Az első szám vezető helyén tartalmazza dr. Takács Menyhért járói prépostnak a jogi oktatás reformjáról írt cikkét, valamint érdekes leírást a marosvásárhelyi ügyvédvizsgáló bizottság működéséről. A budapesti és kolozsvári egyetem, valamint a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság 1910. évi adatait szintén közli. A Jogász szerkesztősége VII., Dohány-utca 78. (Telefon 118—57.) van. Előfizetési ára egy évre 4 korona.

Mulatságok.

✕ Az Ujságkiadók matinéja. Az Ujságkiadók matinéja, mely január 21-én délután 3 órakor lesz a Fővárosi Orfeumban, nagyszerű sikernek néz elébe. A műsor keretében Medgyaszay Vilma hírneves színművésznő a „Francia nótá”, „A kés”, „A finom nő” és „Az utolsó csók” című dalokat fogja énekelni, Nagy Endre kabaré-igazgató az ő megszokott elmésségével és humorával fog közreműködni. Kövry Gyula kiváló színész pedig a „Lehár paródia” című mulattatós és aktuális dalát adja elő. Szinre kerül továbbá a Fővárosi Orfeum nagyszerű darabja, „A műbetyár”, melyben Keleti Juliska, Baumann, Albach, Gyárfás, stb. szerepelnek, föllép továbbá Merian kutyaszínháza és a Fővárosi Orfeum januári műsorának összes attrakciói. Dacára az impozáns műsornak, a helyárok a Fővárosi Orfeum délutáni rendes helyárai lesznek és pedig elővételi díj nélkül. Minthogy a matiné iránt a legszélesebb körökben mutatkozik nagy érdeklődés, czélszerű a jegyeket a Fővárosi Orfeum napali pénztáránál megváltani.

✕ Bölcsész-bál. A József főherceg és Augustia főhercegné asszony fővédősége mellett február 18-án a Royalban tartandó Bölcsész-bál a legszebb siker jegyében indul. Apponyi Sándorné grófné, a bál vezető háziasszonya élénk érdeklődéssel kíséri a bál előkészületeit. Mivel a főhercegi pár ezidén először jelenik meg a bölcsészek bálján, a bálbizottság nagy ünnepélyességgel készül őket fogadni. A védőségre a felkérések még tartanak. Eddig a bölcsészeti fakultás összes tanárai elfogadták a védőséget s ugyintén társadalmunk más előkelőségei s a rendező-bizottsághoz naponként érkeznek a védőséget elfogadó levelek; miért is a bálbizottság még nincs abban a helyzetben, hogy a teljes névsort közzétgye. A bálbizottság állandó permanenciában van s az érdeklődőknek szívesen szolgál felvilágosítással. Bálroda Tud.-egyetem, II. em., ide lehet meghívókat is fordulni.

✕ A IX. kerületi felsőkereskedelmi iskola volt iskolatársainak szövetsége segítőalapja javára február hó 4-én a Sas-kör dísztermében jótékonyczélú kabarét s táncmulatságot rendez. A műsor keretében többek között Kormos Ilonka, Király Ernő, a Király-színház tagjai és Kalmár József, az Operaház tagja fog közreműködni. Akik meghívóra igényt tartanak, forduljanak a rendezőbizottság irodájához (Központi kávéház).

✕ Imre-Bál. A február hó 21-én rendezendő Imre-Bál minden tekintetben sikerültnek ígérkezik. A fővédőséget Frigyes főherceg és Izabella főhercegnő vállalták el.

✕ A Katolikus Bál rendezősége most küldte szét a meghívókat a január hó 28-án tartandó bálra, mely — mint a farsang egyik legelső mulatsága — az előjelekből ítélve, a mult évek hasonló nagyszerű báljait messze felül fogja múlni. A fővédők közül József főherceg és Augustia főhercegné asszony megjelennék, a társadalom előkelőségei, kik a védőséget és díszelnökséget vállalták, teljes számban résztvevnek.

✕ Kávésok bálja. A Budapesti Kávésipartársulat az idén rendezi első bálját, amelyet ezentúl állandósítani akar. Az Spartársulat elnöksége Harsányi Adolf elnök vezetésével, továbbá Upor József és Szeiffert Antal alelnökök és F. Kiss Lajos szerkesztő részvételével ma délelőtt tisztelt esztavéri Törley Józsefnél, hogy őt a bál védnöki tisztségének elfogadására megkérje. Törleyné, aki a küldöttséget Sente Imre és Pfender Emil igazgatók társaságában fogadta, készséggel megígérte a védnökség elvállalását. A bál február hó 21-én lesz.

✕ Képvisei piknik. Mint értesülünk, a képviselőház fiatalabb tagjai az ideai farsangon képviselői pikniket rendeznek, amely valószínűleg a parlament épületében fog lefolyni. A pikniket a képviselőház buffetjében tervezik. A buffet nagyterme fog táncztermül szolgálni.

✕ Az Egyetemi Kör farsangvégi tánczestélye. Az Egyetemi Kör, melynek decemberi Mikulástánczestélye oly szép és fényes sikerrel foly le, február 27-én, hétfőn a központi Katolikus-Kör (IV., Molnár-utca 11.) összes helyiségeiben farsangvégi tánczestélyt rendez. A rendezőbizottság mindent elkövet, hogy ez est sikerét is biztosítsa.

Báli naptár.

Január 20. Protestáns Művelődési Egylet estélye a Corvin-téri vendéglőben.
 „ 21. Protestáns-bál a Vigadóban.
 „ Ujpesti kereskedők társulatának bálja a Közművelődési Körben.
 „ Polányi és Török-cég bálja az Ugyvédi Kamarában.
 „ Jelmez-estély (Bajlós táncztermében.)

Január 21. Budapesti Önkéntes tűzoltók tánczestélye a budai Vigadóban.
 „ Medikus-bál a Royalban.
 „ Katolikus tisztviselők bálja a Katolikus Körben.
 „ 22. 5 órai tea a tisztú kaszinóban.
 „ 24. Szent Imre-kör tea-estélye.
 „ 25. Magántisztviselők bálja a Royalban.
 „ 26. „Klárka” asztaltársaság kabaréja és tánczestélye (Alföldi-u. 13.)
 „ 27. Genfi pinczeregylet bálja a Royalban.
 „ 28. Katolikus bál a Royalban.
 „ D. G. H. T. bálja a budai Vigadóban.
 „ Hangverseny és tánc a tisztú kaszinóban.
 „ Veres Kereszt Egylet mulatsága Békés-Csabán.
 „ Athenaeum részvénytársaság tisztviselőinek tánczestélye az Erzsébetvárosi Kaszinóban.
 Február 1. Kereskedelmi bál a Vigadóban.
 „ Bölcsőde-bál a Royalban.
 „ 3. Gyermek-karneval a Vigadóban.
 „ 4. Építész-bál a Vigadóban.
 „ Munkásbiztosító-bál a Royalban.
 „ Jelmezestély a tisztú kaszinóban.

FŐVÁROS.

)(Szabadságon. Dr. Bódy Tivadar tanácsos rövidebb szabadságra eltávozott a fővárosból. Távollétében a főváros pénzügyi osztályát dr. Márkus Jenő tanácsjegyző vezeti.

)(A Kossuth-mauzoleum kiegészítése. A székesfővárosi Kossuth-mauzoleum építési bizottsága lozzájárult ahhoz a tervhez, hogy a kerepesi temetőben emelkedő Kossuth-mauzoleum kiegészítésék. E tervzet szerint a mauzoleum köré árkádok építmény jön, melynek egyes részelt a Kossuth Lajos életéből kimagasló eseményeit megörökítő domborművek fogják ékesíteni. Az oszlopos építmény környékét művészi parkal veszik körül. Az emlékmű rendezési munkálataihoz már az idei tavaszon hozzáfognak.

)(Báró Müller Kálmán szabadságon. Báró Müller Kálmán, a pesti kórházak igazgatója, három hónapig szabadságon volt. Szabadságideje lejárt, de a tanács most újabb három hónapi szabadságot adott báró Müller Kálmánnak.

)(Kórházhibóvítás. A jobbpárti közkórházak igazgatója programot terjesztett a főváros tanácsa elé, amelynek egyik sarkalatos pontja képezte, hogy a Szent Margit-kórházat 350 új beteg elhelyezésére szolgáló kétemeletes szárnyépületekkel bővítsék ki. A kibóvításhoz a közegészségügyi bizottság a maga részéről már hozzájárult és most a tanács is ily értelemben határozott. A kibóvítás költségei 1,985.000 koronát tesznek ki. A tanács ezzel kapcsolatban javasolja a közgyűlésnek, hogy a költség megszavazásával egyidejűleg kérje fel a kormányt arra, hogy a kórházépítés tőkénének, tőketerlesztésének és kamatterheinek legalább a felerészét vállalja magára.

)(A gázszolgáltatás fejlesztése. Heltai Ferenc dr., a székesfővárosi légszszművek vezérigazgatója, mint ismeretes, a gázgyár termelő és szolgáltatóképességének fokozása ügyében hosszabb előterjesztést tett a főváros tanácsának. A tanács ma tartott ülésében az előterjesztéshez hozzájárult és elhatározta, hogy azt pártolólág terjeszti a közgyűlés elé.

)(Az automobil-adó. A tanács ma tartott ülésén hozzájárult, hogy a főváros a bicikli-adót törölje el. Azután az automobil-adó behozatalának dolgát tárgyalták. A tanács sem tartja helyesnek hogy azért a kis jövedelemért, amelyet az automobil-adó hozna, lehetetlenné tegyék a magyar automobil-ipar kifejlődését. Azt a javaslatot teszi tehát a közgyűlésnek, hogy egyelőre mondjon le az automobil-adóról is.

)(Telefonközpont a városházán. A főváros tanácsa már a mult év folyamán elhatározta, hogy a városházán központi telefonállomást létesít kétszáz állomással. A kereskedelmi miniszter most értesítette a főváros tanácsát, hogy a központi telefonállomás létesítését engedélyezte és hogy a kapcsolások berendezése már készül, a vezetékeket pedig még május havában fel fogják szerelni. A tanács a miniszter leiratát tudomásul vette és egyuttal elhatározta, hogy az állomások számát kétszázhuszra emeli és felhívta a pénzügyi osztályt, hogy a telefon berendezése iránt sürgősen intézkedjék.

)(Gépipari kiállítás. A Vaskereskedők Országos Egyesülete azzal a kérelemmel fordult a főváros tanácsához, hogy a városligeti Iparcsarnok mögött lévő területet a nemzetközi vas- és gépipari ujdonságok és szabadalmak kiállítása czéljaira ez év május 1-től június végéig engedje át. A tanács a kérelmet teljesítette.

(A főváros vízfogyasztása. A fővárosi vízművek igazgatóságának kimutatása szerint a múlt év augusztus havában a főváros egész területén 7,208.461 köbméter szűrt vizet fogyasztottak, vagyis 532,750 köbméterrel többet, mint az előző év augusztus havában. A múlt év szeptember havában a főváros összes vízfogyasztása 6,220.324 köbméter szűrt víz volt, vagyis 190,971 köbméterrel kevesebb, mint az előző év szeptember havában. Sem augusztus, sem szeptember hónapban üzemzavar nem volt és vízhiány sem állott elő.)

KÖZIGAZGATÁS.

Az agyonüldözött jegyző.

— Egy jegyző kálváriája. —

Budapest, január 19.

Évekkel ezelőtt az alispán arra utasította a járási főszolgabíró, hogy egyik községben tartson vizsgálatot jegyzősködésnek kezdettől a rendelkezéséig képviselőtestület által letárgyalt, törvényhozásilag jóváhagyott számadásokra nézve. E község pótdadó kivétele nélkül vezette háztartását.

A főszolgabíró magába kiküldte a járási számvevőt, aki nem kevesebb, mint 3 napig vizsgált és nem talált semmi kifogásolni valót, pedig én nem is voltam e 3 napon kin a községben.

Már ekkor kezdte meg ellenem az üldözést az alispán, mert minden erre alapos ok nélkül cirendelte, hogy egyik községem pénztári számadásait alaposan vizsgálják meg egyszer felül.

Mert nem is találhattak kifogásolni valót, ez az eljárás minden incidens nélkül befejezve lett!

Más évben az alispán kirendelt egy rosszkönyűnek elismert, a jegyzők rémének tartott központi számvevőt, hogy a jegyzői körömben váratlan pénztári vizsgálatot tartson.

Én éppen egyik községemben kin voltam, mikor ott váratlanul a központi számvevő megjelent.

Mert mind a három községemben a községi pénztárt rendben találta és mert neki ki lett adva, hogy az én fejemmel kell az alispánnak beszámolni (másoknak így mondta el a számvevő), kidoboltatta, hogy az adókönyveket kiki hozza a községhez.

Midőn ebben sem talált egy esetben sem kifogásolni valót, kutatta, hogy a törvényhatóság által megállapított százalékban szedem-e a községi pótdadót.

Egy községemben még a vizsgálati évet megelőző évben beküldtem a pótköltségvetést és feltétlenül hittem, hogy 6—8 hónap alatt az visszajön a vármegyétől és mert számtalan adófizető követelte a fizetéseik alkalmával, hogy számítsam ki, mi az összes fizetni valója, mert ő tisztában akar ezzel minden évben lenni, az ily követelőkkel szemben a fizetéseknel hozzá számítottam a pótköltségvetésben megállapított pótdadó-százalékot is.

Na persze, volt a számvevőnek valami már, amit kifogásolni lehetett, de mert az ily fizetések, felek javára elnaplózva, főkönyvelve lett, azzal érveltem, hogy ha ez év végeig a pótköltség vissza nem érkezik is, lesz a feleknek jövő évre tulfizetésük.

Ugyanezen számvevő innen más községbe küldetett ki, ahol megkapta az alispán rendelkezését, hogy ismét szálljon ki hozzám és egy névtelen feljelentésben felsorolt fegyelmi pontokat, tegye szigorú vizsgálódás tárgyává.

Valóságos spanyol inkvizíció volt az, mit ez ember elkövetett. De mert ezen panaszok is alapot nélkülözök voltak, rá vette a már 6 éven mellettem működött segédet, hogy tárjon fel valami oly dolgot ellenem, amelyeknek alapján az alispán engem felfüggeszthessen. Ő lesz helyettesítve és az alispán akaratát ismerve, ez esetben engem elcsap az alispán és ő lesz helyettem jegyző.

Az addig tisztességet tanúsított segédet ezzel levette lábáról és egy hétig minden községemben magával vitte a segédet és vizsgálataival arra is kiterjeszkedett, mikor és hogy intézek én el egyes beérkezett darabokat.

Mert leálsmeretem tiszta volt, csak türtem zaklatásait, mikor elment és megtudtam az üldözési okokat és adatokat, bementem a főszolgabíróhoz és felhírtam erre az ő figyelmét is, beküldtem az alispánhoz, hogy kikérje magának az ilyen eljárás módját, melynek az eredménye az lett, hogy a vizsgálódás eredmény nélkül elmúlt, hadnagy-fiam pedig négyezemközt végzett segédemmel, aki a kapufélfőt vett bucsú és itt hagyta a helyét.

A legszebb pedig e dologban az, hogy ez az ügy a belügyminiszter elé került s bár az egész eljárás hemzseg a formabibáktól, a belügyminisztérium nem talált benne semmit és felülvizsgálatért benyújtott kérelmemet elutasította. Így bálnak nálunk a jegyzőkkel!

Mikor nincs jegyző. Minő baj származik abból, ha a községi jegyzői állás megüresedik és hamarosan nem töltik be. Kiderül a következő esetről: Bihar megyében Nagylétán nincs községi jegyző, az állás üresedésben van s emiatt most a bajok egyre tornyosulnak a község fölött. Legutóbb az adótervek és adókötelesek összeírását kellett volna teljesíteni, de nem volt munkaerő. A főszolgabíró nem vonhatta felelősségre a községet, mert nincs jegyző. A pénzügyigazgatósághoz fordult ezért a főszolgabíró, kérve, hogy küldjenek ki valakit az adókötelesek összeírására. Az alispán azonban utját szegte e kérelemnek, mondván, hogy ily intézkedés nem engedhető meg, mert veszedelmes dolog lenne, ha ez szokássá válnék. Fráter Barnabás alispán utasította a főszolgabíró, hogy bármiképp, de intézkedjék a nagylétai adózók összeírása iránt.

A főszolgabíró meg a farsang. Két felsőmagyarországi községet, Battonyát és Csanádpalotát nagy szomorúság érte. A battonyai főszolgabíró betiltotta a farsangi táncmulatságokat. A főszolgabíró azzal indokolja meg tiltó rendelkezését, hogy egy-egy farsangi táncmulatságnak néha annyi áldozata van, mint egy kisebb ütközetnek. A battonyai és csanádpalotai ifjak ennek a rendelkezésnek a fejeit, hogy mindkét községben fel kellett emelni — a rendőrlétszámot.

Biharország — egymillió lakossal. A nagyváradi „Szabadság” azt a hihetetlenül hangzó hírt újságolja, hogy Bihar vármegyében, ahol tíz év előtt 526 ezer ember lakott, az idén közel egy millió lelket irtak össze s hogy ez annál örvedesebb, mert a szaporodás főképpen a magyar vidékekre esik.

Ahol új népszámlálás lesz. Miskolcra, az új törvényhatósági város a teljes önállásból nem a legjobbat vizsgált tette le. Olyan felületes népszámlálást csinált tudniillik, hogy 5—6000-re, sőt 10,000-re is teszik az össze nem irt városi lakosok számát. A felülvizsgálatnál t. i. kiderült, hogy a kimutatott 38,000 helyett legalább 47,300 ember lakik Miskolcon. Most aztán az egész népszámlálást újra kell kezdeni.

Félmillió az elagottaknak. Szekesfehérvárról írják: Harmad éve meghalt Nagy Sándor czecei dúsgazdag földbirtokos, aki mintegy másfél millió koronát kitévő vagyonát jótékony célra hagyományozta. Ebből a hagyatékából 516,200 korona jutott Szekesfehérvár városának és pedig egyötöd része a beteg- és aggintézet részére, négyötödrésze pedig a városi árvaház céljaira. A végrendeletet a rekonok egy része pörrel támadta meg, azonban a felek közötti egyezség jött létre s így a pört beszüntették. A majd három évig húzódó hivatalos eljárás után tegnap végre megkapta a város a félmillió örökséget. Dr. Kisteleky Károly városi tisztii főügyész tegnap vette fel Budapesten értékpapirokban és készpénzben kerek összegben 516,200 K 12 fillérnyi hagyatékot. A pénz felhasználását illetően a városi tanács legközelebb részletes tervet dolgoz ki, melyet azután közgyűlés elé fognak terjeszteni.

Az alkalmatlan jegyző. Mád községben, mely eddigelé a regalebéljéről, más szóval a mádi hitorsorsról volt híres, különöse eset történt. Tudniillik bizalmatlanságot szavaztak Balint János jegyzőnek, de nem a községi képviselő, mert az a község szorgalmas és humanus jegyzőjével nagyon is meg van elégedve, hanem a Hegyalja-mádi takarékpénztár igazgatósága, melynek a jegyző is tagja volt. Az indokolásban benne van, hogy a jegyző állandóan felfordította a testületi békét és olyan alkalmatlan kollégákkal bizonyult, hogy ily módon szeretnének tőle szabadulni. Utána jártunk a dolognak és az sült ki, hogy a jegyző csakugyan alkalmatlan ember volt. Így például túlságosan érdeklődött az igazgatósági tagok által protegált adókökö vagyoni viszonyai iránt, sokszor beleszólt a dologba, ha váltómeghosszabbítások alkalmával az eredeti kezesek helyett újak csusztak a váltóra, természetesen gyengébbek az előbibeknél, de főképpen megbontotta a testületi szellemet azzal, hogy a beperelt adókököknek nem akart végnélküli haladékokat adni. Az ilyen embertől tehát szabadulni tanácsos és nincs is rajta csodálkozni való, hogy a bizalmatlansági szavazat menyköve rá lesújtott. Balint Jánosról azonban az is hírlik, hogy keményen szokott megállni a helyén és így valószínűleg még sokáig fog alkalmatlankodni és tiltakozni a testületi szellem ellen.

Tébolyda Kecskeméten. Kecskemétről jelentik: Ma érkezett le gróf Khuen-Hédervary Károly miniszterelnök mint belügyminiszter leirata, melyben arról értesíti a városi közönséget, hogy az újonnan építendő állami tébolydát Kecskeméten létesítik. A miniszter leirata osztatlan örömet keltett városzerte. A tébolyda építéséhez szükséges 30 holdnyi területet, valamint a szükséges téglamennyiséget ingyen adja a város.

EGYESÜLETEK.

(—) A Gyermekvédő Liga ülése. Az Országos Gyermekvédő Liga tegnap ülést tartott, amelyen dr. Balogh Jenő vallás- és közoktatásügyi államtitkár — mint igazgatósági tag — is megjelent. A báró Herzog Mór Lipót társelnök által vezetett tanácskozás legérdekesebb mozzanata az iparostanonczotthonok tervezése volt. Az igazgatóság örömmel vette tudomásul gróf Edelsheim Gyulay Lipót jelentését, amely szerint Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter a legnagyobb érdeklődéssel kíséri a ligának ily irányban kifejtett munkásságát és megfelelő államsegéllyel támogatja a liga iparostanonczotthonát. Ugyancsak támogatásban részesül a liga gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter részéről is. Az igazgatóság elhatározta, hogy Kolozsvárot, Nagyváradon és Szegeden működő tanonczotthonai után legközelebb Pozsonyban, majd a Székelyföldön fog újabb tanonczotthont felállítani. Ezután megalkotta az iparostanonczotthon bizottságát. Végül a gyermeknapra vonatkozólag elhatározták, hogy az lehetőleg május hó közepén fog megtartatni és az intéző-bizottság megbízott, hogy a gyermeknap előkészítésére egy külön bizottságot állítson össze.

(—) Az Egyetemi Kör társadalomtudományi szakosztálya tegnap este Oláh Kálmán elnöklésével tartott ülésén Györgyi Kálmán tartott magas színvonalú előadást „Tanulmányok az agrarizmus, industrializmus és merkantilizmus köréből” czímen. Az előadást vita követte.

(—) Felolvasó-est. A Vasuti és Hajózási Klub forgalmi szakbizottsága Kotányi Zsigmond udvari tanácsos, a m. kir. államvasutak forgalmi igazgatójának elnöklésével tegnap este ülést tartott, amelyen Bodányi Sándor nyugalmazott máv. ellenőr tartott előadást. Az ülésen résztvettek egy a m. kir. államvasutak, valamint a magyar magánvasutak forgalmi szakosztályainak vezetői és főbb tisztviselői. Az előadó a saját talmányát ismertette, amely lehetővé teszi azt, hogy a vasuti teherkocsik gyorsan és nagy könnyedséggel kiüríthetők legyenek.

(—) Az Erie-csatorna építése. A Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben érdekes előadást tartott Lélay Lajos az Erie hajózó csatornáról, Északamerikának a hidépítés terén egyik legjelentősebb közhasznú alkotásáról. Az építés részleteiről a nagy tetszéssel fogadott előadás folyamán az előadó számos vetített képet mutatott be.

(—) A Galilei-Kör teaestélye. A Galilei-Kör január 31-én este 8 órakor a Royalban teaestélyt rendez, melyen kabaret is lesz T. Halmi Margit asszony, a Magyar Színház tagja, Papp János, a Modern-kabaret művésze és a „Nyugat” írói közreműködésével. Jegyek 3 koronáért, családjegyek 7 koronáért a kör titkári hivatalában (VI. Ankerköz 4.) és a színházjegyirodáknak kaphatók.

(—) A Nótisztviselők Országos Egyesülete folyó hó 22-én kirándulást rendez a Zugligetbe. Találkozás délelőtt 10 órakor a zugligeti végállomásnál. Tagok vendégeit szívesen látja az egyesület.

(—) Gyermekzsúr. Vasárnap, e hó 22-én délután 4 órakor a Royal-kehértermében a Bárczy Istvánné és ráczalmási Pajzs Gyuláné elnöklése alatt álló VII. kerületi külső közjótékonyági egyesület népkönyha-alapja javára gyermekzsúrt rendez. Jegyek délután a pénztárnál két koronáért kaphatók.

(—) A Budapesti Kir. Orvosegyesület e hó 21-én, szombaton az egyesület új üléstermében (Szentkirályi-utca 21. sz.) rendkívüli ülést tart, amelynek napirendje a következő: 1. Elnöki házmegnyitó. 2. Balassa-előadás: Bókay Árpád: Újabb utazások a farmakológiában.

(—) A Budapesti Orvosi Kaszinó e hó 24-én, kedden este rendez a Royal-szállóban évente szokásos Semmelweis-lakomáját, amelyen az ünnepi beszédet Pertik Ottó egyetemi tanár fogja mondani. A lakomára, amely iránt az orvosok körében nagy az érdeklődés, a kaszinó elnökségénél lehet jelentkezni. (VI., Teréz-körút 24b.)

(—) A Budapest-Jobbparti Protestáns Művelődési és Jótékonyági Egyesület a Corvin-téri vígadó kistermében január 20-án, este 6 órakor estélyt tart. Az estély után vacsora a Corvin-téri vendéglő földszinti helyiségében.

(—) Gyermekzsúr. A VII. kerületben létesítendő népkönyha javára a VII. kerületi Külső Közjótékonyági Egyesület január hó 22-én, vasárnap délután 4 órakor jótékonycélu gyermekzsúrt rendez, amelyen Sebők Zsigmond, a jeles író mond meséket és Kan Jojette táncokat lejt.

(—) A Nyugat kabaréja. A Galilei Kör január 31-én, kedden este 8 órakor a „Nyugat” íróinak közreműködésével kabaret rendez a kabaré alkalmával teát is felszolgálnak. Belépőjegyek három koronáért a Galilei Kör titkárságánál kaphatók.

SPORT:

() **Iszer Károly jubileuma.** A magyar sportélet egyik legnépszerűbb és legtevékenyebb apostolát ünnepelte tegnap a BTC., melynek éltes lelke, A klub elnök, gróf Teleki Sándor szép beszéd kíséretében leplezte le Iszer Károly életmagyságát, jól sikerült olajfestésű arcképét, majd átnyújtotta neki a klub nagy aranyérmét.

Ugyancsak ekkor adták át a jubileumi közgyűlés díszkötésű jegyzőkönyvi kivonatát és a footballisták ezüst-koszorúját.

A szép ünneplést Iszer Károly meghatottságtól remegő hangon közölte meg.

Ezután házi tornaversenyt tartottak a következő eredménnyel:

Képzettek versenye gyűrűn. 1. Pászty Elomér, 2. Christely Zoltán.

Haladók versenye nyújtón. 1. Fleck Samu, 2. Lotze Erpő.

Tízás. 1. Gendovátz Ferencz, 2. Kirschenbeuter Ferencz.

Bozolás. 1. Wallner W. Géza, 2. Nyilassy Károly.

Ablakugrás. 1. Ifj. Kellner Ernő, 2. Kokas Gyula.

Magasugrás. Holtversenyben Földi Ferencz és Rauchmaul Emil.

Kezdők versenye (függeszédés). 1. Fleck Samu, 2. Fagyas Géza

Birkózás. 1. Kirschenbeuter Ferencz, 2. Fleck Samu.

Az ünneplés második része a Schuller-udvar díszteremben folyt le, ahol mintegy 30 főnyi előkelő közönség gyűlt egybe, hogy kivégezzék a népszerű és közkedvelt Iszer Károlyt. A felkészítők sorát gróf Teleki Sándor, a BTC. elnöke és Sünegi Vilmos országgyűlési képviselő nyitották meg és az ünneplő társaság a késő éjjeli órákig maradt együtt, ki nem fogya Iszer Károly ünnepléséből.

() **Vivas.** A magyar vívómesterek versenye. A Hivatásos Vívók Egylete dr. Zboray Miklós orsz. képviselő elnöklése alatt népes közgyűlést tartott, melyen megvitatták és végleg elfogadták a szűkebb versenybizottság versenytervezetét. A gyűlést dr. Zboray nyitotta meg, gyönyörű beszédében aposztrofálván a vívómestereket, kiemelte, hogy mint a magyar amatenöröknek, úgy a mestereknek is meg kell mutatni, hogy a magyar kard dícsősége még nem járt le. Országos versenyünk legyen előkészítője a nagy nemzetközi harcoknak, melyek után a magyar dícsőségről beszéljen az egész világ. A zajos eljenzéstől kísért beszéd után kezdetét vette a vita, melybe résztvettek Fodor, dr. Gerentsér, Hollósy, Lovas, Melichár, Katona és Sztankay mesterek. A propeziókat minden lényeges változtatás nélkül elfogadták. Eszerint a mesterverseny május 5—6—7-én lesz. A gyűlés ezután elfogadta a vívó és vívással is foglalkozó klubokhoz érkező és anyagi támogatás iránt intézendő megkeresés szövegét. Végül a rendezőséget kiegészítették dr. Gerentsér és Sztankay mesterekkel és a gyűlés lelkes hangulatban omlott szét. A mesterverseny ügyében mindennemű felvilágosítással a rendezőség titkára, Lovas Gyula vívómester (Gyár-utca 4. sz.) szolgál.

() **Jégpálya-megnyitás.** A népligeti nagy jégpályát ma nyitották meg. A nyolcezer négyszögletes kiterjedésű síma jégtáblán ma már szép számú közönség élvezte a rég nélkülözött korcsolyasportot. A bérlet-jegyeket az előrehaladt időnyre való tekintettel kedvezményes áron, felnőttek részére 8 korona, gyermekek részére 6 koronáért, kislányok részére 3 koronáért adják ki.

() **Nizzai versenyek.** Egy 20.000 frankkal díjazott gátverseny: a *Prix du Casino* volt a mai nap főszáma. Hét hordul vette fel a harcot 3500 méterrel, míg a leginkább pártolt *Vaudeville* a harmadik helyre szorult. Némi meglepetést okozott a második futam eredménye is, ahol *Nivoletta* győzött. A favorit *Romarin* itt is csak harmadik helyre tudott jutni. Versenyjelentésünk:

I. *Prix de Cannes.* (Akadályverseny.) Díj 4000 frank. Táv. 3900 méter. 1. J. Gould id. *Aramon* 69 kg. (A. Chapman). 2. Perle Noir. 3. Dai Natha. Futottak még: Eddie, Fontenailles, Fl. de Guerre. Tot.: 10:20. Helyre: 17, 32.

II. *Prix Pont Magnan.* (Akadályverseny.) Díj 4000 frank. Táv. 3500 méter. 1. J. Hennesey 54 *Nivoletta* 71 kg. (Hamkins). 2. Fine Mouche. 3. Romarin. Futott még: Bitok. Tot.: 10:40. Helyre: 19, 16.

III. *Prix du Casino.* (Gátverseny.) Díj 20.000 frank. Táv. 3500 méter. 1. M. Goudchaux 46

Thésée 65 kg. (R. Sauval). 2. Kumamoto. 3. Vaudeville. Futottak még: Chamérops, Samsam, Mlle Aminte, Padoue II. Tot.: 10:52. Helyre: 21, 29.

IV. *Prix Turbie.* (Gátverseny.) Díj 4000 frank. Táv. 3500 méter. 1. Ch. Liénart 46 *Lollipop* 63 kg. (Heath). 2. Kurwenal. 3. Pruneliere. Futottak még: Astre Royal, Valmont II. Montmeina. Tot.: 10:21. Helyre: 14, 17.

TÖRVÉNYSZÉK!

§ A Magyar Jogszegelyet 1911. évi január hó 21-én (szombaton) este hat órakor az ügyvédi kamara helyiségében, Szemere-utca 10. sz. a. teljes ülést tart.

§ **Megtámadott mandátumok.** A Kuria első választási tanácsában *Sebestyén Mihály* elnök ma délután hirdette ki határozatát a *Hegedüs Lőránt* képviselő sepsiszentgyörgyi mandátuma ellen benyújtott petíció dologában. A Kuria öt állítólagos ígéretre rendelte el a bizonyítást. A vizsgálattal a Kuria a marosvásárhelyi királyi táblát bízta meg. — A szabadkai első kerületben megválasztott bajnai *Vojnich Sándor* képviselő ellen benyújtott petíció dologában a Kuria második tanácsa ma befejezte a tárgyalást. A határozatot január 28-án délután fogja *Zachár* elnök kihirdetni. — A dévai petícionálók ellen dr. *Tolnay*, volt választási elnök, mert az ellene irányuló vádakot a petícionálók ügyvédje elejtette, hamis vád miatt pert indított, azonban a dévai ügyészség a vád képviselőt megtagadta, *Tolnay* felebbezett s ma érkezett le a kolozsvári főügyészség leirata, mely a dévai ügyészség határozatát jóváhagyta.

§ **Az új központi járásbíró.** Székely Ferencz igazságügyminiszter szerdán délután ügyvédekkel, bírákkel és minisztériumi tisztviselőkkel álló kevés számú meghívott érdeklődő előtt bemutatta az új központi járásbírószék terveit. A járásbírószék a büntető-törvényszék mellett lévő, mintegy kétezerkilencszáz négyszögöl nagyságú üres telken fog felépülni és az építést a miniszter még a tavaszszal el akarja kezdeni, hogy két év múlva már készen várja az új központi járásbírószék az akkor életbe lépő büntető-perrendtartást. A járásbírószék az épületben fog elhelyezést nyerni a telekkönyvi hivatal és külön ügyvédi szobák is lesznek a háromemeletes épületben. A sommásügyes napok céljaira tizenkét nagy terem fog rendelkezésre állani a bírák külön tárgyaló terméin kívül. A meghívottak nevében dr. *Papp József*, az ügyvédi kamara titkára köszöntö meg Székely igazságügyminiszternek azt a jelentkező eljárását, hogy a terveket oly részletesen bemutatta és azt a szándékát, hogy a terv kivételével késlekedni nem akar.

§ **Az Ügyvédi Kör.** A Budapesti Ügyvédi Kör ma este az új tagok tiszteletére ismerkedési estélyt tartott, melyen a kör tagjai igen nagy számban vettek részt. A lakomán az első felkészítőt a kör alelnöke dr. *Szilágyi Artur Károly* mondotta, ki meleg hangon üdvözölte a megjelenteket. Azután dr. *Waigand József*, a kör titkára beszélt, aki rámutatott az ügyvédségnek egyre rosszabbodó helyzetére és annak okaival foglalkozott. Ezután *Várady Zsigmond* orsz. képviselő beszélt, aki hangsúlyozta, hogy a titkár által felsorolt bajokon lényegesen fog segíteni az a törvényjavaslat, ha törvényerőre emelkedik, amelynek előkészítésével jelenleg az igazságügyminiszter foglalkozik. Az ügyvédség bajainak főoka az, hogy sok az ügyvéd. A társaság még sokáig maradt együtt lelkes hangulatban.

§ **A nürnbergi férjgyilkos asszony.** A nürnbergi esküdtzéken izgalmas tárgyalás folyik. A múlt év tavaszán ugyanis *Herberich* tanárt agyonlőtte a felesége. A gyilkosságnak szemtanúja volt 8 éves kis leányuk is. *Herberich* egy osztrák örmagy leánya. Ez már második házassága volt. Az első ura egy nyomdász volt, akitől elvált. Két gyermeke volt, mikor *Herberich* elvette. Sok szívódás volt közöttük. Az asszony ugyanis heves természete miatt nem illett a nyugodt, megmondott professzorhoz. A professzor buzgóan élt a hivatásának, míg a felesége tevékeny részt vett a nők szavazati jogáért folytatott mozgalmakban. *Herberich* a megölése előtt együtt volt a barátai-val a kávéházban. Jökédvén elbeszélgetett velük és aztán egyiküknek a társaságában hazatért. Nem-sokára már halott volt. A gyilkosság az asszony vallomása szerint úgy történt, hogy amikor a férje benyitott a lakásba, ő állt ott revolverrel előbe állt és így szólt:

— Próbálj csak bántalmazni!
Mire a tanár valami ocsmány kifejezéssel illette, ez kihozta sodrából az asszonyt és eldördült a fegyver. A berohanó szomszédoknak arra a kérésére, hogy mi történt, a nyolcezeres leánya az anyjáról mutatva, ezt válaszolta:

— A mamám rálőtt a papára.
Elmondotta még az asszony a tárgyaláson,

hogy a férje állandóan kegyetlenkedett vele, hogy sok keserűséget szerzett neki első urától származó fia miatt és hogy a pisztolyt azért vásárolta, mert öngyilkossá akart lenni. A tárgyalást izgalmas érdeklődéssel kísérik a nürnbergiek.

§ **Megszűnt sajtópör.** A Vasut című lap 1909. november 7-iki számában *Ruttkay Antal*, a Vonatkisérők Segélyező Egyletének elnöke egy nyilatkozatban sértőleg irt *Birki Mihályról*, a Vonatkisérők Országos Otthonának elnökéről és *Pöndör Antal* titkárról, mert ezek a szerkesztésében megjelenő „Vonatkisérők”-ben a segélyező egyesület alapszabályai matematikai felülvizsgálatának elrendelését kívánták. A felülvizsgálatot elrendelte a Máv. *Ruttkay* egyletére is. A sértő közlemény miatt *Birki* és *Pöndör* képviselőiben dr. *Pető Ernő* ügyvéd sajtópört indított *Ruttkay Antal* ellen, akit a büntető-törvényszék vádtanácsa vád alá is helyezett. Mára volt kitűzve ebben az ügyben az esküdtzékki főtárgyalás dr. *Baloghy György* elnöklésével. A tárgyalás elején azonban a vádlott becsánatot kért a megjelent sértettekkel és kötelezte magát, hogy ezt a nyilatkozatot a „Vasut” legközelebbi számában is közlése teszi. E nyilatkozat után a panaszosok elejtették a vádat, mire a bíróság *Ruttkay Antal* ellen megszüntette a további eljárást.

§ **A nagymező-utcai gyujtogatás.** A nagymező-utcai gyujtogatási ügy utolsó letartóztatottját, *Hammer Sámuel* védőjének, *Eötvös Károlynak* közbenjárására, ma délután helyezte szabadlábra a vádtanács. A vizsgálóbírónak tegnapi szabadlábra-helyezés iránti határozata ellen az ügyészség fellejteményes, de a vádtanács ma a fellejteményes elutasította és a letartóztatott raktárost szabadon bocsátotta.

§ **A rablógylkos színészövendék.** *Liszkay István* volt színészövendék bűnperében, aki *Szilasi Adolf* uzorást megölte és kirabolta, a *Kurján Zsitvay* Leó tanácselnök ma délután hirdette ki az ítéletet. A budapesti esküdtzék, mint ismeretes, az enyhítő szakasz alkalmazásával hat évetendőt fejtett ki a vádlottat. A Kuria helyt adott az ügyészség semmiségi panaszának s az enyhítő szakasz mellőzésével a kilencvenegyedik *paragrafus* alkalmazta s a büntetést a mai naptól számított tíz évetendőre emelte fel. Az eddig elszentvedett vizsgálati fogsággal egy évet kitöltöttek vettek. Megokolásában kimondotta a Kuria, hogy az enyhítő körülmények nem voltak oly nyomtákosak, hogy a legkisebb büntetést kellett volna alkalmazni.

§ **Gyilkos pálinka.** Körülbelül két évvel ezelőtt Nagybecskerekben tizenhat ember halt meg mérgezett pálinkától. A vizsgálat megállapította, hogy a faszesszel megmérgezett pálinkát az illeték *Kovács Sándor* nagybecskereki droguistánál vásárolták, akit a törvényszék vád alá is helyezett *Kozlovacski István* nevű szolgájával együtt. A nagybecskereki törvényszék tegnap késő éjjel hirdette ki ebben az ügyben ítéletét. A bíróság *Kovács Sándor* droguistát gondatlanságból okozott 16 rendbeli emberölés vétségében bűnösnek mondotta ki és ezért tizenhatször 500 korona fő és tizenhatször 100 korona mellékbüntetésre, *Kozlovacski* szolgát pedig kétrendbeli gondatlanságból okozott emberölés miatt 200 korona pénzbüntetésre ítélte. A vádlottak, valamint az ügyész is felebbezett.

Nyilttér.

Budapesti központi és városi felvilágosító és tanácsadó

A középiskolai énektanító jelöltekhez!

Értesítjük a középiskolai énektanítói pályára készülőket, hogy az Orsz. m. kir. Zeneakadémián a felvételi vizsgálatok a jövő (1911—12) tanévtől kezdve, nem mint eddig szokásos volt, — januárban, hanem a tanév elején tartatnak meg, a mely szerint az énektanító jelöltek legközelebbi felvételi vizsgálatára már a f. év szeptember havának elején lesz megtartva.

Hogy ezen felvételi vizsgálatot is megelőzze a szokásos **előkészítő kurzus**-unk, már folyó év február hó 1-én egy új kurzust nyitunk, a mely hivatva lesz a jelölteket a szeptemberi vizsgálatokra előkészíteni. A kurzus tárgyai (ének, zongora, zeneelmélet, zenediktálás, karének, lapról olvasás, költészet-történet) magába foglalják a Zeneakadémia felvételi vizsgálatának egész anyagát.

Az előadások a reggeli és esti órákban tartatnak meg. A tanfolyam díja 200 korona, beiratási díj 10 korona. Beiratkozni lehet január hó 31-ig, naponta délután 4—6 óráig.

A Fodor-féle zeneiskola

igazgatósága

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 4. szám.

KÖZGAZDASÁG.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület mérlege.

Budapest, január 19.

Legrégibb magyar pénzügyintézetünk, a *Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület* ma tette közzé 1910. évi mérlegét, mely újabb bizonyossága a hatalmas pénzügyintézet nagy szilárdságának. Nagy bankjaink lélei mérlegei közül ez az első és ha mérve adónak lehet tekinteni, mindjárt megállapíthatjuk azt is, hogy ez a mérleg kedvező előjelnek tekinthető a többi nagy bankunk mérlegére is. Igaz, hogy a Pesti Hazai Takarékpénztárnak egészen speciális helyzete van; 72 éves múltja folyamán rendkívül nagy ingatlan- és mobil-tőkéket halmozott fel s üzleti érdekelttségét és közönségét közel háromnegyedszázados tradíciók fűzik hozzá, ami már eleve is biztosítéka annak, hogy az intézet üzlet-eredményeiben bizonyos állandóság mutatkozzék. E tekintetben a Pesti Hazai Első Takarékpénztár mérlegét bizonyos konzervativizmus is jellemzi s ennek tudható be, hogy a pénzügyileg egyébként a bankra nézve rendkívül kedvező 1910-ik évi mérlegben kimutatott 7,462,933 kor. 36 fillér tisztanyereség csak 237,931 koronával több, mint az 1909-ik évi. Viszont azonban a múlt évi részvénykibocsátásból származott jelentékeny és a kimutatott tiszta nyereséget is felülmúló árfolyamnyereség a különféle tartalékok rendkívül bőséges szaporításában jutott kifejezésre. Ugyane körülmény folytán az 1910. évi október 8-iki rendkívüli közgyűlés által elhatározott alaptőke-felemelés 2500 drb új részvény kibocsátása által, melyek 40 százalékkal az akkori árfolyam alatt bocsátattak a részvényesek rendelkezésére, az egyesület saját tőkét 48,9 millió K-ról 79 millió koronára emelkedtek. Az egyesület iránt megnyilvánult bizalom az elmúlt évben is csak fokozódott, amit igazol az is, hogy az 1909. évi 706,126,849 K 76 fillérrel szemben 801,668,602 K 77 fillér tőkét kezel. A takarékpénztár saját alapjai 79,029,862 K 89 f-t tesznek, emellett azonban az egyesület értékpapirjai olyan árfolyammal szerepelnek a mérlegben, hogy a felvett és az 1910. december 31-én jegyzett tényleges piaci árfolyamok közt még több millió koronára tehető összeg mutatkozik a takarékpénztár javára. Az elmúlt évben egyébként az intézet összes üzletágaiban szemmel látható a fejlődés. Kitétszik ez különösen az alábbi összehasonlító táblázatból is. Volt ugyanis:

	1908.	1909.	1910.
Alaptőke:	15,000,000	15,000,000	20,000,000
Rendes tartalék	15,528,220	15,535,703	20,000,000
Külön tartalék:	16,382,595	16,494,736	16,576,591
Rendk. tart. (ez most szerepel először)			15,478,321
Közp. épület tart. (ez most szerepel először)			3,500,000
Betétek (folyó számla és könyv)	331,560,649	352,521,880	369,403,373
Váltótárca	83,845,665	99,102,605	103,773,036
Nyereség	7,190,926	7,225,002	7,462,933
Összforgalom	670,868,044	706,126,849	801,668,602

Ezekből az összehasonlító adatokból is kitűnik, hogy a takarékpénztár a lefolyt évben is minden üzletágának lényeges fellendüléséről számolhat be. Tőkének mobilitása folytán az egyesület képes volt az iránta támasztott fokozott hitel-igényeknek, az ősz folyamán a nemzetközi pénzügyi szonyokban leállott nagybőlmérvű feszültség dacára, teljes mértékben megfelelni. A fenti adatokból kitétszőleg a *betéti könyvecskékre és folyószámlára elhelyezett összegek* 369,403,373 koronára 18 fillér álladéknál 16,881,492 koronára 75 fillér emelkedést mutatnak. A váltótárca 112,488,315 koronára 83 fillért tevő álladéka 4,376,625 koronára 78 fillér emelkedést mutat, míg a *váltószámla-üzlet* forgalma a tavalyi 810,228,007 koronára 13 fillérrel szemben 951,392,401 koronára 89 fillérre emelkedett. Az egyesület a *kölcsönösletre* az elmúlt évben is kiváló gondot fordított és megelégedéssel állapítható meg, hogy a folyósított kölcsönök összege a tavalyi 33,538,423 koronára 06 fillérrel szemben

43,249,937 kor. 96 fillért tett és ezzel a kölcsönök álladéka 385,365,898 koronára 97 fillérre emelkedett.

Az intézet tevékenysége az elmúlt év folyamán igen széleskörű volt. Résztvett az egyesület a 250 millió K 4 és fél százalékos Magyar állami kincstárjegy és a 250 millió K Magyar 4 százalékos koronajáradék kibocsátását felölelő nagy állami műveletben, a 112,550,000 K n. é. Magyar 4 százalékos koronajáradék-kötvény átvételére és a 100 millió K-ás folyószámla-előleg folyósítására alakult szindikátusban. Ezenfelül az egyesület más fővárosi intézetekkel közösen résztvett a Fiume szab. kir. város 20 millió K-ás 4 százalékos kötvényeinek és a Pozsony szab. kir. város 15 millió koronás 4 százalékos kam. kötvényeinek átvételében, továbbá a Budapest székesfővárosi 40 millió K-ás folyószámla-kölcsönben. A *záloglevelek és kötvények eladásában* is kiváló sikerekről számolhat be az egyesület, amennyiben az elmúlt évben egy, a Crédit Lyonnais, a Société Generale de Credit Industriel et Commercial párisi, a Sociétés Generale de Credit Industriel et Commercial et de Depots brüsszeli, a Hazai Bank R.T. budapesti és a Wertheim és Gompertz amsterdami cégékből alakult ördekesport közvetítésével a nyugateurópai piacokon 25 millió frank névértékű 4 százalékos községi kötvényt sikerült elhelyeznie, amely körülmény az egyesület címleteinek újabb nagyjelentőségű ténylegességét jelenti. Ezen címletek a megfelelő külföldi tőzsdéken hivatalosan jegyeztek is. A takarékpénztár felvette továbbá üzletkörébe a 4 és fél százalékos záloglevelek kibocsátását és a lefolyt évben 14,192,000 K n. é. ilyen címletet el is helyezett. Ezenfelül a lefolyt évben 13,709,000 K n. é. 4 és fél százalékos k.-kötvény és 7,401,800 K n. é. 4 százalékos k.-kötvény és záloglevél került eladásra és ezzel a forgalomban lévő kibocsátványok álladéka 287,012,600 K-ról 333,571,450 K-ra emelkedett.

Részesedést vállalt az egyesület az Első Magyar Általános Biztosító-Társaság és a Hazai Bank R.T. tőkefelemelésének biztosítására alakult szindikátusban és közreműködött a vele szoros összeköttetésben álló Torontálmezei Takaré- és Hitelbank és az Érsekújvári Takarékpénztár tőkefelemelésében is. Az egyesület értékpapír-tárcájára a lefolyt év végén 110,659,271 K 13 fillér volt, amely összegben az egyesület tulajdonában lévő különféle magyar állampapírok 61,728,228 K 98 fillérrel szerepelnek. A takarékpénztár tevékenysége tehát minden egyes üzletágában igen eredményesnek nevezhető és fejlődésében ismét egy jelentős lépést tett előre. Élvezni fogják ennek gyümölcseit a részvényesek is. Az igazgatóság a február 2-án megtartandó közgyűlésnek ugyanis javasolni fogja, hogy az alapszabályszerű jutalékok kihatása után fennmaradó összegből osztalékkul minden egyes részvény után 775 K (a múlt évben 750 K) összesen 5,812,500 K fizetessék ki, 80,000 fordítottassék jétékony ezölokra, 150,000 K adassék a tisztviselők külön jutalmazására és 714,879 K 46 fillér új számlára vitessek át.

Az 1910. december 31-iki mérlegadatok a következők:

Mérlegszámla. Tartozik. Vagyon: Készpénz-készlet 3,999,194.61. Egyesületi házak 7,766,000. Leszámlított váltók a tárczában 103,773,036.70. Nyilvántartott váltók jelzálogos fedezettel 8,715,279.13. Előlegek értékpapírokra 54,105,905.43. Kölcsönök: készpénzben 6,892,906.96. Kölcsönök: záloglevelekben 142,096,580.52. Kölcsönök: kamatozó kötvényekben 236,466,405.49. Adások folyószámlái 95,544,753.51. Az egyesület tulajdonába végrehajtás útján jutott ingatlanok 531,220.82. Értékpapírok és december 31-ig járó kamataik 87,941,487.63. A záloglevelek biztosítására rendelt külön alap értékpapirjai és december 31-ig járó kamataik 6,101,050. A kamatozó és nyereségek kötvények biztosítására rendelt külön alap értékpapirjai és december 31-ig járó kamataik 11,133,399.67. Egyesületi záloglevelek készlete és december 31-ig járó kamatai 2,243,708.67. Egyesületi kamatozó kötvények készlete és december 31-ig járó kamatai 3,132,698.75. Sorsolt egyes. záloglevelek és kamatozó kötvények készlete és decz. 31-ig járó kamataik 136,935.41. Idegen pénztárjegyek és december 31-ig járó kamataik 6,312,848.89. Új részvényekre 1911-ben teljesítendő befizetések 22,500,000. Egyesületi nyugdíj-alap értékpapirjai 1,944,239.58. Menház-alap értékpapirjai 401,265. Honvéd-alap értékpapirjai 19,980. Összes tartozás: 801,668,602 koronára 77 fillér.

Követel: Alaptőke 20,000,000. Tartalékok: Rendes tartalék-alap 29,000,000. Külön tart. alap 16,576,591.72. Rendkívüli tartalék-alap 15,478,324.68. Központi épület

tartalék-alap 3,500,000. Egyes. nyugdíj-alap 3,474,940.49. Betétek könyvecskékre 258,602,971.88. Hitelezők folyószámlái 110,800,401.30. Kibocsátott 4 százalékos kor. záloglevelek 104,199,400. Kibocsátott 4 és fél százalékos kor. záloglevelek 14,179,400. Kibocsátott 4 százalékos frt kam. kötvények 45,655,400. Kibocsátott 4 százalékos kor. kam. kötvények 53,338,000. Kibocsátott 4 százalékos frank kam. kötvények 23,707,250. 4 és fél százalékos kor. kam. kötvények 62,672,000. Kibocsátott nyereségek kötvények 29,820,000. Forgalomban lévő sorsolt záloglevelek 706,000. Forgalomban lévő sorsolt kam. és nyereségek kötvények 1,245,650. Nyereségek kötvények fel nem vett nyeresései 682,560. Kamatozó kötvények és záloglevelek fel nem vett szelvényei 529,683.25. Egyesületi részvények fel nem vett szelvényei 5,900. Alapítványok: Fáy András-alapítvány 75,500. Menház-alapítvány 413,997.27. Honvéd-alapítvány 20,876.30. Pesti főreáltanodai egyes. ösztöndíj-alapítvány 4,200. Atmeneti tételek 8,516,616.52. Tiszta jövedelem 7,462,933.36. Összes követelés: 801,668,602 koronára 77 fillér.

Nyereségy- és veszteségszámla. Tartozik: Kamaterhek 23,729,175.99. Leírások: egyesületi házak értékeiből 45,000. Váltókból és követelésekből 13,230. Hivatalnokok és szolgák fizetése 711,232.93. Kezelési költségek 459,231.11. Adók és illetek 1,138,834.83. Tiszta jövedelem 7,462,933.36. Összes tartozik: 33,559,637 koronára 32 fillér.

Követel: Nyereségy-áthozata a múlt évről 713,659.95. Kamatjövödelmek 32,171,884.13. Díjak és jutalékok 323,095.42. Kétes követelésekből befolyt 14,286.95. Egyesületi ingatlanok jövedelme 336,719.88. Összes követelés: 33,559,637 koronára 32 fillér.

A Kereskedelmi Bank sikere külföldön. Annak a nagyjelentőségű akciónak, melynek célja kötvényeinknek a nagy nyugati piacokon való elhelyezése, újabb sikert hozott az új év által, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak sikerült egy elsőrangú bel- és külföldi bankokból álló csoportnál 50 millió frank névértékű 4 százalékos községi kötvényt elhelyeznie. A ügyletben belga és svájci intézetek mellett, a párisi Crédit Lyonnais és a Comptoir National d'Escompte de Paris is résztvesz. A kibocsátás január 16-án egyidőben történt meg Párisban, Brüsszelben és Genfben, még pedig teljes sikerrel. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ezzel ismét nagy szolgálatot tett a hazai közgazdasági életnek, mert újabb piacokat hódított meg a magyar értékpapírok számára s újabb tőkét szerzett ipari és kereskedelmi életünk táplálására. Ez ügyben egyébként a következő hivatalos közleményt vettük:

A Kereskedelmi Banktól egy elsőrangú bel- és külföldi bankokból álló csoport 50 millió frankos névértékű 4 százalékos községi kötvényt vásárolt, mely ügyletben belga és svájci bankintézetek mellett a párisi Crédit Lyonnais és a Comptoir National d'Escompte de Paris is résztvesz. A kibocsátás Párisban, Brüsszelben és Genfben folyó hó 16-án teljes eredménnyel ment végbe.

Osztrák liszt Magyarországon. A magyarországi malmok jelenlegi egészségtelen üzletmenetét mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy egy brünni gőzmalom e héten több kocsiakmány lisztet adhatott el Érsekújváron. Ugyanakkor, midőn a magyar malmok jóval korlátolt üzemméltel kénytelenek dolgozni, sőt most további redukezió miatt tárgyalnak, a morma- és eschországi malmok teljes üzembben vannak és amint látjuk, gyártmányukkal hozzánk is eljuthatnak, mert a búzát olcsóbban kapják, mint a magyar malmok itthon. Brünben és Prágában a buza ára 11 korona körül mozog, holott Budapest közepes minőségű búzát 11 és fél koronán alul jelenleg nem igen kapni. Így aztán könnyen érthető, hogy miért kell a magyar malmoknak pihenni!

Az osztálysorsjáték közgyűlése. A magy. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték részvénytársaság ma tartotta meg XIII. évi rendes közgyűlését tizenhét részvényes jelenlétében, akik 3564 részvényt képviseltek. A közgyűlés az évi jelentés és mérleg elfogadása után elhatározta, hogy a rész-

KULCSÁR SÁNDOR
Bronzáru- és csillárgyár

világító testek légszusz., acetylén- és villamos világításra.

Budapest, VI., Dessozffy-utca 9-11.
Olcsó gyári árak. Telefon 25-44.

vények 13. számú kamat- és osztalékszolványa 105 koronával, az alapítói igazolványok 13. számú szolványa pedig 96 koronával vállassék be és hogy mind a két szolványnak beváltása a hónap 20-ától kezdve eszközöltessék. A felmentvény megadása után a közgyűlés Benke Gyulát, Cohn Móriczot (Berlin), Egyedi Lajost, gróf Fejérváry Imrét, Hazay Fülöpöt, Herrenschildt Alfrédet (Strassburg), Jacoby Gusztávot (Berlin), Schwarzschild Bertramot, Stein Ármint és Tolnay Lajost ötévi időtartamra az igazgatóság tagjává választotta. A felügyelő-bizottság tagjává megválasztották Herrmann Sámuel, gróf Hugonnai Kálmán, dr. Mayer Ernő, Morvai Istvánt és Schönfeld Adolfot.

Gróf Károlyi Mihály — üvegyáros. Gróf Károlyi Mihály az utóbbi időben igen kedvező közgazdasági tevékenységet fejt ki. Így — smint ismeretes — ő a lelke annak a „magnás-csoport”-nak, amelynek tőzsdei képviselője az utóbbi időben olyan nagy sikereket ért el maradandó tőzsdei tranzakciói révén. Legutóbb elnöke lett a Hungária bizottságnak, s most a cégjegyző hivatal mint „magán-cég” bejegyezte. Bejegyezte ugyanis, hogy „Gróf Károlyi Mihály üvegyára Parádán” cím alatt új vállalat alakult, melynek cégét gróf Károlyi Mihály budapesti lakos, nagybirtokos, mint cégtulajdonos önállóan képviseli és jegyzi. A társaság cégvezetői dr. Bagó Antal és Corván Hrendáno Béla számvonó, budapesti lakosok.

Oszták pénzügyi intézetek megrendszabályozása. Némely osztrák pénzügyi intézet budapesti fiókja takarékpénztári betéteknél a magyar betevőknek a bécsi központ betétkönyveit szolgáltatja, viszont a magyar bankok a bécsi fióktelepeik betétkönyveit adják magyar klienseiknek. Ezzel az eljárással az államkincstártól a tőkekamatot megvonják. Az adófelügyelőség már régebbi idő óta megfigyeli ezt a visszaélést és erélyes vizsgálatot indított ez ügyben.

Egy érdekes „alaptöke”-jü” közszékhely-társaság. Nemrégiben új közszékhely társaság alakult „Mehádia Közszékhely R.T.” cég alatt. Tárgya: Mehádia és környékén székhelyek és tartozékaik vétele, üzemben tartása, széntermelés s ezzel kapcsolatos vállalkozások. Alaptökeje 450.000 korona, mely 2250 darab 200 korona névértékű bemutatásra szóló részvényre eszik. Eddig rendben volna. Most azután következik, hogy az ugnevezett 450.000 korona csak névleg szerepel. Ugyanis: a nem készpénzből betétekkel járuló alapítók részére azokért a vagyontörvények, melyet ezek a részvénytársaságra átruháztak, az itt említetteknek 2153 darab részvény adott. A társaságra átruházott vagyonok értékét az alapítók és a közgyűlés 430.600 korona értékben állapították meg. A társaságnak készpénzből alaptökéjét (?) tehát a többi részvény után befolyandó összeg képezi. Az alaptöke 30 százaléka dr. Fajfrlik Károly maerisch-osztrai ügyvédnek, alapító és igazgatósági tagnak, mint az alapítási tervezetben megbízott letéteményesnek elismervénye szerint a készpénzben jegyzett egyszázötven részvény után be lett fizetve. A részvénytársaság igazgatósága 5 tagból áll. Egy évi időtartamra az alapítók által igazgatókú kiválasztottak Fajfrlik Károly ügyvéd Maerisch-Ostrau, Kopp Ferenc bányaigazgató Mehádián, dr. Seifert József ügyvéd magyar Hradisch, Kovár Ignác építőmester, krenloiczi, Scheibl János kereskedő wieni lakos.

Állami kedvezmény a rudai apostol bányának. A kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszter hozzájárulásával a rudai 12 apostol bányatársulat garabázai zuzóművének állami kedvezményeit az 1909. évi október hó 8-ától számított 5 évre meghosszabbította.

Postatakarékpénztár Boszniában. Ismeretes, hogy Boszniában postatakarékpénztárt állítanak fel. Azok az eredmények, amelyeket a magyar és osztrák postatakarékpénztárak úgy a takarékoság szolgálatában, mint általában az egész gazdasági és pénzügyi téren felmutattak, érlelték meg a Bosznia-Hercegovina területén felállítandó önálló postatakarékpénztár eszméjét. A boszniai postatakarékpénztárnak két üzletága lesz, takarékos és

csekk. Mindkettőnek az előfeltevélet megtaláljuk az anektált tartományokban. Bosznia-Hercegovina lakosságának egy nagy része már szerepel budapesti postatakarékpénztárunk betevői között. Az intézet bosnyák betevőinek száma 1909-ben közel 2000 volt, a betétjük pedig az egymillió koronát közelíti meg. A postatakarékpénztár éppen erre való tekintettel még 1889-ben egy külön szervezetet dolgozott ki, amely által lényegesen megkönnyítette a betétek elhelyezését és így nagyban hozzájárult a tartományi lakosság takarékosági hajlamának kifejtéséhez. Az új postatakarékpénztár tehát a magyar postatakarékpénztár révén már mindjárt kezdetben jelentékeny takarékgazdálkodásra tehet szert. Nem tudjuk még, hogy takarékbetétek után hány százalék kamatot fog fizetni a bosnyák takarékpénztár, de ha csak fél százalékkal magasabb kamatot is fog adni, mint a magyar, úgy az is lényeges ok lesz arra, hogy a magyarországi betevőket még inkább magához vonzza, sőt az sincs kizárva, hogy a horvátországiakat esetleg el is hódítja. Ez utóbbiak egy része, a bródi csatlakozás révén, ugyyszólván Szerajevó érdeklőrébe is esik. Az új postatakarékpénztár csekkforgalma a magyar és osztrák külvárosokéknak lesz a letéteményese. Kétségtelenül a budapesti és a bécsi postatakarékpénztárak között igen érdekes helyzete és szerepe lesz a szerajevói testvérintézetnek. Maga az intézet különben azokon az alapelveken és berendezéseken fog felépülni, illetve nyugodni, amelyeken jelenleg a monarchia mindkét postatakarékpénztára áll. Egyebekben a katonai igazgatástól függetlenül a tartományi kormányosság révén a cs. és kir. közös pénzügyminiszter joghatósága alatt lesz. Közvetítő hivatalul Bosznia-Hercegovina valamennyi katonai postahivatala fog szolgálni. Üzletági kiterjednek a már érintett takarékos és csekk-clearing-üzletágakon kívül az értékpapírok vásárlására és eladására is. Közvetlen esereforgalmi összeköttetésben fog állni úgy a magyar, mint az osztrák postatakarékpénztárral. Készpénzállományát egyenlő arányban fogja a magyar és osztrák értékpapírokba befektetni, személyzetét pedig egyformán megosztva veszi át a két testvérintézetől. Az első igazgató azonban osztrák állampolgár lesz.

1910. évi 4 százalékos magyar állami járadék. A konzorcium az általa átvett, de nyilvános aláírásra nem bocsátott 50.000.000 korona 4 százalékos magyar járadékkötvényt teljesen szállard kezében elhelyezte. Ezen összegből 30 milliót Berlinben, 20 milliót Budapesten, Bécsben és részben egyéb nyugati piacokon, melyeken a járadék nyilvános aláírásra bocsátott, adott el. Az értékesítés 34-1 százalékkal a kibocsátási árfolyamon felül történt. — A berlini tőzsdeelőjáróság elrendelte, hogy a 4 százalékos magyar járadék holnaptól kezdve a hivatalos jegyzékbe fölveendő. Az új darabok megállapítási napját január 26-ára állapították meg.

Egy régi pesti cég bukása. Breitner Lázár budapesti (Váci-körút 5. sz.) díszműúru cég, melynek főnöke nemrég meghalt, fizetlenségben. A passzívák 300.000 koronát tesznek, melyből csak 80.000 korona az árutartozás. A céget 40 év előtt alapították.

Élelmiszer-kiállítás Anversben. Szeptember elején Anvers városában élelmiszer-világkiállítás nyílik meg, mely a sörgyári-, borászati- és szeszterményeken kívül a higiénikus osztály gyógyászati és gyógyszerészeti készítményeit és készülékeit is fel fogja ölelni. Az érdekes kiállítást, mely november végeig marad nyitva, Anvers város pompás kiállítási épületének termeiben rendezik „Anvers en Avant!” (Előre Anvers!) egyesületének közreműködésével. A díszelnökséget a „flandriai grófné” vállalta el, s a tiszteletbeli elnökségre Jean Devos-t, Anvers város polgármesterét nyerték meg. A nagyszabású és közhasznú világkiállításnak fényes sikert jósolnak.

A kereskedelemellenes irányzat okai. A Gyári és Kereskedelmi Képviselők Országos Testületében tegnap este dr. Szende Pál, az OMKE kiváló főtitkára előadást tartott a kereskedelemellenes irányzat okairól. A felolvasásra egybegyűlt nagy-

számú közönség az előadást figyelemmel hallgatta végig. Az előadást vacsora követte, amelyen meleg hangulatban ünnepelték Szende Pált.

A magánvasutak fegyelmi bíróságának új elnöke. A kereskedelemügyi miniszter Hilvert Manó vasúti és hajózási felügyelőt a cs. kir. szabadalmazott déli, a cs. kir. szabadalmazott kassa-oderbergi, a mohács-pécsi, a győr-sopron-ebenfurti, a szamosvölgyi, valamint az aradi és csanádi egyesült vasutaknál szervezett másodfokú fegyelmi bíróság elnökévé az 1911-1913. évek tartamára újból kinevezte.

Magyar burgonya Franciaországban. Mi írjuk meg, hogy az utóbbi időben Franciaország kedvezőtlen burgonya-termése miatt nagyobb export cégeink több vaggon burgonyát szállítottak Párisba. Most erről a következőket jelentik Párisból:

„Franciaország idei burgonyatermése rosszul ütött ki, úgy, hogy már eddig is elég nagy volt a külföldről való behozatal, mely a fagyos idők elmúltával valószínűleg újból meg fog indulni. Ennek folytán az idén számos oly cég kezdett burgonyát importálni, mely rendes körülmények közt ezen árucikkkel nem foglalkozik. Sok van azonban köztük, mely nem elég megbízható, miért is csak a legtekintélyesebbek neveinek felsorolására szoritkozom. Ezek: Champagne Fréres, 12 rue. Bardin Poirés, Paris. Joarissen Oscar, 27 Bd. Pasteur, Paris. Dufraisse E. 81 rue de la Plante, Paris. Entrepot d'Ivry, 70 rue de la Chaussée d'Antin, Paris. Mindazonáltal ajánlatos volna, hogy hazai cégeink idevaló ügynökök közvetítésével igyekezzenek, kik jól ismerve a vevőközönséget, mintákkal való ellátás esetén ajánlatot tehetnek. Az ily ügynökök a következők: Bloch Léon, 21 rue Naubouge, Paris. Szigei S. 153 rue St. Martin, Paris. Mimel et Albert, 108 Faubourg St. Denis, Paris. Az itteni piacon az étekezésre szánt, de nevezetesen a sárga béli burgonya örvend nagy keresletnek, jóllehet más fajoknak eladása is lehetséges. Mindenekelőtt feltétlenül szükséges, hogy a vevő mintákat lásson, mivel csak ezeknek megtekintése után szokott megrendeléseket tenni. Végül megjegyzendő, hogy jelenleg az itteni piacon elegendő áruval rendelkezik és hogy a fentemlített ügynökök, esetleges megkérésre, az érdeklődő cégeket az itteni ideiglenes burgonya-piac helyzetéről a legnagyobb készséggel felvilágosítandják.”

Ezzel kapcsolatban közöljük, hogy miután a francia vevők csak egészséges burgonyát vesznek, kivételi cégeink ügyeljenek arra, hogy a burgonya az uton ne fagyjon meg. Megfelelő fűtőkészülék alkalmazásáról a vasúti árudiszbás I. rész B szakaszának F. I-III. fejezete utbaigazítást ad.

Egybehívott közgyűlések.

(A zárjelben levő kelet azt jelenti, hogy a részvények deponálására ez az utolsó nap.)

Január 21. Belvárosi bank r. t. (r. k.) d. u. 6 és fél ó. (jan. 16.)

„Flora” első magyar steeringvertya r. t. (rendk. kgy.) d. e. 10 ó. (jan. 18.)

Fővárosi Kereskedelmi Hitelintézet (r. k.) d. u. 3.

Január 22. Gabonabank r. t. (r. k.) d. e. 11.

Papolec-barátosi faipar r. t. (r. k.) d. e. 11 (jan. 19.)

Műasztalosok Szövetkezete, r. k. d. e. 10 óra.

Január 24. Faszenesítő r. t. Konstanz, (r. k.) Tőkeemelés 4.000.000 M-val d. e. 9 és fél óra (jan. 21.).

Január 25. Budapesti kis- és középkereskedők takarékos és kölcsönös-üzletkeze (r. k.) d. e. 9 óra. (Jan. 21.)

Január 26. Egyesült Magyarhoni Üvegyárak Rt., felsz. a. Rendkiv. közgy. d. e. 9 ó. (Jan. 24.)

Január 27. Magyar Benz. autómobilgyár r. t. (r. k.) d. e. 10 ó. (jan. 24.)

Budapesti Gíró és Pénztári Egylet (r. k.) d. e. 11 és fél óra (jan. 23.)

Magyar telepitő és parcellázó bank r. t. (r. k.) d. u. 4 óra (jan. 23.)

Január 29. Schwarzer-féle szanatórium r. t. (r. k.) d. e. 10 óra.

Industria takarékos és hitelintézet m. sz. (r. k.) d. e. fél 11 óra.

Kőbányai Takarékpénztár Rt. (r. k.) d. e. 11 ó.

Katzer-féle molykár ellen védő és raktározó r. t. (r. k.) d. e. 11 óra.

Január 31. Közti Vaspálya Társaság (rendk. kgy.) d. u. 3 és fél óra (jan. 27.)

Magyar műhely és raktártelep r. t. (r. k.) d. u. fél 4 órakor.

Fatermelő Rt. r. k. déli 12 ó. (Jan. 22.)

Február 1. Bpest Erzsébetvárosi Tkp. Rt. (r. k.)

Február 2. Pesti Hazai Első Tkp. (r. k.) d. e. 10 óra.

Központi Kereskedelmi és Iparbank Rt. Rendkiv. k. Alaptökeemelés. D. e. 11 ó.

Február 4. Egyesült Fővárosi Tkp. (r. k.) d. u. 4 óra (február 1.)

Február 11. Budapesti Bank Rt. (r. k.)

SALVATOR

a kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás, vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása.

Főraktár Budapest: ÉDESKUTY L.-nél.

KASZNÁR NÁNDOR

Magyar Világ kávéház volt tulajdonosa még tavaly Bécsben átvett

„Grand Hotel National“-t Wien, II., Taborstrasse 18.

Újnan átépítette, megnagyobbította és mintaszerűen újonnan berendezte, 300 szoba, lift, villanyvilágítás, központi fűtés, a lakosztályok fürdővel ellátva, gyönyörű télkert, zené- és olvasóterem, kitűnő magyar konyha, étterem és kávéház mérsékelt árak mellett áll a n. é. közönség rendelkezésére. Telefon interurban Villanyos üszekötetés az összes palvandárokkal.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátözsde.

Budapest, január 19.

A készáruipiaczon kifejezetten szilárd volt ma az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a mal-mok elég jó vételkedvet mutattak, mérsékelt drágább árak fizetése elől sem idegenkedtek, a forgalom azonban még sem tudott megalakulni, mert az eladók kissé rátartósak voltak. Elkelt mintegy 11.000 q buza a tegnapiaknál 5-10 fillérrel drágább árakon. A legdrágább eladási ár 11.82 és fél korona volt 79 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 10.65 kor. 73 kilós pestvidéki buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs és a zab változatlan, a tengeri és az árpa szilárd. Forgalomba került 1500 q rozs és 600 q zab 8.10-8.55 koronás árakon. A határidőpiac a mai üzlet mindjárt a megnyitáskor barátságos hangulattal indult meg. Kezdetben igen jó vételkedv mutatkozott, minek folytán mérsékelt emelkedtek az árfolyamok, amelyek később aztán néhány fillér keretén belül ingadoztak. Az áprilisi buza 11.22 koronán indult, nyomban 11.27-ig emelkedett, aztán 11.23-ig gyöngült, majd ismét javult. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 2 fillérrel javult, a májusi buza és a májusi tengeri árfolyama teljesen változatlan maradt, az októberi buza 2 fillérrel, az áprilisi rozs 4 fillérrel, az áprilisi zab 3 fillérrel gyöngült.

A készáruüzlet jegyzéke a mai tőzsdén a követ-

Áru	Ár	Ár
Buza		
Tiszavidéki	75 22.4-22.75	79 22.95-23.0
"	76 22.65-23.05	80 23.06-23.40
"	77 22.65-23.15	81 -
"	78 22.65-23.15	82 -
Féjérmegyei		
"	75 22.25-22.55	79 22.80-23.10
"	76 22.50-2.85	80 22.85-23.40
"	77 22.65-22.95	81 -
"	78 22.65-22.95	82 -
Pestvidéki		
"	75 22.35-22.55	79 22.85-23.20
"	76 22.5-22.95	80 22.90-23.30
"	77 22.70-23.05	81 -
"	78 22.70-23.05	82 -
Bánsági		
"	75 22.25-22.55	79 22.80-23.25
"	76 22.45-22.80	80 -
"	77 22.70-22.95	81 -
"	78 22.70-22.95	82 -
Bácskai		
"	75 22.65-22.70	79 -
"	76 22.60-22.95	80 -
"	77 22.85-23.15	81 -
"	78 -	82 -
Rozs I-rendű új		
középmínőségű új	16.85-15.35	16.80-16.00
Árpa takarmány I-rendű	15.10-15.50	17.50-17.0
Zab I-rendű	17.10-17.40	10.85-11.10
II-rendű		
Tengeri belöldi ó		
" új		

Kötöttet:

Buza, Tiszavidéki: 250 q 79.5 k 23.55 K, 400 q 79 k 23.65 K, 350 q 79 k 23.40 K, 300 q 79 k 23.40 K, 100 q 79 k 23.60 K felső, 150 q 79 k 23.50 K, 200 q 79 k 23.50 K, 500 q 78.5 k 23.7z K, 200

q 79 k 23.30 K, 300 q 78 k 23.- K, 100 q 77 k 23.20 K, 500 q 76 k 23.- K.
Pestvidéki: 100 q 79 k 23.50 K, 150 q 79 k 23.45 K, 300 q 78 k 23.- K, 100 q 73 k 21.30 K.
Felsőmagyarországi: 100 q 76 k 22.60 K.
Bánsági: 1200 q 75 k 22.- K.
Tolnai: 450 q 78 k 23.10 K.
Bácskai: 1000 q 76 k 23.- K.
Rozs: 500 q 15.70 K, 500 q 15.70 K, 100 q 15.60 K, 300 q 15.50 K kpf. pp.
Zab: 500 q 17.10 K, 100 q 16.20 K kpf.
Az árak 100 kilogramonként, koronaértékben értendőek.

A határidőpiaczon köttetett

Déllet:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1911-re:

Buza áprilisra	11.22-27-23-25-24
Buza májusra	11.11-15-11
Buza októberre	10.69-70-66-70-63
Rozs áprilisra	8.11-09-15-13
Tengeri májusra	5.70-77-70
Zab áprilisra	8.74-77-68

10 óra 30 perces zárulással

Buza áprilisra	11.24-11.25
Buza májusra	11.11-11.12
Buza októberre	10.66-10.67
Rozs áprilisra	8.03-8.09
Tengeri májusra 1911-re	5.70-5.72
Zab áprilisra	8.68-8.69

Budapesti gabonaforgalom.

1911. január 17-től 1911. január 18-ig.

Áru	Erkezett	Elszállított
Buza	9211	—
Rozs	923	208
Árpa	714	—
Zab	611	—
Tengeri	—	76
Liszt	—	6127
Korpa	—	2245

Értéktözsde.

A mai előtözsde iránya elejétől végig gyöngye volt, mert obstrukciótól tartanak a magyar parlamentben, sőt Bécsben is kedvezőtlennek tartják az osztrák politikai helyzetet. Mindehhez hozzájárult, hogy a pénzpiac javulása sem elégít ki; kétes, hogy Londonban ma a várt kamatleszállítással elüljárnak-e. A nemzetközi értékek hanyatlottak, a zárlat kissé javult. A helyi piacon is olcsóbban folyt a vásár a magyar bankrészvény kivételével, amely ma ujra valamivel javult. A készáruipiaczon kevés üzlet volt; néhány pénzügyi részvényen kívül számos villamosági iparérték tartott áron kelt el. A járadékpiac üzletlen volt. A valuta és ércváltó nem változott. A déli tőzsdén a berlini jelentés nem buzdított. A spekulánsok tartózkodóan viselkedtek, mert az angol bank eljárását bevárni óhajtották. Utóbb a vezető piac értékei, ugyszintén a helyi értékek kissé javultak és tartott áron zárultak. A készáruipiac mérsékelt forgalom mellett tartott. A járadékpiac nyugodt, változatlan. A zárlat kedvező. Az előtözsden köttetett: Osztrák hitelrészvény 678.50-679.50, Magyar hitelrészvény 873-872, Jelzálogbankrészvény 507.50-510, Leszámitolóbankrészvény 611-612, Rimamurányi részvény 670.50-672, Közúti vasutárészvény 797.75-799.50, Városi vasutárészvény 406.50-407.50, Hazai bankrészvény 318-318.50, Magyar bankrészvény 771.50-773.50, 4 százalékos korona-járadék 92, Agrárbank-részvény 519-519.75, Budapesti takarékrészvény 482.50-483, Salgótarjáni részvény 655, Polgári serfőzészvény 528.50, Felten és Guillaume-részvény 1145-1150, Magyar vasúti forgalmi részvény 473.50-474.50, Magyar villamosági részvény 472-472.50.

A déli tőzsdén köttetett: Osztrák hitelrészvény 678.50-679.25, Magyar hitelrészvény 870-872.75, Jelzálogbankrészvény 509-511.50, Leszámitolóbankrészvény 611.75-612.25, Rimamurányi részvény 670-671.50, Közúti vasutárészvény 798-800.25, Városi vasutárészvény 406-407.25, Hazai bankrészvény 317, Magyar bankrészvény 772-773.25, Hazai sorsjegy 123.75-124, Általános közszénbánya 677.50, Magyar villamosági 471-474, Polgári serfőző 517-519, Helyi érdekű vasutárészvény 400, Agrárbank-részvény 519.50. Az utótözsde üzletlen volt, kötés csak elvéve fordult elő valamivel olcsóbb áron. Köttetett: Jelzálogbank 510.50, Magyar bank 772.75, Közúti vasut 798.50-797.50.

Bécsi gabonátözsde.

Bécs, január 19. (Saját tudósítónktól.) Az irányzat búzában megszilárdult és az árak 5 fillérrel emelkedtek, a forgalom azonban ezútkeretek között mozgott. Rozs irányzata nyugodt, zab csekély kínálat mellett 10 fillérrel drágult.

Jegyzetett buza: Tiszavidéki 12-12.50, banáti 11.70-12.15, székesfehérvári 11.65-12, mosoni és győri 11.25-11.70, felsőmagyarországi 11.30-11.75, déli vasúti 11.30-11.70, marchfeldi 10.05-11.40.

Rozs: Felsőmagyarországi 8.45-8.65, csepeli 8.40-8.60, pestmegyei 8.50-8.70, déli vasúti 8.40-8.60, különféle magyarországi 8.40-8.65, ausztriai 8.25-8.60.

Árpa: Morvaországi 10.15-10.60, marchfeldi 8.70-9.50, bécsvidéki 8.80-9.400, felsőmagyarországi 9-10, csepeli 8.75-9.50, győri 8.50-9.50, déli vasúti 8.70-9.25, északmagyarországi 8.90-9.50, maláta 8.40-8.70, takarmány 7.50-7.85.

Magyar tengeri régi 7.20-7.50, új 6.10-6.40, Cinq-quantin 7.90-8.40.

Magyar zab 9.45-9.85, elsőrendű 9.25-9.55, közepes 8.95-9.20, csehországi 9.05-9.35, romániai 8.90-9.40 K.

Bécsi értéktözsde.

Bécs, január 19. Tekintet nélkül a külföldi szilárd árjegyzésekre az előtözsde kedvetlen irányzattal nyílt meg, mert a nemzetközi értékek gyengültek. Kivételt tett Skodarészvény, amely véleményvásárlásokra javult. Korlátok közt dohányértékek emelkedtek, Buschtiehradi B. értékek megtartották tegnapi nivójukat. A déli tőzsde megnyitáskor a piac nyugodt volt, 3 százalékos déli vasúti elsőbbségek helyi vásárlásokra javultak, Bankverein részvényei emelkedtek, Laenderbank értékei is élénkültek. A forgalom későbbi során 3 százalékos déli vasúti elsőbbségek folytatták emelkedő irányzatukat, korlátok közt Poldi-kohó és Skodaértékek javultak, egyébként nyugodt volt az üzlet. Berlin gyengébb magatartást követett.

10 óra 45 perckor: Osztrák hitel 678.50, Magyar hitel 869.50, Laenderbank 535.25, Union 636, Államvasut 750, Déli vasut 115.75, Alpeisi 767, Rimamurányi 671.50, Skoda 441, Török sorsjegy 262.

1 óra 30 perckor: Osztrák hitel 679.50, Magyar hitel 869.50, Anglo 325.50, Bankverein 563, Osztrák Földhitelintézet 1346, Laenderbank 536.50, Union 635.50, Magyar jelzáloghitelbank 510, Államvasut 750, Déli vasut 116, Buschtiehradi B. 1043, Dunagőzhajózás 1158, Alpeisi 766, Orosz járadék 104.10, Török sorsjegy 262, Skoda 441.25, 3 százalékos déli vasúti elsőbbség 275.25.

Bécs, jan. 19. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos arany-járadék 111.75, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 156.-, Magyar hitelbank részvény 870.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény 610.-, Rimamurányi 669.75, Magyar cukoripar -.-, Adria hajózási részvénytársaság -.-, Magyar koronajáradék 92.5, 4 százalékos magyar földterherm. kötvény -.-, Nagy nyere-m-kölcs. sorsjegy -.-, Kassa-Oderbergi Vasutársz. -.-, Magyar jelzálogbank 508.-, Magy. kereskedelmi bank -.-.

Bécs, jan. 19. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papír-járadék 93.15, 4 százalékos osztrák arany-járadék 116.55, 1860-as sorsjegy -.-, Osztrák hitel-sorsjegy -.-, Angol-osztrák bankrészvény 325.50, Bécsi Bankverein 558.00, Osztrák magyar bank 1891.-, Déli vasut 115.-, Dunagőzhajózási r. t. 1154, Dohány-részv. 384.-, Cs. k. arany (vert) 11.37, Német bankv. 117.40, Osztr. Lloyd 603.-, 4.2 sz. ezüst jár. 93.15-97.10, Osztr. koronajáradék 93.-, 1864-es sorsj. -.-, Osztrák hitelintézeti részvény 678.90, Union-Bank 634.75, Osztrák Landerbank 536.50, Osztrák-magyar Államvasut 749.60, Elbe völgyi vasut -.-, Alpeisi részvény 764.75, 20 frankos 19.0z, Londoni váltóár 240.15, Lipótkohó 518.-, Török sorsjegy 261.90.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, január 19. (Értéktözsde.) Daczára a newyorki állandóan kielégítő jelentéseknek, valamint az Iron Age kedvező jelentésének és szénszindikátusnak a decemberi szállításokról kiadott kedvező kimutatásának, a tőzsde határozottan kedvetlen irányzatú volt és visszaesések voltak túlsúlyban, amelyek azonban nem voltak jelentékenyek. A spekulációs körök tartózkodása nyilván azzal függött össze, hogy eleinte bizonytalanság uralkodott a mára várt angol bankkamatláb módosítása dolgában és a várt leszállítás elmaradása később csalódást okozott. Ami a részleteket illeti, megemlítendő, hogy ma bankértékek iránt is csupán ese-

SZÉN

Koks, Briket, Antracit
szükségletét
a pontos szállítás érdekében KESŐBBI HATAR-
IDŐKRE, MÁR MOST feladni kérem.

RADNAY KÁROLY

Budapest, Nagymező-utca 43. I. em.
Telefon 164. 75-26, 26-27. Sürgőnycim: ANTRACIT Budapest.

kély érdeklődés mutatkozott, a Wiener Bankverein részvényeinek kivételével, amelyek iránt az érdeklődés élénk volt. Időnként az északnémet Lloyd részvényei is ellenőrizhetlen hírekre nagyobb figyelemmel részesültek. Erősebben csökkentek a nagy berlini villamos vasút részvényei és bányarészekek közül Laurakohó és rajnai acél. Kanada-részvények élénk üzlet mellett javultan zárultak. Járadékok el voltak hanyagolva. Az új magyar kölesön 92.75 árfolyamon jegyzett. Az utolsó üzletórán bochi-miak és Phönix-részvényekben szállár irányzat kapott lábra. A készáruipar értékei többnyire gyöngültek. Napi pénz kezdetben 4-3 1/2, végül 4 százalék, ultimópénz becsülés szerint 4 és fél százalék, magánkamatláb 3 és fél százalék.

Berlin, jan. 19. Zárlat. (Saját tudósítónktól Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 99.00, osztrák hitelrészvény 216.60 Déli vasút 21.—, orosz bankjegyek 216.00, 4 százalékos új orosz kölesön 94.6, Disconto Commandit 185.00, Dinamitruszt 186.80, Harpeni 184.20, Unifikált török járadék 94.8, 4.2 százalékos ezüstjár. 98.30, 4 százalékos magyar aranyjárdék 94.80, Magyar koronajárdék 92.20, Osztrák-magyar államvasút —, Bécsi váltóár 851.25, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 267.10, Gelsenkircheni 208.40, Laurakohó 178.60.

Frankfurt, jan. 19. Zárlat. 4.2 száz.-os papírjárdék —, 4 száz.-os cgrtr. ar-jár. 93.75, Magy. ar-jár. 94.15, Osztr. hitelint. részv. 214.—, Osztrák-magyar államvasút 158.5, Eszaknyugati vasút —, Enstiehradi vasút —, Londoni váltóár 204.22, Bécsi Bankverein 131.45, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölesön 78.50, 4.2 százalékos ezüstjárdék 99.15, Osztrák koronajárdék 94.25, Magyar koronajárdék 92.20, Osztrák-magyar bank 135.9, Déli vasút részvény 20.75, Elbavölgyi vasút —, Bécsi váltóár 850.80, Párisi váltóár 809.—, Union bankrészv. 161.—

Hamburg, jan. 19. (Zárlat) 4.2 százalékos ezüstjárdék 97.—, 1860. sorsjegy 176.75, Déli vasút 21.05 4 százalékos aranyjárdék 99.—, Osztrák hitelrészvény 213.50, Osztrák-magyar államvasút —, Olasz járadék 103.10, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 94.25.

Páris, jan. 19. (Zárlat) 3 százalékos francia járadék 97.41, Osztr. aranyjárdék 100.60 Magyar aranyjárdék 85.71, 5 százalékos boigár kötvény 1896. évről —, 3 1/2 százalékos Olasz járadék 102.92 Déli vasúti elsőbbségi kötv. 3-6.—, 5 százalékos marokkói járadék 5-0.—, 4 százalékos 1890. román köles. —, 4 százalékos amort. románjár. 1905. —, 5 százalékos orosz járadék 105.66, 4 és fél százalékos 1903. orosz járadék 102.45, 4 százalékos spanyol jár. 94.82, 4 százalékos unifikált török jár. 94.25, Török sorsjegy 222.—, Török dohányrészvény 41.—, Osztrák földhitelintézet 1430, Osztr. Länderbank 585.—, Magyar jelzálogbank 545.—, Banque de Paris 18.55, Banque Ottomane 706.—, Osztrák-magyar államvasút —, Déli vasút —, Meridionalvasút 670.—, Hartman gépgyár 667.—, Rio Tinto 17.5, Sucerie d'Egypte 86.—, Tula 445.—, Urikányi közén 190.—, Chartered 45.25, De Beers 476.—, East Rand 13.50, Jagersfontein 217.—, Trans. Land Comp. 62.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.18, Váltó német piacokra (rövid) 123.35, Váltó Bécsre (rövid) 105.25, Váltó Belgiumra (rövid) 25, Olasz aranyváltó rövid 50, Váltó Svájcra (rövid) 2/3 Csekk Londonra 252.85, Magánkamatláb 2 1/2%.

BRENNABOR TELEFON 76-28. ROTH LAJOS magyar gyermek-kocsi és kosárfőgyári raktára BUDAPEST, VI., Terézkört 3. Árjegyzék bérmentve.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Table with columns: Milyen időre?, Nyers, Finomított. Rows include: Azonnali szállításra, Január-májusra, Január-augusztusra, Május-augusztusra. Includes a note: Irányzat: Az ipari exyerrészszesz tultermelése rendkívül lanyhítja az irányzatot és nyomja a mezőgazdasági kontingensszesz árát.

Budapesti vágómarhavásár.

Január 19. Felhajtott: Magyar lika 42 drb, okér 671 drb, tehén 242 drb, bivaly 18 drb. Növendékmarha 10 drb. Póthajtásra bejelentve 76 drb, összesen 1059 drb. Árjegyzék: (métermázánként elősúlyban levonás nélkül.) Magyar hizott okér, legjobb minőség 81-94 K-ig, közép 72-82 K-ig, silányabb 56-70 K-ig. Magyar paraszmarha 70-82 K-ig, silányabb 54-68 K-ig. Tarka hizott okér, legjobb 88-96 K-ig, közép 76-86 K-ig, silányabb 60-74 K-ig. Bika, jobb minőségű 86-96 K-ig, silányabb minőségű 66-84 K-ig. Bivaly 50-66 K-ig. Magyar tehén 52-76 K-ig. Tarka tehén 54-88 K-ig. Kiesontozni való marha 42-54 K-ig. Növendékmarha 50-74 K-ig. E héten az összes kínálat körülbelül 2800 drb volt. Mivel a mai vásárra idegen vevők tekintélyes számmal jelentek meg, valamint az elszállítás a triestli és pólai vágóhidra meg lett engedve; az irányzat élénk volt, az árak 2 koronával munként emelkedtek. Valóságos elsőrendű minőségek nem voltak a vásáron.

Budapesti szurómarhavásár.

Január 19. Felhajtott 53 drb első borjú (közte 15 rugott), 23 drb leölt borjú, 27 drb leölt bárány. Árjegyzék: Elsőrendű első borjúkért 120-130 fillér, kivételesen 134 fillér, középminőségű első borjúkért 110-116 fillérig, leölt borjúkért 120-140 fillér, silány és rugott borjúkért 70-80 fillérig, kilogrammonként (levonás nélkül.) Leölt bárányokért 16-19.50 korona páronként. Az irányzat a borjúvásáron életlen, a bárányvásáron élénk volt.

Kőbányai sertéspiac.

Árjegyzés. Január 19. Hizott sertésárak. Magyar elsőrendű: Fialat nehez (páronként 320 kgron felül) 161 fillér, közép (páronként 251-320 kgr.) 164-168 fillér. — Magyar szedett: Közép (páronként 240-280 kgr.) 170-171 fillér. — Sertéslétszám: 1911. január 17-én volt készlet 17377 drb, 18-an elszállított 38 drb, 19-ére marad készlet 17339 drb. Az üzletirányzat nyugodt.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbazár igazgatóságától.) Január 19. Előző napi eladatlan maradvány 910 drb sertés, 24 drb süldő. Pótfelhajtás 1 drb sertés. Mi felhajtás 1819 drb sertés, 61 drb süldő. Összesen 2730 drb sertés, 85 drb süldő. Eladatott 1231 drb sertés, 82 drb süldő. Mai maradvány 1491 drb sertés.

Árjegyzés. Zsírsertés. Öreg I. rendű 350 klg. elcsúlylevonással 152-160 fillér, Öreg II. rendű áletsúlylevonással 150-156 fillér. Fialat nehez 300 klg. felül elcsúlylevonással 158-165 fillér. Fialat közép áletsúlylevonással 156-170 fillér. Fiala könnyű 120 klg.-ig elcsúlylevonással 160-170 fillér. Hussertés könnyű 140-300 klg.-ig elcsúlylevonással 162-170 fillér. Süldő bel-földi elcsúlyban 118-148 fillér. A vásár irányzata lanyha. Az árak 2 fillérrel hanyatlottak.

Bécsi szurómarhavásár.

Január 19. A mai vásárra fölhoztak: 4626 darab borjút, 957 drb fiatal sertést, 2515 levagott sertést, 214 drb levagott juhot, 326 drb bárányt.

Eladási árak kilogrammonként: Levagott borjú 96-120 fillér; elsőrendű 124-144 fillér; legelője 146-160 fillér, első hussertés 100-128 fillér; levagott hussertés 128-152 fillér, levagott hizott sertés 136-152 fillér, könnyű sertés 154-156 fillér; elsőrendű 130-150 fillér; levagott juh 100-130 fillér; bárány 24-50 korona páronként.

Heti lóvásár.

Január 19. A Tatterszall-telepen ma megtartott heti lóvásárra felhajtottak 954 drb első, 351 drb második, összesen 603 drb lovat. Eladatott összesen 500 drb ló, melyek közül a székesfővárosi vágónak megvett 68 darabot 122 korona között váltakozó árban.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

BUDAPESTI ERTEKTŐZSDE

Large financial table with multiple columns: Mai záró árfolyam, Pénz, Áru. Sections include: Államadósság, Származékok, Bankok, Takarékpénztárak, Gőzmalomok, Szállítók, Értékpapírok, Pénzügyi vállalatok, Sorsjegyek, Pénzmenek és váltók.

Kivonat a hivatalos lapból.

Január 19.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Tessényi Ferenc központi telekhivatali, szilvágyi Lajos aranyosmaróti, Avéd Gerő temesvári törvényszéki, Peljoniás Béla letétszerkesztő, Kosztolny József temesvári törvényszéki, Rivó Lajos szászói, Abránovich Lajos hajdunászi járásbírósi, Ambrózy László nagybecskereki törvényszéki, Bruszt Gyula szászrégeni, Szerb József lippai járásbírósi, Kolthay Győző nagyvárad, Gisztl Géza pozsonyi, Illyesvits Gyula lugosi, Dánay János szekszárdi törvényszéki, Wohlman József segesvári, Freytag Géza kiskunhalasi, Hézer Sándor nagyszőlősi, Prauer Károly pápai járásbírósi, Klein Béla eperjesi törvényszéki, Horváth Pál eperjesi, Geörög János érsekújvári, Turkovich János mohácsi és Perlaky József gyöngyösi járásbírósi telekhivatalokat, jelenlegi alkalmazásuk helyén, a VIII. fizetési osztályba sorozott telekhivatalvezetőket; Flaschner János segédhivatali igazgatói címvel felruházott budapesti ítéltáblai, Udvardy Béla budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéki, Lipovszky József igazságügyminisztériumi, Szibentist István kuriai, Onderkó Sándor budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéki, Holzer Ferenc miskolci törvényszéki, Betlen Miksa és Koroczky Sámuel igazságügyminisztériumi, Futó Ferenc budapesti törvényszéki, Deseffy Pál eperjesi törvényszéki, Spáda Gyula kuriai, Báthory Vilmos budapesti, Petrovics István szegedi, Piliy József pécsi és Hász Antal győri ítéltáblai, Watter Gyula kuriai, Plank Géza szegedi, Somogyi János kecskeméti törvényszéki, Fried Már szegedi ítéltáblai, Szankovics Géza kalocsai, Virág Zsigmond zilahi törvényszéki, Markódy Miklós kuriai, Pantósek Gyula marosvásárhelyi, ítéltáblai, Voda János kolozsvári főügyészé, Ertl János igazságügyminisztériumi, Wüsztnecz Henrik budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéki, Kolos Ferenc nagybecskereki törvényszéki, Balogh István nagyvárad, ítéltáblai, Klein Zsigmond panaszavai, Szabó János budapesti büntetőtörvényszéki, Benes Albert nagyvárad, törvényszéki, Kondorossy Emil kuriai, Csálány Dániel pozsonyi, Nagy Ferenc budapesti büntetőtörvényszéki, Tóth Andor zombori törvényszéki, Koltai Ernő győri ítéltáblai, Gallé Menyhért pécsi lakos és Baán Lajos temesvári főügyészé, végül Leszk Odán koronabírószéki írodatiszteteket, jelenlegi alkalmazásuk helyén írodatisztékké az igazságügyminisztérium számvevőségéhez, Kellner Ernő okleveles gyógyszerészt ideiglenes minőségű számviszté, Langhammer Mihály csepregi járásbírósi írodatisztet, a csernai járásbíróshoz telekhivatalvezetővé;

a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Künberger Agost nagytétényi r. kath. felekezeti elemi iskolai tanítót a budatok-kelevényi, Kovács Róza okleveles tanítónő a nagyszentmiklósi állami és Petkov István okleveles tanítót a ferdinándfalvi (volt határvidéki) községi elemi iskolához rendes tanítókká, illetőleg tanítónekké nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Miladinov Dusan ujvidéki törvényszéki írodatisztet az ujvidéki járásbíróshoz, Ilgedits Antal ujvidéki járásbírósi irnokot pedig az ujvidéki törvényszékhez; a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Zorkoczy Gyula zolyomi állami polgári iskolai r. tanítót eddigi minőségében a miskolci állami polgári fiúiskolához, Schwarz Margit bilkei állami elemi iskolai tanítónőt pedig az erdi állami elemi iskolához helyezte át.

Szolgálati berendelés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Csabay Kálmáné, Siklóssy Erzsébet nagyszentmiklósi állami elemi iskolai tanítónőt szolgálatra a somogyzentimrei földmivésiskolához rendelte.

Pályázatok. Az aradi törvényszék elnökéhez a kisjenői járásbíróshoz betöltendő irnok állásra négy hét alatt; a nagyvárad, pénzügyigazgatósághoz a székhelyi adóhivatalnál betöltendő adóvisztai állásra két hét alatt nyújthatók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

VIZALLÁS.

Table with columns for dates (jan. 18, jan. 19) and various locations (Székely, Bihar, etc.) with numerical data.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése

Hazánkban tegnap északon, keleten, megdél- len, leginkább a határmenti megyékben, meg ször- ványosan nyugaton is fordult elő kisebb-nagyobb csapadék (eső vagy hó). A hőmérséklet ország- szerre emelkedett és a Drávántuli részek kivételé- vel átlag 4 fokkal lett magasabb a normálisnál és éjjeli fagy is inkább csak a keleti, meg az északibb hegyes vidékeken volt. Az ország túlyomó részén erős, vagy élénk szél uralkodik. A hőmérséklet maximuma 13 fok C volt Fiumében és minimuma -6 fok C Aknaszlatinán, meg Zágrábban.

Prognózis a következő 24 órára

Még változókéony idő várható, elvélve - in- kébb csak északon és keleten - csapadékkal és lé- nyegtelen hőváltozással.

(Sürgöny-prognózis: Változókéony, elvélve esu- padék, hűvös.)

Weather forecast table with columns: Állomás, Légnyomás, Hőmérséklet, Szélirány, Felhőzet, Csapadék, Hőmér- séklet.

GÁRDATUSZÁROK

- REGÉNY -

Írta: E. SCYBBON.

Fritzet egy kissé meglepte a kérdés. - Én nem feküdtem le, - kérdezte ál- málkodva, - hát te honnan tudod ezt? - Hát kérlek, csak az arcodra kell nézni s rögtön észreveszi az ember. - De kérlek... - Nekem hiába beszélsz, látom, hogy minden pillanatban szeretnél ásitani. No, ásitás már. Fritz azért sem ásitott, de vöröses sze- meiről könnyen le lehetett olvasni az éjsza- kázás nyomait. - Hát jó, kérlek, nem aludtam még, de ezt nem kell megmondanod ő nagyságának is. - Ugy-e, hogy nem tévedtem? No, de most valld be, hogy mi indított ilyen nagy áldozatra. - Hát tudod, már régen nem láttalak, aztán meg úgy illik... - Ugyan, ugyan, Fritz, azt csak nem akarod elhitetni velem, hogy miattam tetted. - De kérlek, ha mondom, - szólott Fritz sértődötten. - Csak nem hiszed... Na jó, hát elhiszem, elhiszem. Egy pillanatra elhallgattak, aztán Su- sanne ismét előhozakodott a gerai látogatás- sal. Fritz mindent megígért, s mikor Mary ismét visszatért már megegyezkedtek a látog- atás napjában is. - Kérlek, Susanne, a kocsi már készen áll az indulásra, - szólott Mary. Susanne gyorsan rendbehozta ruházatát s mindhárman megindultak. A bucsuzkodás gyorsan ment. A két nő elhelyezkedett a kocsiban, Fritz pedig élén- kem intett bucsut utánuk.

— Viszontlátásra Gerábar, — kiáltott Mary vissza.

A kocsi kigördült a szálló udvaráról s Fritz még egy darabig bambán bámult a tá- vezők után. Aztán rándított egyet vállán s megindult lakása felé, hogy kipihenje az éj- szaka fáradalmait.

IX.

Az 1806-ik év tavasza Párisra ismét nagy izgalmakat hozott. Mindenki hadjárát- ról beszélt s bár a lakosság jó része már bele- unt a folytonos hadakozásba, mégis való- színűnek látszott, hogy a császár akaratát keresztülviszi. A katonaság, kiket első sorban érintett a császár elhatározása, legkevésbé sem voltak meglepetve, sőt mondhatni, kelte- mesen érintette őket a hír. Ide s tova már négy hónapja időztek Párisban s ez az idő éppen elég volt a pihenésre. Vágytak a harc- mező után, mely már épp olv megszokott volt számukra, mint otthonuk, sőt talán több szórakozást nyújtott.

Egyelőre azonban még semmi sem volt bizonyos. Csak abból lehetett újabb hadja- ratra következtetni, hogy az ujencsozás meg- indult, holott a boulognei tábor nagy terje- delménél fogva békés időben ugyis igen nagy terhet rótt a polgárságra.

A katonák ebből megérezték, hogy va- lami készül s most már féktelenül nekiláttak a mulatozásnak. Hogyne, hiszen ki tudja, mi történik jövő tavaszig.

A mulatóhelyek tisztékkel voltak tele, a színházak nemkülönbén s bár a farsang már régen befejeződött, a mulatózások nem akar- tak megszűnni. A mulatozásban természet- sen elől jártak a gárdahuszárok s a császár- kürraszírok.

Csak Edmond Renault nem volt soha lát- ható a féktelenül mulatók között. Az ő mu- latsága teljesen kimerült az operaelőadásain.

Ide annyira szorgalmasan látogatott el, hogy bajtársainak is feltűnt.

— Mi történt ezzel a fiúval? — kérdezték barátai egymástól.

— Egészen felfordult az ezred reudje. Edmond ábrándozik Saint Amand kapitány pedig mulat, féktelenül, szilajul.

A gárdahuszárok tisztikarát ez a körül- ménny azonban még nem tette figyelmessé. Csak akkor kezdtek mélyebben a dolog mögé nézni, mikor egy szép napon Saint Amand kapitány áthelyeztette magát a császár-kürraszírokhoz. A kapitánynak ez az eljárása fölöttébb különös volt. Hogyne. A becsület- rend lovagja, ki amellet még gárdahusár is, áthelyezteti magát az ország legelső ezre- dőtől egy olyan lovasezredhez, mely egy na- pon sem említhető a gárdahuszárokkal. E mellett pedig folyton mulat, éjjelezik s az egész viselkedése olyan különös, mintha ki- eserélték volna. Voltak, akik azt beszélték, hogy a kapitány személyesen kérte a esá- szártól áthelyezését s ez még inkább rejté- lyessé tette a dolgot.

— Mikor távozik a kapitány az ezred- től, — kérdezte egy fiatal hadnagy a vig baj- társaktól.

— Minden bizonynyal eljön bucsuzni, — szólott Merville.

— No, akkor nagyot mulatunk. Igazán kár érte.

Aztán eszükbe jutott, hogy milyen kedves bajtárs is volt s végül is megpendi- tették az eszmét, hogy ha még lehet, beszél- jék rá Viktort, hogy maradjon.

A beszélgetés éppen javában folyt, mi- kor az ajtó hirtelen felnyílt s Viktor lépett be az ajtón, a császár-kürraszírok fehér ru- hájában. A társalgás egyszerre elgátdt.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1911. január 20-án.

(NEMZETI SZÍNHÁZ)

A rajongó Bolzay-lány.
Sajnmű 4 felvonásban. Irtá: Szomori Dezső.

Személyek:
Bolzay Kamilla P. Márkus E.
Bolzay Oragny Rákosi Sz.
Bolzay Sándor Földes
Hortán György Odry
Gathy-zász Margit D. Ugeti
Gunsberg Lárone Lenkei H.
Fábr Fá. Gál
Id. Gartenlaub Iván
Ifj. Gartenlaub Garamszeghy
Boglar-hendy V. M. unár
Boglar-Kendy Horvát
Ercsényi René Cecél L.
Kranzov dr. Hajdu
Ferencz dr. Rajnai

Kezdeté 1/8 óraker.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

(KIRÁLY SZÍNHÁZ)

Fedák Sári vendégje léptével.

Czigány szerelem

Operette 3 felvonásban. Szöveg-
get irták: Bocánszky Robert
és Willner A. M. Zenejét irta:
Lehar Ferencz.

Személyek:
Dragutin Péter Papir
Zorika leánya Bendiner
Jolan, hung. Eszter E.
Kőroszár, Iona Zedák S.
Jersi Toronyi
Bolesku Jonel Tóth
K. Jermáros Nemeth
Dimitrescu Csere
Julesa Erdei B.
Mosu Saffány

Kezdeté 1/8 óraker.

M. KIR. OPERAHÁZ

Carmen.

Dalmó 4 felvon. Zenejét szer-
zette: Bizet. Szövegét Merimée
Prosper beszélya után irták Mail-
bac és Halévy L. Fordította:
Abrányi Emil.

Személyek:
Don José Környev
Escamillo Rosta L.
Dancaire Ney B.
Remendado Pichler
Zuniga Kornai
Morales Mihály
Lillas Pastia Zolnai
Carmen Szamosi
Micaela Szoyer I.
Frasquita Payer M.
Mercedes Bertis M.

Kezdeté 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Fink és leányok.

Vígjáték 3 felvonásban. Irtá:
Hajdu Sándor.

Személyek:
Jolán R. Gombaszögi Fr.
Jenő Törzs
Fred Varadi I.
Pepi kisasszony T. Forrai R.
Dombrádi Jenő Kúrti
Dombrádiné T. Halmi M.
Karsáné Ger7 I.
Gáe Vágó
Szobapinczér Boháti
Pinczér D-éti

Kezdeté 1/8 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Osztrigás Micli

Irtá: Feydeau. Fordította: Béldi
Lor. Bohózat 3 felvonásban.

Személyek:
Petypon Balassa
Gabriella Kiss L.
Br. Petypon Vendrey
Corignon Tapolczai
Osztrigás Micli Varsányi.
Marolier Bárdi
Varlin úgynök Dayka
Csanteau abbé Tibanyi
De Valmonté Rónaszékiné
De Valmonté fia Tany

Kezdeté 1/8 óraker.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Ma és minden este

Merian kutyaszínháza

DE VRIËND

„August“ jelenete.

A műbetyár

és a januári műsor többi kiválósága.

Minden vasár-ünneppon és csütörtökön két előadás. A délutáni előadás kezdete 1/4 óraker.

Estélyi ing-különlegesség

Előnyei: 1. Kabát módjára vehető fel így a már rendbehozott hajviseletet nem rontja el. 2. A nyakrészt gombjai nem elől, sem hátul a nyakat nem érik így az izzadságtól a nyakon nem száraznak rozsdafoltok. 3. Egy megjelölten alkalmazott nyílás a gombolást megkönnyíti.

Ára 7 korona
Kiváló minőség és elsőrangú kivitelben.
Kapható kisköring
Klein Miksa
divatruházában
Budapest, VI., Király-utca 40.
Telefon-szám: 171-42. Ala-pittastott: 1879-ben.

Szenzációs

ujdonság hölgyeknek!

A hosszú kalaptük többé senkit meg nem sérthetnek, ha a

securitas

biztonsági gombbal láttatnak el. Egyszerű kezelés, izléses kivitel, el nem veszíthető, az eddigi tűhöz is alkalmazható. Ára kivitel szerint 70 fillér, 1 kor., 2 kor. — Külön megrendelésre drágább kivitelben is. Meg nem felelő kicseréltetik. Szabadalmazásra bejelentve. Elárusítóknak rabatt. Megrendeléseket átvesz

Franciska Konril
Plumenu (Morvaország).

UJ IDŐK

Szépirodalmi képes hetilap.
Szerkeszti: Herczeg Ferenc.

Gazdag, előkelő s magas irodalmi színvonalon áll az **UJ IDŐK**, Herczeg Ferencz képes hetilapja, mely a szórakozás és művelődés egyik legmagasabb és legmagyarosabb közvetítője volt eddig is. A januárban meginduló negyedikben **Gárdonyi Géza** új regényének közlését kezdi meg. — Az **UJ IDŐK** minden előfizetője ingyen kapja a század legérdekesebb regényét, Dumas: Gróf Monte Cristo című művét. Az **UJ IDŐK** előfizetési ára félévre 10 korona, negyedévre 5 kor. Mutatványszám kérésre ingyen. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-út 10. szám.

Előfizetések felvételnek a lapnak kiadóhivatalában

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜT 31 TELEFON 110-2.

Minden este pont 8 óraker

a brilliáns januári műsor.

Kornai Berta

vendéglátéka a következő ujdonságokban: **Vénusz az erdőben**, operett. Irtá: Lothar Rudolf. Zenejét Strausz Oszkár. **A primadonna**. Dörmann Félix bohózata. Fred Edlwi a világhírű átváltozóművész. **Collins and Hart** két igen komoly amerikai ur.

A bankpénztáros BELASCO drámája. Solti, Szalontai, Sarkadi, Német Tóncsi. teljesen új szöveggel. **Uj szirkusz**. A kalaptük. Palkó. Csingiling. Pesti házépítés. A népszámláló. Hej hej hej. Nézők, nézők és még 12 új elsőrangú attrakció. Minden csütörtök, vasár-és ünnepponon két előadás. Déltán 3 1/2 óraker kezdéssel, este 8 óraker kezdéssel helyarárral. A télikerben **ROYAL-CABARET**. Csupa új nagyszerű ének-és táncszám. — Hajnali 5 óráig cigányzene (Kuké Vince zenekara) A legvidámabb budapesti hely.

Tokaji bortermelők Társ. R.-T. Tokaj.

Elnök: Herczeg Windischgraetz Lajos.
Boraink hírneve az egész földgömbön ismeretes!
Eredetisége s földmulhatatlansága tette azzá!

- 5 kg. postakosár:**
- 3 palack 0.5 lit. 1904. évi zamatos szamorodni — K 12.—
 - 2 " 0.5 lit. 1904. évi 3 puttonos aszu — K 7.10
 - 1 " 0.5 lit. 1901. évi kiváló szamorodni, kosár — K 7.40
 - 3 palack 1 lit. 1904. évi zamatos szamorodni — K 15.10
 - 3 palack 0.7 lit. 1901. évi kiváló szamorodni — K 15.10
 - 2 " 0.5 lit. 1901. évi 4 puttonos aszu, kosár — K 15.10
- Ládában:**
- 20 palack 0.7 literes 1904. évi zamatos szamorodni — K 36.—
 - 12 palack 0.5 literes 1904. évi 3 puttonos aszu — K 40.80
 - 12 palack 0.5 literes 1901. évi 4 puttonos kosár aszu — K 55.20
- Hordóban:**
- 60 liter 1908. évi finom tokaji asztali bor — K 60.—
 - 60 " 1907. " pecsenye bor — K 72.—
 - 60 " 1904. " zamatos szamorodni bor — K 90.—
 - 60 " 1901. " kiváló szamorodni bor — K 138.—

A csomagolásért, hordóért és ládáért semmit se számítunk fel. A megrendelő vasúti állomásig bérmentve küldünk minden rendelést. Részletes árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

FŐNÖKÖK

eddig eddig vártak arra, hogy kényes szorral jussanak írógéphez.

HA FIZETNEK

havonta 20 koronát, kapnak egy előrendő látható írással, visszatérő, szabályozható, órázó bilentyűs, automatikus sorváltós, csupa acézből és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-kivitelűt.

Ujlaki-írógépet.

Nemcsak a váltót és folytonosan halmozódó irodalmunkatalkában könnyen

BOLDOGULNAK.

Díjmentes bemutatás országszerte, árjegyzék ingyen és bérmentve. **UJLAKI BÉLA** BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 28.

Telefon 122-60.

Írógépek eladása, bérlete, cserélése, javítása. Kellékek összes rendszerű írógépekhez és sokszorosítókhöz. Elvállal irógéppel leírást és sokszorosításokat jutányosan.

Vidék képviselőik keresték.

Szén és kocsz nagyban és kicsinyben Salamon Jakab és Társaság
Budapest, V., Erzsébet-tér 5. sz.
Telefonszámok: 73-96, 73-97, 73-98.

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1911. január 20-án.

Fővárosi Városligeti Színház

Küry Kar. felleléssel
A halhatatlan lump.
Írta: Dörman Félix Zenéjét szer-
zette: Eysler Edmund. Fordí-
totta: Hervey Frigyes.

Személyek:
Treytay Lujza Küry K.
Ritter János Földes
Anna Hódasesk
Janke Róza Lányi E.
Kumpelmayer Szabó
Florian Szalay
Nimi Hdy I.
Baugartner Lubinszky
R. Is. Itner Bihary
R. Ste. tuerné Veszpréminé

Kezdeté 7 3/4 órakor.

ROYAL-ORFEUM VII. Erzsébet-körút 31.

Minden este pont 8 órakor
legelsőrangú színházi- és
variété-előadás.

KORNAI BERTA

vendégjátéka a következő új-
donságokban:

Vénusz az erdőben Oscar
Strauss-operettje. Játsszák:
Kornai Berta, Szalontai Ferike,
Palásthy Sándor, Sarkadi Vil-
mos, Orbán Mariska és még
50 közreműködő. **A prima-**
donna Dörman Félix bo-
hózat. Játsszák: Kornai, Bár-
sony, Tihanyi, Viola, Gabányi,
Sarkadi. **Fred Edlwiw** át-
váltzó művész. Egy percz
késsé című tragikomédiában
és zeneszerzők világtkongressz-
szusa. A kalaptű. Palkó. Csing-
viághírű amerikai paródisták.
A bankpénztáros. Belas-
có drámája. Kis darabok,
illusztrált dalok és még 12 el-
sőrangú attrakció.
Minden csütörtök, vasár- és
ünnepep délután 3 1/2 órakor
méréskelt aru családi délutáni
előadás a teljes műsorral és
Fred Edlwiwival.

URANIA SZÍNHÁZ.

A vasút.

Kezdeté 7 3/8 órakor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Gépszínház-utca 1-3.
Telefon 68-39.

Johnson és Jeffries

boxmérkőzése az

APOLLÓBAN.

Nyilatkozat!

Egyes mozgófénykép be-
mutató-helyiségek az utóbbi na-
pokban Johnson-boxmérkőzés
címenen egy teljesen értéktelen
felvételt csináltak reklámot,
csupán azon szempontból ve-
szetve, hogy az eredeti Johnson
és Jeffries felvétel nagy ikerét
jól előre ellensúlyozzák és saját
hasznukra értékesíthessék. E-
z okból a következő czíffólatot
vagyunk kénytelenek közlé-
teni. Johnson és Jeffries kö-
zötti egyetlen boxmér-
kőzés történet és pedig Re-
nóban 1910. júliusban 70.000
néző jelenlétében. Erről a mér-
kőzésről csak egy hiteles ere-
deti helyszíni felvétel készült,
melynek kizárólagos fotográfá-
lasi jogát másfél millió korona-
ért vásárolta meg egy konzor-
cium. Ez a felvétel 2000 méter
hosszu és a match minden rész-
letét magában foglalja. A be-
pesti kizárólagos bemutatási jogot
az Apollo-Projectograph (Nep-
színház-utca 1-3) vásárolta
meg, tehát minden hasonló
címenen hirdett boxmérkőzés
nem egyezik ezzel a felvétellel.
Az Apollo-Projectograph is csak
óriási anyagi áldozatok árán
tudta magának ezt a filmet
megszerezni és az egyedüli
bemutató jogát biztosítani
A felvétel először e hó 23-án
hétfőn kerül bemutatásra.
A Projectograph r. t.
igazgatósága
Budapest.

„COLOSSEUM” NAGY BIOGRAF

IV., Irányi-utca 21. Veres Pálné-u. sarkán, a Saskör mellett.

Az elegáns közönség mozgófénykép-terme.

Esőrangú műsor, pompás új felvételek. A külön teremben

ALABASTRA

szabad térben mozgó éneklő és tánczó alakok. Előadás d. u.

4 1/2 órakor, vasár- és ünnepepnapokon d. u. 3. órától 11 óráig.

Helyárak 20 fillértől 1 koronáig.

2.50 UVEGENKÉNT 2 KOR UVEGENKÉNT

DR. BOROVSZKY FELE

SZAGGATÁSOS ÉS SZÜRŐ FÁJDALMAK MEGSZÜNTETÉSÉRE KÜLSŐ HASZNÁLATRA BEDÖRZŐSŐLESRE ALKALMAS

BOROLIN

SŐSBORSZESZ EZEN FELÜL KITŰNŐ FERTŐTLENÍTŐ SZER KAPHATÓ MINDENÜTT.

HAZISZER KAPHATÓ MINDENÜTT

1.20 UVEGENKÉNT

Most **Férfi- és** **fiuruhákbán**

nem titok már

felöltözkben, téli kabátok-
ban, valamint nagy vá-
lasztek szőrmeárukban.

Heller Jakab
Budapest,
VIII. Rákóczi-ut 13.
Külön mértékesztály.

HOGY A LEGJUTÁBBI NYOSÁR BEVÁSÁR LÁSI FORRÁS

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Szombaton, január hó 21-én

az „Újságkiadó Tisztviselők Egyesülete”

özvegy és árva alapja javára

matinée.

Kezdeté d. u. 3 órakor.

Közreműködnek: **Megyasszay Vilma,**

Nagy Endre, Kőváry Gyula stb. stb.

mint vendégek. Szünetkorül:

A műbetyár.

Fellép:

Merian

kutyaszínháza **Hooc és Pauly**

stb.

Rendes délutáni helyárak

elővételdíj nélkül. Elővétel a Fővárosi Orfeum

nappali pénztáránál 10-1 és 3-6 óráig.

FOLIES CAPRICE

Téli helyiségei: Révay-utca 18. szám.

Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor.

Telefon: 14-22. Előadás kezdete 7 3/4 órakor.

11 órakor! Ma **Ujdonság:**

„Ungestörte Flitterwochen”

Bohózat 1 felvonásban. Írta: Satyr. Rendező: Rott Sándor.

Ezt megelőzi 9 1/2 órakor.

„Török szerencséje örök”

Bohózat 1 felvonásban. Írta: Faun. Rendező: Rott Sándor.

Jegyek elővételben a nappali pénztárnál d. u. 9-11-ig és

d. u. 3-6-ig. — Konti különlegességi tőzsde, Andrássy-
ut 29. és Sopronyi nagytőzsdében, Rákóczi-ut 1. szám.
12 óra után az 1-50 emeleti Casino de Parisban a világ
legelső ének- és táncszámok fellépte.

Ha jó turót akar enni, kérjen Kókusz Munkásturót

(törvényesen védve.)

Kapható minden sajt-, csemegé- és jobb fűszerüzletekben.

Irodaja: VII., István-ut 67. Telefon: 56-48.

TOST ÉS MOLNÁR

kereskedelmi-, díszítő- és tájkertészete

BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.

Eivállai ablak és erkélydíszítéseket.

Kertek, parkok tervvezetést, alakítását,

fenntartását. Alkalmi és állandó díszí-

téseket. Téli kertek berendezését, min-

den e szakba vágó munkát. || || ||

Telefon: 88-75. Telefon: 88-75.

Külső telep: Gyarmat-utca 25.

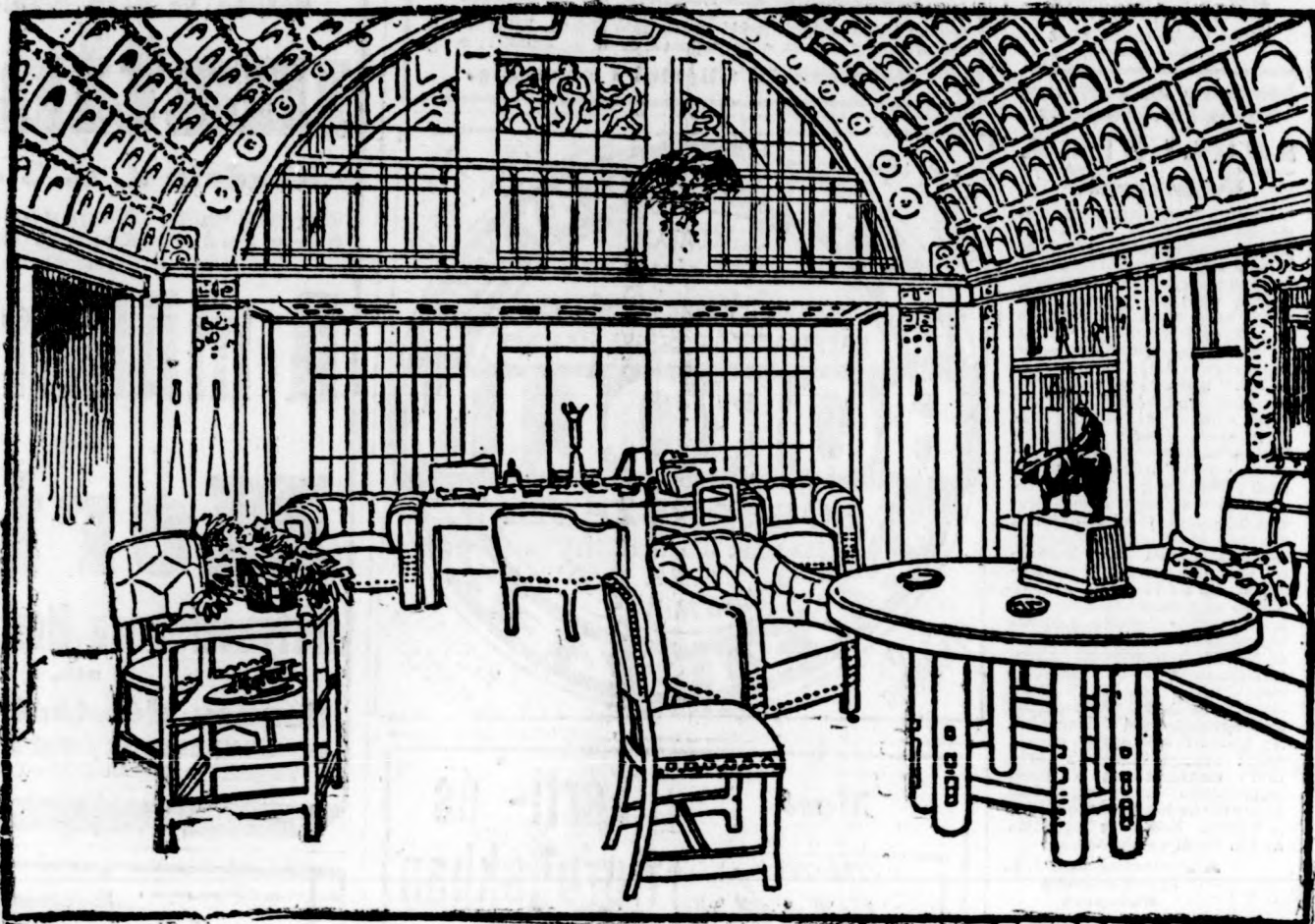
HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYÜRÜK.
NÁSZAJÁNDÉK-
TÁRGYAK
A
LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERESZ-ÉS MŰV. IS-
trefében szereshetők be.
BUDAPEST, Erzsébet körút 29.

VIDÉK NEGRENDFLÉSEKRE KÜLÖNÖS DONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Heti műsor:

Január hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Várszínház	Vigaszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Város- ligeti Színház	Urania	Hangversenyek
21 Szombat...	A rajongó Bolza lány	A rajna kincse	-	Az ismeretlen táncos	Sarga liliom	Czigányszerelem	A halhatatlan lump	Az Országos Szín- művészeti Akadémia előadása.	-
22 délután: Vasárnap este:	Lüdmil A rajongó Bolza lány	Herczeg kisasszony	-	A tanítónő A testvér	A kis lord Fiúk és lányok	Janos vitéz Czigányszerelem	A muzsikuscány	A tánc	Hubermanu Royal (M)

Álkalmi vételt

ajánl valódi

perzsa-szőnyeg
művészi és csodaszép

BUTOR

CSILLÁR

VALÓDI

olajfestmény-ben.

Nagy Zsigmond

Lázár-utca 3.

Bazilika közelében. Saját ház.
Mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdekükben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturállamokban szabadalmazott, különösen páratlan célszerűségű kicserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötők**ről prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő igényeknek is megfelel **Műláb** a lehető legjobb kivitelben **Műkéz** a legizlésebb kiállításban **Műfüző**

Támgépek, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

8269./VIII-1. szám.

Hirdetés.

Szénkéng szállításhoz szükséges kettőezer (2000) egyenként egy métermázas szénkéng köbtartalmának megfelelő szénkénghordó beszerzése céljából ezennel árlejtés hirdetik.

Felhívtnak mindazok, akik ily hordókat szállítani hajlandók, hogy erre vonatkozó ajánlatukat zárt borítékban **folyo év január 28-ának déle 6-tól fél 12 órájáig** a földművelésügyi miniszterium segédhivatalában (Földművelésügyi miniszterium, félemelet, 29. ajtó) nyújtsák be, amely napon déli 12 órakor a b-érkezett ajánlatok nyilvánosan bizottságilag a miniszterium tanácstermében (I. emelet, 46. ajtó) fognak felbontatni.

A hordó alakjára, anyagára, tartalmára, méreteire, szerkezetére, valamint a szállítás és átvétel módozataira vonatkozó részletes feltételekről a földművelésügyi miniszterium VIII. főosztályában (földszint 4. ajtó) tájékozódás szereshető, illetőleg az írásba foglalt feltételek kívánatra megküldetnek.

Önálló iparosok, kik iparukat saját maguk vezetik, vagy iparos szövetkezetek jogosítva vannak nemcsak a fent kitélt 2000 hordó egész mennyiségére ajánlatot tenni, hanem ezen mennyiségnek csak egy részére is.

Budapest, 1911. január 19.

M. kir. földművelésügyi minster.

STANDARD

életbiztosító társaság Edinburghban, Angolhon ALAPITVA 1825. ALAPITVA 1825.

Magyarországi fiók:

Bpest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. (Standard palota.)

Évi bevétel:	36.638.000 korona
Kintalt nyereségrészek	170.000,000 „
Vagyon	297.600,000 „
Halálesetek folytán kifizelve	648.560,000 „

A „Standard“ kötvényeinek nevezetesebb előnyei

Kétségtelen biztonság. — Alacsony díjak. — Szabad világkötvények. — Kötvények érvényben tartása díjzetések elmulasztásánál. — Tőkesítés és előre megállapított visszaváltási érték. — Mogtámadhatatlanság — Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. — Szabad háborúbiztosítás népfölkelők részére.

Díjtablázatok kívánatra küldetnek.

NEUSTEIN FÜLÖP

CUKROZOTT HASHAJTÓ LABDACSAI

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)
E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben többre becsülendők: mentek mind a ártalmas anyagtól, az alicsü szorvek bajainál legjobb eredménnyel használatván, gyöngédén hashajtók, vértisztítók, egy gyógyszer sem jobb a melléte oly ártalmatlan, mint e pilulák, a

székszorulás

legfőbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsőjük miatt még gyermekek is szívesen veszik.
Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekeres, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előleges beküldése mellett egy tekeres bérmentve küldetik.

Óvás! Utánzatoktól különösen óvakodjunk! Kérünk határozottan NEUSTEIN FÜLÖP hashajtó-labdacsot. Valódi csak ha minden doboz törvénytleg bejegyzett védjegyünkkel, piros-fekete nyomtatásban „SZENT LIPÓT” és „eustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A keresk. törvénytsekkileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva
NEUSTEIN FÜLÖP, Szent Lipót-hoz ezimzett gyógyszerészára, Bécs, I. Plankeng. 6. Kapható: Budapest, Török J. gyógyszerészára, Király-utca 12. és Andrássy-ut 23

Titkos betegségek

gyógyításra legjobban ajánlható 30 évon át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. csodá orvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbajt, sebeket, bujakort (syphilist), bőrbajokat, egyen- gűt fertőzést, idősebbeknél is, onfertőzést és annak utóba- jait, ideg- és hátrinczbajt, valamint minden női bajokat.
RENDEL: 10-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körut 2. szám.

Levél útján is biztos gyógyulást találhatnak azok, kik személye-ek meg nem jelenhetnek, vagy távol a fővárostól laknak. Gyógyszereket utasításai kívánatra küldetnek.

KÉZIMUNKÁK alkalmi vétele:

30 drb. rajzolt kézimunka K 10.—
14 „ 5.—
hozzávaló teljes selymekkel. — Ugyanott mindenféle rajzolt, kezdett, kézimunka és hozzávaló anyagok. Előnyomda berendezés K 200 kedvező részletekre.
Hungaria kézimunka ipar Vadas és Wilhelm
VII., Akácfa-utca 39. — Telefon 102-46.

NEM BÉRLI zongora

a résztétetés lépé alatt, hanem azonnal Ön a de csak ha 10 forintos havi résztétetésére !!
Reményi Mihály
a magy. kir. Zeneakadémia szállítójanál veszi azt meg
Budapest, VI., Király-utca 58. sz.
Telefon 87-84. Árjegyzék és prospektus díjtalan.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb

Pap Pap Pap

Kárpitosára-, réz- és vasbutorgyáros, fabutor, nád- és kertibutor, ernyő és sátor, minden mérethez megrendelés szerint is. Gyógykezelő fehérrés és szürkeporok, gyapju- és flaneltakarók, szőnyegek minden nagyságban, storrok, szövet- és csip-függönyök, ágyterítők, butorszővegek és mindenféle kellekek nagy választékban. Gyermekszékek és keresztelőkészleteket a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig

Szálloda-, intézet-, fürdő- és kórház-berendezési gyár

GICHNER JÁNOS

Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.
Gyár: VII., Kertész-u. 7., 9. és 20. sz.
Árjegyzék bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve küldetik

Réz- és vaságyak minden kivitelben.
Gyermekszékek nagy választékban.
Betegágyak.
Sodronyos kocsik minden mérethez 20.- kor.
Összeszerelhető vaságy kivehető 3 matracal 25.- kor.
Sodrony-ágybútorok bármely nagyságban.
Költők, falonak és nézőlelték minden mérethez készíttetnek.

UJ, EGYSEGES VILÁG-TÖRTÉNELEM

Két kötet. Irta: **MARKI SANDOR** egyetemi tanár.

Első rész: Az ó- és középkor története. 314 szöveggéppel, 14 fekete, 11 színes műmelléklettel és 8 színes térképpel.
Második rész: Az új- és legújabb kor története. 361 szöveggéppel, 35 fekete, 5 színes műmelléklettel és 4 színes térképpel.

Marki világtörténete egészen új irányt jelent a magyar történetírás terén. A legalaposabb tudományosságát egyesíti az előadás lebilincselő érdekességével. Az uralkodó személyeken kívül gazdasági és kulturális mozgalmakat is az események középpontjába helyezi. Korszakokat és embereket művészi jellemez s a mult eseményeit beszélve el a jövő útjaira is rávilágít.

A teljes mű ára két diszkötésben .. 48 K
A kötkötetes mű négy kötetbe kötve 60 K

Kiadta az Athenaeum irodalmi és nyomdai r.-társulat Budapest. Részletfizetésre is megrendelhető minden könyvtárszerkesztésben.

